

පරිසරය, ස්වභාවික සම්පත් හා නිරසාර සංවර්ධනය පිළිබඳ

ආංශික අධීක්ෂණ කාරක සභාව

“ශ්‍රී ලංකාවේ අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම” සම්බන්ධයෙන් වන වාර්තාව

පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ,

ගරු අපීන් මාන්නප්පෙරුම මහතා

කාරක සභාවේ සභාපති

2023 දෙසැම්බර් මස 13 වැනි බදාදා

සුற்றාදල්, இயற்கை வளங்கள் மற்றும் நிலைபேறான அபிவிருத்தி பற்றிய

துறைசார் மேற்பார்வைக் குழுவின்

“இலங்கையில் யானை மனித மோதலை கட்டுப்படுத்துவதற்கான தொழிற்பாட்டுத் திட்டம்”

பற்றிய அறிக்கை

துறைசார் மேற்பார்வைக் குழுவின் தவிசாளர்

கௌரவ அஜித் மான்னப்பெரும அவர்களினால்

பாராளுமன்றத்திற்குச் சமர்ப்பிக்கப்பட்டது

2023 திசெம்பர் மாதம் 13 ஆம் திகதி புதன்கிழமை

Report of the

Sectoral Oversight Committee on Environment,

Natural Resources and Sustainable Development

On

the “Action plan to mitigate Human Elephant conflict in Sri Lanka”

Presented to Parliament by

The Hon. Ajith Mannapperuma

Chair of the Committee

On Wednesday 13th December 2023

පරිසරය, ස්වාභාවික සම්පත් හා තිරසර සංවර්ධනය පිළිබඳ ආංශික අධීක්ෂණ කාරක සභාව

“ශ්‍රී ලංකාවේ අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම”
සම්බන්ධයෙන් වන වාර්තාව

2023 දෙසැම්බර් මස 13 වැනි බදාදා

පරිසරය, ස්වාභාවික සම්පත් හා තිරසර සංවර්ධනය පිළිබඳ ආංශික අධීක්ෂණ කාරක සභාවේ සාමාජිකයින්

- ගරු අජිත් මාන්නප්පෙරුම මහතා (සභාපති)
- ගරු සී.බී.රත්නායක මහතා
- ගරු ජයන්ත සමරවීර මහතා
- ගරු ජයන්ත කැටගොඩ මහතා
- ගරු තුෂාර ඉඳුනිල් අමරසේන මහතා
- ගරු වරුණ ලියනගේ මහතා
- ගරු අකිල එල්ලාවල මහතා
- ගරු නාලක බණ්ඩාර කෝට්ටේගොඩ මහතා
- ගරු එච්. නන්දසේන මහතා
- ගරු අලි සබිරි රහීම් මහතා
- ගරු වෛද්‍ය තිලක් රාජපක්ෂ මහතා
- ගරු උපුල් මහේන්ද්‍ර රාජපක්ෂ මහතා

කාරක සභාව සතු බලතල

පාර්ලිමේන්තුවේ ආංශික අධීක්ෂණ කාරක සභාවලින් එකක් වන මෙම කමිටුවට ඇති බලතල සහ ක්‍රියාකාරීත්වය, ශ්‍රී ලංකා පාර්ලිමේන්තුවේ ස්ථාවර නියෝග 111 යටතේ දක්වා ඇති අතර, එම තොරතුරු www.parliament.lk වෙබ් අඩවියෙහි ඇතුළත්ය.

ප්‍රකාශන

ආංශික අධීක්ෂණ කාරක සභාවන් විසින් ප්‍රකාශයට පත්කරනු ලබන වාර්තා සහ සාක්ෂි පාර්ලිමේන්තුවේ ආංශික අධීක්ෂණ කාරක සභා කාර්යාංශයෙන්(කාරක සභා අංක II) හෝ www.parliament.lk වෙබ් අඩවියෙන් බාගත කරගත හැකිය.

කාරක සභා කාර්ය මණ්ඩලය

- කුෂානි රෝහණදීර මහත්මිය - පාර්ලිමේන්තුවේ මහ ලේකම්
- චමින්ද කුලරත්න මහතා - කාර්යය මණ්ඩල ප්‍රධානී සහ පාර්ලිමේන්තුවේ නියෝජ්‍ය මහ ලේකම්
- හංස අබේරත්න මහතා - පාර්ලිමේන්තුවේ සහකාර මහ ලේකම්
- ජනකාන්ත සිල්වා මහතා - අධ්‍යක්ෂ, ව්‍යවස්ථාදායක සේවා
- මොහොමඩ් මබ්ලුක් මහතා - සහකාර අධ්‍යක්ෂ (පරිපාලන)
- චමිලා රූපසිංහ මහත්මිය - නියෝජ්‍ය ප්‍රධාන නිලධාරී

සැකසුම

සුරේනි විදේශිකා පල්ලෙපිටිය ගමගේ මහත්මිය, වනජීවී ක්‍රියාකාරී

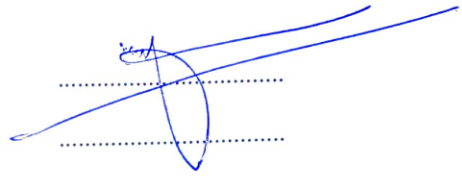
යොමුව සහ විමසීම්

මෙම වාර්තාව පිළිබඳ සියලුම ලිපිලේඛන සහ විමසීම් සඳහා, ලේකම්, පරිසරය ස්වාභාවික සම්පත් හා තිරසර සංවර්ධනය සඳහා වන ආංශික කාරක සභාව, ශ්‍රී ලංකා පාර්ලිමේන්තුව, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර කෝට්ටේ වෙත යොමු කළ යුතුයි. පොදු විමසීම් සඳහා දුරකථන අංක 0112777100 අමතන්න.

පරිසරය ස්වාභාවික සම්පත් හා තිරසාර සංවර්ධනය පිළිබඳ ආංශික අධීක්ෂණ කාරක සභාව

“අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම” සම්බන්ධයෙන් පරිසරය ස්වාභාවික සම්පත් හා තිරසාර සංවර්ධනය පිළිබඳ ආංශික අධීක්ෂණ කාරක සභාව විසින් සලකා බලන ලද අතර ඒ පිළිබඳ කමිටුවේ නිර්දේශ පාර්ලිමේන්තුවට ලබාදීම සඳහා ඉදිරිපත් කරන මෙම වාර්තාව කමිටුවේ සාමාජිකයින් වන අපි අනුමත කරමු.

*ගරු අපීන් මාන්තප්පෙරුම මහතා (සභාපති)

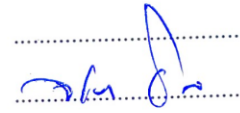

ගරු සී.බී.රත්නායක මහතා

ගරු ජයන්ත සමරවීර මහතා

✓ *ගරු ජයන්ත කැටගොඩ මහතා

ගරු තුෂාර ඉලුනිල් අමරසේන මහතා

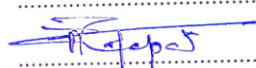
*ගරු වරුණ ලියනගේ මහතා

*ගරු අකිල එල්ලාවල මහතා

✓ *ගරු නාලක බණ්ඩාර කෝට්ටේගොඩ මහතා

ගරු එච්. නන්දසේන මහතා

*ගරු වෛද්‍ය කිලිස් රාජපක්ෂ මහතා

✓ *ගරු උපුල් මහේන්ද්‍ර රාජපක්ෂ මහතා

M. Kupinglu

ඩී.සී.එස්. රූපසිංහ මිය, කාරක සභාවේ ලේකම්

(*කාරක සභා සාමාජිකයෝ “අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම” සම්බන්ධ කාරක සභා රැස්වීමට සහභාගී වූහ.)

පටුන

1. හැඳින්වීම.....	6
2. ගැටලුව හඳුනා ගැනීම.....	8
3. අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීමට අවධානය යොමු කරන අතරතුර අලි සංරක්ෂණය වැදගත් වන්නේ ඇයි?.....	15
4. පාර්ශවකරුවන්.....	16
5. පසුබිම් අධීක්ෂණය සඳහා දත්ත තොරතුරු යොදාගැනීම හා ඒවායේ නිරීක්ෂණයන්.....	16
6. කාරක සභාවේ නිර්දේශ.....	17
7. කාරක කාරක සභාවට කැඳවන ලද රජයේ ආයතන නිලධාරීන්, වනජීවී විශේෂඥයින්, පරිසර සහ වනජීවී සංවිධාන නියෝජිතයින්.....	20

1. හැඳින්වීම

අලි මිනිස් ගැටුම ශ්‍රී ලංකාවේ විශාල ප්‍රදේශ ගණනාවක ව්‍යාප්ත වී ඇත. මෑත භාගයේ සිදු වූ දැවැන්ත සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හා කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා සිදුකළ දැවැන්ත ඵලී පෙහෙළි කිරීම් සහ අලින්ගේ ආහාර රටාවේ ප්‍රධාන අංගයක් වන වැව් පිටි ආශ්‍රිත තෘණ භූමි අහිමි වීම, අලින් කාලයක් මුළුල්ලේ භාවිත කරන අලි සංක්‍රමණ මාර්ග අවහිර වීම සහ තවත් බොහෝ සෘජු හා වක්‍ර හේතූන් බොහොමයක් නිසාවෙන් 2023 වනවිට අලි මිනිස් ගැටුම ඉතා උත්සන්න තත්ත්වයකට පත්ව ඇත. පසුගිය වසර 50ක් පමණ මුළුල්ලේ අලි මිනිස් ගැටුමට ගත් ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රතිඵල විවාදයට ලක් කරමින් 2023 වනවිට වන අලින් සහ මිනිසුන් මිය යන ප්‍රමාණය, දේපල හානි වැඩි වී අලි මිනිස් ගැටුම ඉතා උත්සන්න තත්ත්වයකට පත්ව ඇත. මෙහිදී ලබා දෙන වන්දි හේතුවෙන් රජයට විශාල මුදල් සම්භාරයක් අහිමි වන අතර මහජන අප්‍රසාදය ද ඉතා උත්සන්න වෙමින් පවතී.

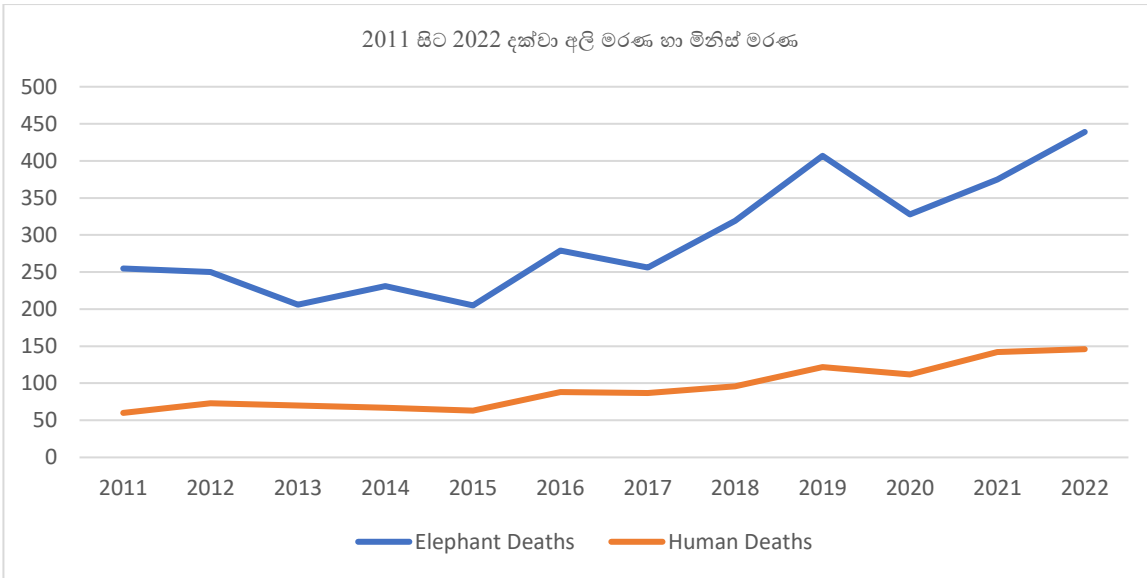
අලින්ගේ ව්‍යාප්තිය 70%කට වඩා මහජනතාව ගැවසෙන භූමි ආශ්‍රිතව තිබෙන බැවින්, මෙම ගැටුම අවම කිරීම සඳහා අලින් යම් ප්‍රදේශයකට කොටු කිරීම ප්‍රායෝගික නොවන බව අවධාරණය කරමු. ඒ සඳහා වඩාත් පුළුල් සියලු පාර්ශවයන්ගේ එකතුවෙන් ක්‍රියාත්මක කළයුතු යෝජනාවලියක අවශ්‍යතාවයක් පවතින බව මේ වනවිට පාර්ශව කීපයකින්ම හඳුනාගෙන ඇත. රජයේ මුදල් විශාල වශයෙන් යොදා ගනිමින් පසුගිය වසර 30ක පමණ කාලවකවානුව තුළ අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීම සඳහා විවිධ පාර්ශව උත්සාහ ගෙන ඇත. රජය නියෝජනය කරමින් වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, මහවැලිය, රජයේ විශ්වවිද්‍යාල මෙන්ම පුද්ගලික ආයතන, පුද්ගලික පාර්ශවයන්, විදේශ සංවිධාන බොහෝමයක් මේ සඳහා විවිධ යෝජනා ඉදිරිපත් කර ඇතත් ඒ සියල්ල මේ වනවිට සම්පූර්ණයෙන්ම අසාර්ථක වී ඇත.

පසුගිය යෝජනා සලකා බලන විට අලි වැටට පමණක් අවධානය යොමු කිරීම මගින් අලි මිනිස් ගැටුම පාලනය කළ නොහැකි බව පැහැදිලි වී ඇති අතර රක්ෂිත ප්‍රදේශවල ඉසිලුම් ධාරිතාව ශීඝ්‍රයෙන් අඩුවීම, අලින්ට හිතකර මූලික පරිසර විද්‍යාත්මක අවශ්‍යතා, අලි ඇතුන්ගේ හැසිරීම සහ නූතන කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්වලට ඔවුන් දක්වන ප්‍රතිචාර ඇතුළු ජීව විද්‍යාත්මක සාධක අලි ප්‍රවණිකාරී ලෙස හැසිරීම තවත් වැඩි කර ඇත. ඔවුන් තවදුරටත් මිනිසුන් ගැවසෙන ප්‍රදේශවලට තම මූලික අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා ඇතුල්වීම 2023 මුල භාගය වනවිට වැඩි වී ඇති අතර අලි මිනිස් ගැටුම උත්සන්න වීමට මෙය ප්‍රධාන සාධකයක් වේ.

ලංකාවේ සංචාරක කර්මාන්තයට මහත් පිටුවහලක් වන, වන හා පාරිසරික සමතුලිතතාවයට අත්‍යවශ්‍ය අලින්ගේ සංරක්ෂණ ක්‍රියාවලිය දෙවනුව සැලකිල්ලට ගනිමින් මෙතෙක් සිදුකළ එම පසුගිය යෝජනාවන් හේතුවෙන් මෙම අලි මිනිස් ගැටුම මේ වනවිට තවත් උත්සන්නව පවතින බව පැහැදිලි වී ඇති අතර එම සමස්ත ක්‍රියාවලියේ යම්කිසි හෝ සාර්ථක බවක් ඇත්නම් අලි මිනිස් ගැටුම මේ දක්වා වර්ධනය විය නොහැකි බව අවධාරණය කළ යුතුව ඇත.

එයට හොඳම උදාහරණය නම් අලි වැට කළමනාකරණය මේ දක්වා වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන්, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන්, දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවෙන්, මහවැලි දෙපාර්තමේන්තුවෙන් පවත්වා ගෙන යාමයි. මෙම ගැටලුව තවත් උත්සන්න වීමට හේතු සපයමින් ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් විසින් වෙන්ව ඉඩම් නිදහස් කිරීම, මහවැලිය විසින් වෙන්ව ඉඩම් නිදහස් කිරීම, අලිමංකඩවල්වල නිවාස ඉදිකරමින් කරන නිවාස ව්‍යාපෘති හා වෙනත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, ඒ සඳහා නොකඩවා කෙරෙන ඉඩම් නිදහස් කිරීම සහ වෙන් වෙන් වශයෙන් දිස්ත්‍රික්ක ලේකම් කාර්යාලවලින් ලබා දෙන ඉඩම් අනුමැති හේතුවෙන් මෙම ගැටලුව තවදුරටත් සංකීර්ණ කිරීම දැක්විය හැකිය. එසේම වනාන්තර තුළ ගවයින් නිදහස් කිරීම හා වෙනත් මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් උත්සන්න වීම ද ප්‍රධාන ගැටලුවක් ලෙස මෙහිදී හඳුනාගත හැකිය.

මෙවැනි සියලු හේතු නිසාවෙන් මේ වනවිට උත්සන්නව ඇති අලි මිනිස් ගැටුමේ වර්ධන වේගය පහත ප්‍රස්තාරය මගින් පෙන්වුම් කරනු ලබයි.

අලි යනු තම නිජභූමි, සංක්‍රමණ මාර්ග සහ තම මූලික අවශ්‍යතා සඳහා බොහෝ දුරක් සහ තම ආවේණික සංක්‍රමණ රටා පාරම්පරිකව අනුගමනය කරන්නන් වේ. එම නිසා ඔවුන්ගේ නිසි කළමනාකරණය මෙම අලි මිනිස් ගැටලුව නිරාකරණය කිරීමට මූලික තැනක් ගනී. අලි රංචු වශයෙන් හැසිරෙන අතර, මෙම අලි වැට ඉදිකිරීමෙහිලා අලිගේ සංක්‍රමණ මාර්ග පිළිබඳ සැලකිල්ලට නොගනිමින් මෙතෙක් කාලයක් ඉඩම් වටා හා ගම් වටා ඉදිකරන ලද අලි වැට හේතුවෙන් මෙම අලි රංචු බෙදී යාමේ ආතතිය මෙම ගැටලුව වඩාත් උත්සන්න වීමට මූලික වන බව පැහැදිලි කරුණකි.

අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවයක් ලෙස සලකා සහ වන සම්පත සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණය රජයේ අත්‍යවශ්‍ය කටයුත්තක් ලෙස හා රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තියක් ලෙස සලකා එය වඩාත් ඵලදායී හා කාර්යක්ෂම ලෙස කිරීමට මේ සඳහා උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් කිහිපයකගේ සහභාගිත්වය ඇතිව ශ්‍රී ලංකා පාර්ලිමේන්තුවේ පරිසරය, ස්වභාවික සම්පත් සහ තිරසර සංවර්ධනය පිළිබඳ ආංශික අධීක්ෂණ කාරක සභාව රැස්වීම් වාර කිහිපයක් අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීම අරභයා කැඳවන ලදී. එහිදී හඳුනාගත් මූලික කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන සහ පසුගිය වසර 10කට අධික දත්ත ගැන සොයා බලා, ඒ අනුව හඳුනාගත් මූලික නිරීක්ෂණ ඔස්සේ නිගමනය කර අවධාරණයෙන් යුතුව යෝජනා කරනුයේ පසුගිය වසර 30ක කාලයක් මුළුල්ලේ කේවල ව්‍යාපෘති වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වූ කිසිදු ව්‍යාපෘතියකින් අද දක්වා වර්ධනය වූ මෙම අලි මිනිස් ගැටලුවට පිළියම් සෙවිය නොහැකි බවයි. මෙය හුදකලා දෙපාර්තමේන්තුවල හෝ සංවිධානවල කේවල ව්‍යාපෘති ලෙස නොව ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් හා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් ලෙස අදාළ කාර්යභාරය සඳහා කාල වකවානු ද සහිතව සැලසුම් කර, එම ජාතික ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි ලා අප විසින් හඳුනාගත් සියලු පාර්ශවයන්ගේ සහභාගිත්වය ඇතිව මූලික මාතෘකා කිහිපයක් ඔස්සේ පුළුල් ලෙස ක්‍රියාවට නැගීම කළ යුතුය. එහි ප්‍රතිඵල කෙටි කාලීන, දිගු කාලීන වශයෙන් පක්ෂග්‍රාහී නොවන සංවිධාන හා පුද්ගලයන් කිහිප දෙනෙක්ගේ සහභාගිත්වයෙන් (මෙම පාර්ශවයන් කාලීනව වෙනස් විය හැකිය. නමුත් එකම ප්‍රතිපත්තියක් අනුව වැඩ කරයි.) පුළුල් හා විනිවිදභාවයකින් යුතුව නිරීක්ෂණය කිරීමට සමස්ත ලෙස යෝජනා කරනු ලබයි.

රජයට ප්‍රතිපාදන නොමැති එහෙත් වඩා වැදගත් යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි ලා පුද්ගලික ආයතන, ස්වේච්ඡා සංවිධානවල සෘජු මැදිහත් වීම් හා සම්පත් දායකත්වය මෙම ජාතික ප්‍රතිපත්තියේ සඳහන් විසඳුම්වලට අදාළ ව්‍යාපෘති යෝජනා ලෙස සලකා බැලීමට යෝජනා කරන අතර අදාළ රජයේ පාර්ශවයන්ගේ අනුමැතියෙන් එම ව්‍යාපෘති සඳහා රජයේ මුදල් ඇතිව හෝ නොමැතිව තම සංවිධානයේ හෝ ආයතනයේ ප්‍රතිපාදනවලින් සිදුකිරීමට අනුමැතිය දීමට ද මෙහිදී යෝජනා කෙරේ. එය රජයේ පාර්ශවවලින් නිරන්තර අධීක්ෂණය කළ යුතුය.

රජය සතුව තිබෙන වත්මන් සම්පත්වල උපරිම තිරසර කළමනාකරණය මෙහිදී යොදා ගැනීමට යෝජනා කරන අතර මෙම අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීම සඳහා ප්‍රතිපාදන අවශ්‍ය නොවන, නමුත් වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ පරිපාලන ඒකකය මගින් ගන්නා තීන්දු තීරණ හා නීති, හර පද්ධති හා කෙටුම්පත් (Laws, Systems & protocols) යනාදිය නැවත සැකසීම මගින් කළ හැකි නොයෙක් පැතිකඩ මූලික අවශ්‍යතාවයක් ලෙස හඳුනා ගනිමින්ද මෙහි යෝජනා ඉදිරිපත් කර ඇත.

වන අලින්ගෙන් පීඩාවට පත්වන මහජනතාවට දැනටමත් ලබාදෙන ජීවිත හානි, දේපල හානි, වගා හානි පූර්ණය සඳහා ලබා දෙන වන්දි කඩිනම් කරමින් එම වැඩපිළිවෙල වඩාත් ශක්තිමත් කිරීමට හා අදාළ අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග ඉක්මනින් ගැනීමට ද මූලිකව යෝජනා කර ඇත. හානියට පෙර පූර්ව ආරක්ෂාව පදනම් කරගනිමින් නව තාක්ෂණය උපයෝගී කරගත් වඩා ආරක්ෂාකාරී කෘෂිකාර්මික අස්වැන්න කළමනාකරණ වැඩපිළිවෙලක අවශ්‍යතාවය ද මෙහිදී වැඩිදුරටත් අවධාරණය කරන්නෙමු.

වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් භාවිත කරන ගිනි අවිවල පතොරම් භාවිතය ඉතා වැඩි බව හඳුනාගනිමින් හා මෑතදී සිදු වූ පරීක්ෂණයන්ට තුඩුදෙන නිලධාරීන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් ද සැලකිල්ලට ගනිමින්, අලින් පලවා හැරීමට අලි වෙඩි භාවිතය වැඩි කිරීමට හා පතොරම් භාවිතය අවම කිරීමට අවධාරණයෙන් යුතුව යෝජනා ඉදිරිපත් කෙරේ.

මෙම අලි මිනිස් ගැටුමේ මූලික හේතුවක් ලෙස අලි සිටින රක්ෂිතවල ගව පාලනය වැනි මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් අවම කිරීමට ද මෙහිදී යෝජනා කෙරේ.

අලි ගැටීමෙන් සිදුවන දුම්රිය අනතුරු හා වෙනත් මාර්ග අනතුරු අවම කිරීමට අවම සම්පත් දායකත්වයෙන් කළහැකි පුරු සවිකිරීම, වෙග සීමා පැනවීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් යෝජනා කරන අතර එම ක්‍රියාකාරකම් අඛණ්ඩව නිරීක්ෂණය කිරීමට ද යෝජනා ඉදිරිපත් කර ඇත. ඒ සඳහා තවදුරටත් නව තාක්ෂණික ක්‍රම යොදා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය ද අවධාරණය කරමු.

ප්‍රචණ්ඩ අලි ප්‍රතිස්ථාපනය, අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීම සඳහා මූලික අවශ්‍යතාවයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර, එම ප්‍රතිස්ථාපනය කරන මධ්‍යස්ථාන හෝ පරිසර පද්ධතිවල අලින්ගේ මූලික අවශ්‍යතාවයන් නොමැති වීමෙන් අලි මිය යාම නැති කිරීමට, එම මධ්‍යස්ථාන නැවත නිසි ලෙස වැඩි දියුණු කිරීම හා අඛණ්ඩ නිරීක්ෂණයේ අවශ්‍යතාවය ද අවධාරණය කර ඇත.

මෙම සමස්ත අලි මිනිස් ගැටුමේ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වැදගත් තීන්දු තීරණ ගැනීමේදී අත්‍යවශ්‍ය කරුණක් වන වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ මූලික දත්ත (අලි හා මිනිස් මරණ සම්බන්ධ තොරතුරු, සිදුවීම් පිළිබඳ විශ්ලේෂණාත්මක විස්තර ආදී) යාවත්කාලීන කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ද මෙහි දක්වා ඇත.

අවසාන වශයෙන් මෙම මූලික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා ජනාධිපති කාර්ය සාධක බලකායක් පිහිටුවීමටත්, ඒ සඳහා රාජ්‍ය හා පුද්ගලික පාර්ශවයන් සියල්ල සහභාගී කරවා ගැනීමත් මාසිකව, කාර්තු වශයෙන් හා වාර්ෂිකව ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සමාලෝචන කර සුදුසු සංශෝධන කිරීමටත් යෝජනා කෙරේ.

2. ගැටලුව හඳුනා ගැනීම

අලි මිනිස් ගැටුම කළමනාකරණයට යෝජනා වී ඇති අලි වැටෙන් පමණක් මෙම ගැටලුවට පිළියම් නොමැති බැව් හඳුනාගනිමින් ඒ සඳහා සාර්ථක හා ස්ථිර සෑම පැතිකඩක්ම ආවරණය වන වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කිරීම මගින් මෙම අලි ගම් වැදීම වැළැක්විය හැකි බවත්, අලි මිනිස් ගැටුම පාලනය කළ හැකි බවත්, පෙනී යන කරුණකි.

අලින්ගේ භූමි සුරක්ෂිත නොවීම හේතුවෙන් ඔවුන් මූලික අවශ්‍යතාවයක් වන ආහාර සොයා ගම් වැදීම මෙම ගැටලුව උත්සන්න වීමට හේතුවක් ලෙස පෙනී යයි. ජාතික ඉඩම් පරිහරණ හා කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තියක් නිර්මාණය කිරීම හා අලින්ගේ භූමි සුරක්ෂිත කිරීම මඟින් අලි මිනිස් ජනාවාස වෙත ඒම අවම කිරීම මෙම ගැටලුවට මූලික පිළියමක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. අලි රක්ෂිතවල වැට, මායිමේ පිහිටා නොමැති නම් එය අදාළ ස්ථානයන්ට විතැන් කිරීම මඟින් ඔවුන්ගේ භූමිය ප්‍රථමයෙන් නිදහස් කළ යුතු බව පෙනී යන කරුණකි.

දැනට හඳුනාගෙන ඇති සියලු අලිමංකඩ රක්ෂිත ලෙස ගැසට් කිරීමෙන් සංරක්ෂණය කිරීම හා සංවර්ධනය සඳහා යොදාගෙන ඇති අලිමංකඩ ඒවායින් නිදහස් කර සංරක්ෂණය සඳහා යොමු කිරීම මෙන්ම සංවර්ධන ක්‍රියාවලි සඳහා කිසිදු හේතුවක් මත නැවත යොදා නොගැනීම ද පිළියම් වේ. දැනට සංවර්ධනය සඳහා වෙන් කරන ලද වන ආශ්‍රිත උණු උපයෝජිත ඉඩම් නැවත පවරා ගැනීම හා අලින් බහුලව ගැවසෙන භූමි ගැසට් කිරීම මඟින් සුරක්ෂිත කිරීම මෙම අලි ගම් වැදීම වැළැක්වීමට උපකාරී වනු ඇත.

අලි ප්‍රවේණිකව සංක්‍රමණය වන්නේ අලි කොරිඩෝර් ආශ්‍රිතව වේ. අද වනවිට අලි, පහසු ආහාර සොයා කැලි කසල මධ්‍යස්ථානවලට ආකර්ෂණය වෙමින් පවතී. වන අලි කෘෂිකාර්මික හෝග විනාශ කිරීමට හා මිනිස් ආහාර සොයා නිවාස කැඩීමට මූලික උත්තේජනයක් සපයන කැලි කසල කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථාන වහා අලි කොරිඩෝර්වලින් ඉවත් කිරීම හා රක්ෂිත මායිමෙන් සැළකිය යුතු ඇතට ඉවත් කිරීම කළයුතු අතර අනෙකුත් අලි මිනිස් ගැටුම උත්සන්න ප්‍රදේශවල ඇති කැලි කසල මධ්‍යස්ථානවල අලි වැට ඉදිකිරීම මඟින් මෙය පාලනය කළ හැකි බව පෙනී යයි. තවද අලි රක්ෂිත තුළ ගවයින් නිදහස් කිරීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් අවම කිරීම සහ එම රක්ෂිත ආශ්‍රිතව අලි ආහාරයට ගන්නා තෘණ වර්ගවල පැවැත්ම සුරක්ෂිත කිරීම හා ඒ සඳහා පුද්ගලික සංවිධානවල සම්පත් දායකත්වය ලබා ගැනීම කළ හැකිය. දැනට මිනුම්ගත කර ඇති කලාවැව වැනි අලින් ප්‍රවේණිකව භුක්ති විදින භූමි ජාතික උද්‍යානයක් ලෙස කඩිනමින් ගැසට් කිරීම කළ යුතු බවත් මින්තෝරිය, කවුඩුල්ල වැනි වනෝද්‍යානවල අලි ඒකරාශී වන කාල වකවානු තුළ තෘණ භූමි වැසී යන ආකාරයෙන් ජලය නිදහස් කිරීම පාලනය කළ යුතු බවත් පෙනී යන කරුණකි.

විවිධ බලපෑම් මත වනජීවී හා වන සංරක්ෂණ ඉඩම්වල අනවසරයෙන් වගා කරන හේන් නිසාවෙන් ද අලි ඇතුන් ගම් වැදීම සිදුවන බැවින් එවැනි ක්‍රියා නතර කළ යුතු බව පෙනී යයි. මෙම හේන් ගොවිතැන් ස්ථිර වගා බවට පත් කිරීමට වාරි මාර්ග දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ජලය සපයන්නේ නම් එය වැළැක්වීමට ද පියවර ගත යුතුය. මෙමඟින් අලි ගම් ආශ්‍රිත හේන් ගොවිතැන් සඳහා ද ආකර්ෂණය වීම වළකා ගත හැකිය.

අනවසර විදුලි රැහැන් අලි වැට ලෙස යොදා ගනිමින් අසාමාන්‍ය ලෙස කරන අලි ඝාතන වැඩි බව දක්න මඟින් පෙනී යන නිසා ITI වැනි ආයතනවල ද දායකත්වයෙන්, අලි වැට ප්‍රමිතිකරණය මඟින් එය වළක්වාලිය හැකි බව පැහැදිලි වේ. රජය සතු සියලුම අලි වැටවල් වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුවේ අධීක්ෂණය යටතේ නඩත්තු කිරීම හා පෞද්ගලික අංශයටත් අලි වැටක් ඉදි කරන්නේ නම් වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුවේ බලපත්‍රයක් ගෙන එම බලපත්‍රය ප්‍රදර්ශනය කිරීම මඟින් හා ග්‍රාම නිලධාරී සහය ඇතිව ග්‍රාමීය මට්ටමෙන් අලි වැට ලේඛනගත කිරීම හා නිරීක්ෂණය කිරීම හා එම කාර්ය පටිපාටිය වේගවත් කිරීමට ඉඩම් කොමසාරිස්ගේ සහය ලබා ගැනීම මෙම ගැටලුවට පිළියම් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. අලි වැට සඳහා භාවිතයට ගන්නා මෙවලම්වලට රජය මඟින් ප්‍රමිතිකරණ සහතිකයක් නිකුත් කිරීම මඟින් ප්‍රමිතිකරණය කරන ලද මෙවලම් සන්නාම හා තොරතුරු වෙබ් අඩවිය හරහා ප්‍රකාශයට පත් කිරීම, අලි වැට සඳහා උපරිම වෝල්ටීයතාවය ප්‍රකාශයට පත් කිරීම හා අනෙකුත් මෙවලම් භාවිතය තහනම් කිරීම මඟින් ද මෙම ගැටලුවට පිළියම් සෙවිය හැකිය.(සෑම මෙවලමක්ම දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ ලියාපදිංචි කිරීමෙන් අමතර අදායමක් ද ලබා ගත හැකිය).

අලි මිනිස් ගැටුම හේතුවෙන් පීඩා විදින මහජනතාවට කඩිනම් විසඳුම් ලබාදෙනු සඳහා දෙනු ලබන වන්දි ඉතා ඉක්මනින් ගනණය කර ලබාදීම හා රක්ෂණ ආවරණ පිළිගැන්වීම මඟින් ඔවුන්ට සහන සැලසීම කළ යුතුය. තවද නැවත පවරාගන්නා දේපල සඳහා තක්සේරු මුදල් මත හිමිකම් පවරා ගැනීමේ ක්‍රියාදාමයට වසර ගණනාවක් ගත වන බැවින් එය කඩිනම් කිරීමට ද පියවර ගැනීම මෙම ගැටලුව නිරාකරණයට උදව් වනු ඇත.

මෙම ගැටලුවට මූලික පිළියම් ප්‍රජා මූලික සහභාගිත්වයෙන් ම කළ යුතු බව පෙනී යයි. අලි මිනිස් ගැටුමේදී බොහෝ මිනිස් මරණ සිදු වන්නේ මිනිසාගේ නොසැලකිලිමත් ක්‍රියා මඟින් බැව් පෙනී යන අතර මේ සම්බන්ධයෙන් ද ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීමෙන් මෙය පාලනය කළ හැකිය. අලි මිනිස් ගැටුම උත්සන්න ප්‍රදේශවල දැනුවත් කිරීම් වැඩසටහන් සඳහා ස්වේච්ඡා ආයතන හා පුද්ගලයන්ගේ දායකත්වය ලබා ගැනීම සහ අලිගේ ප්‍රතිකාර සඳහා වනෝද්‍යාන තුළට ගමන් කිරීමට සඟරා රථ රියදුරන්ගේ සහය ලබා ගැනීම කළ හැකිය. අලි ප්‍රශ්න ඇති ගම්වල ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් වන සමෘද්ධි නිලධාරීන්, කෘෂිකර්ම නිලධාරීන්, ග්‍රාම නිලධාරීන් අතර මසකට වරක් රැස්වීම් සහ අදාළ නිලධාරීන්ගේ කාර්යභාරය ලෙස අලි මිනිස් ගැටුමට අදාළ වන තොරතුරු සන්නිවේදනය කර ගැනීම හා අලි මිනිස් ගැටුම දරුණු ලෙස පවතින ප්‍රදේශයන්හි ප්‍රාදේශීය සම්බන්ධීකරණ කමිටුවේ න්‍යාය පත්‍රයේ අනිවාර්ය අංගයක් ලෙස අලි මිනිස් ගැටුම් නිවාරණය කිරීමේ ප්‍රගතිය සාකච්ඡා කිරීමට කටයුතු කිරීම මඟින් මෙම ගැටලුව විසඳිය හැකිය.

සංචාරක කර්මාන්තයේ ආදායමට මහත් සේවයක් සපයන අලි සම්පත වෙනුවෙන් සංරක්ෂණ ක්‍රමවේදයක් සකස් කිරීම හා මෙම ප්‍රදේශවල ජනතාවට එමඟින් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ ලබා දීමට කටයුතු කිරීම මඟින් ඔවුන්ගේ දායකත්වය ද අලි මිනිස් ගැටලුව විසඳීමට තිරසර ලෙස යොදා ගත හැකිය. ප්‍රධාන වනෝද්‍යානවලට අමතරව අලිගේ බොහෝ වශයෙන් ගැවසෙන ගම් ආශ්‍රිතව ඇති වැව් පිටි, ගොයම් කැපු කුඹුරුවල අලි ඡායාරූපකරණය වැනි කටයුතුවලට ඉඩදීම මඟින් එම පළාත් ආශ්‍රිතව හෝටල්වල සංචාරක ආකර්ෂණය වැඩි කිරීමෙන් මිනිසුන්ට වක්‍ර ආදායම් මාර්ග බිහි කිරීම හා ඔවුන් සංරක්ෂණ වැඩපිළිවෙල සඳහා දායක කර ගැනීම මෙම ගැටලුවට පිළියම් වේ.

අලි මිනිස් ගැටුම උත්සන්න ප්‍රදේශවල යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන කටයුතුවලට එම ආයතන උනන්දු කිරීම සහ ඔවුන්ගේ දායකත්වය අනිවාර්ය කිරීම මඟින් තිරසරව ගැටලු නිරාකරණය කළ හැකිය. (උදා: රාත්‍රී විදුලි පහන් නොමැති අලිගේ බහුලව ගැවසෙන ප්‍රදේශවල විදුලි පහන් ස්ථාපනයට ඔවුන්ගේ දායකත්වය ලබා ගැනීම, විශාල හෝටල් වැනි ව්‍යාපෘතිවලට අනුමැතිය ලබාදෙන විට කපන ගස් හෝ භාවිතයට ගන්නා භූමියට සරිලන ලෙස මෙම සතුන්ගේ ආහාර රටාවට සෘජුව උදව් කරන තෘණ භූමි හෝ වන වගාව නැවත ස්ථාපනයට සම්පත් දායකත්වය ලබා ගැනීම අනිවාර්ය කිරීම)

තවද විශාල ප්‍රමාණයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල මූල්‍ය සැලැස්ම තුළ අලි මිනිස් ගැටුම වැළැක්වීමට ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට ප්‍රතිපාදන වෙන් නොවීමෙන් රජයේ මුදල් ඒ සඳහා විශාල ලෙස වැය වන බව හඳුනා ගත හැකිය. එම නිසා එම ප්‍රතිපාදන ව්‍යාපෘතියේම අංගයක් ලෙස වෙන්විය යුතු බව පෙනී යයි.

මෙම අලි මිනිස් ගැටුම නිරාකරණයට දැනට වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුවේ සම්පත් තිරසර ලෙස කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයක අවශ්‍යතාවක් ඇති බව පැහැදිලි වේ. දැනට සිටින සේවකයන් අධික ලෙස කාර්යබහුල වීමෙන් මෙම අලි මිනිස් ගැටලුවට අදාළ කාරණා කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් නොමැති වීම මෙයට ප්‍රධාන හේතුවක් වී ඇත.

තවද මෙම ගැටලුවට පිළියම් සෙවීමට අවශ්‍ය වන යම් යම් කාරණා දත්ත මත පදනම් වන බැවින් මාධ්‍ය ඒකකයකින් මහජනතාවගේ දැනගැනීමට යාවත්කාලීන වූ තොරතුරු සපයන පුළුල් දත්ත ගබඩාවක අවශ්‍යතාවයක් පවතී. වනජීවී කලාප ඒකක ලෙස ස්ථාපනය කිරීම සහ සිදුවීම් පිළිබඳ දත්තයන් යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා පුද්ගලික අංශයන්ගේ ද ස්වේච්ඡා සහය සහිතව නිර්මාණය කරන ජංගම යෙදුමක් ස්ථාපනය කිරීම මඟින් මෙම ගැටලුව නිරාකරණය කළ හැකිය.

උදා: එක් එක් වනජීවී කලාපයේ සිදුවන වන්දි ලබාදීම් සම්බන්ධ හේතු, නිදහස් කරන ලද වනාන්තර හෝ භූමිවල විස්තර, අලි මිනිස් මරණවලට හේතු අධිකරණ කටයුතුවලින් අනතුරුව යාවත්කාලීන කිරීම, වරක් ප්‍රතිකාර කරන

සතුන්ගේ ප්‍රගතිය, වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුවට සෘජුව සහ අනුයුක්තව සේවය කරන සියලු වනජීවී නිලධාරීන් සතු ගිනි අවි හා පතරොම් දත්ත යනාදිය ද දිනපතා, සතිපතා හා මාසිකව යාවත්කාලීන කිරීම.

තවද අලි මිනිස් ගැටුම අධික ප්‍රදේශවල රාජකාරි කරන්නන්ට වනජීවී කලාප වශයෙන් තීරණ ගැනීමට අවශ්‍ය පුහුණුව ලබා දීම හා එම බලතල ප්‍රකාරව වගවීම අධීක්ෂණයට අභ්‍යන්තර පද්ධතිය සැකසීම මඟින් බලතල විමධ්‍යගත කර මෙම ගැටලුවට කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට සැලැස්වීම තවත් පිළියමක් වේ.

උදා : අත්‍යවශ්‍ය වැටුප්පි සඳහා ත්‍රිවිධ හමුදාව, විශේෂ කාර්ය සාධක බලකාය හෝ අදාළ පොලිස් ස්ථානයේ සහාය ලබාගැනීමේ ස්ථාවර යාන්ත්‍රණයක් සැකසීම මෙන්ම වනජීවී අපරාධ සම්බන්ධ අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග එක් එක් කාර්යාලයෙන් කාර්යාලයට වෙනස් වන බවක් දක්නට ඇති බැවින් එම ක්‍රියාමාර්ග සමානව කිරීමට කෙටුම්පත් සහ පිළිවෙත් සෑදීම හා අධීක්ෂණය කිරීම.

මීට අමතරව මෑතකාලීනව සිදු වූ ආන්දෝලනාත්මක වනජීවී අලි පලවාහැරීමේ සිද්ධීන් සැලකිල්ලට ගෙන ජීව උණ්ඩ වෙනුවට අලි සම්බන්ධ රාජකාරිවලදී අලි වෙඩි වැනි දේවල් භාවිත කිරීම හා භාවිතය සම්බන්ධ කෙටුම්පත් සහ පිළිවෙත් දෙපාර්තමේන්තු අභ්‍යන්තර ක්‍රියාවලිය තුළ ඇති කිරීම මඟින් අලි දැඩි ලෙස ආතතියට පත් වීමෙන් මෙම අලි මිනිස් ගැටලුව උත්සන්න වීම පාලනයට අවධානය යොමු විය යුතුය.

කාර්යක්ෂම ලෙස සියලු සේවකයන් යොදා ගැනීම සඳහා පුහුණු වැඩසටහන්වල අවශ්‍යතාවයක් පෙනී යන අතර, මානව සම්පත් සංවර්ධන සැලැස්ම, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තු සේවකයන් හා සියලු අනුයුක්ත සේවකයන් සඳහා අනිවාර්ය කිරීම කළ යුතුව පැහැදිලි වේ.

ඒ සඳහා සෑම කාර්තුවකට වරක් කලාප මට්ටමින් මාරු පදනම මත හඳුනාගත් විෂය පථයන් සඳහා සෑම සේවකයෙක් ම වෙනුවෙන් පුහුණු වැඩසටහන් නිර්මාණය කිරීම වැනි දේ කළ යුතු අතර මෙහිදී පුහුණු කිරීමේ විෂය පථය අදාළ ඒකකවල ගැටලු හඳුනා ගැනීමට මෙන්ම අලි කළමණාකරණ දක්ෂතා හඳුනාගැනීමට ද නව කෙටුම්පත් සහ නීති පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම යනාදී කරුණු අරබයා නිර්මාණය කිරීම යෝග්‍ය බව වත්මන් අලි මිනිස් ගැටලුවට ප්‍රකාරව විසඳුම් සෙවීමේදී පැහැදිලි වේ. ඒ සඳහා පුද්ගලික අංශවල සහය හා සම්පත් දායකත්වය ලබා ගැනීම කළ හැකිය. වනජීවී දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන් නිරන්තරයෙන් පිටරට පුහුණු සැසි සඳහා යැවීම හා එමඟින් ලබා ගන්නා ජ්‍යෙෂ්ඨ දැනුම නැවත අනෙකුත් ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් හරහා බෙදා ගැනීම මාධ්‍ය ඒකකයක් මඟින් සිදු කිරීම ද මෙයට විසඳුම් වශයෙන් හඳුනා ගත හැකිය.

වනජීවීන් සංරක්ෂණය ප්‍රකාරව අලිගේ ප්‍රතිකාර කටයුතු ප්‍රමිතිකරණය වැදගත් අංගයක් ලෙස පෙනී යන අතර, වනජීවී දෙපාර්තමේන්තු සේවකයින් හැර වෙන කිසිදු බාහිර පාර්ශවයක් අලි නිර්වින්දන බෙහෙත් එන්නත් නොකළ යුතු බව හා එම රාජකාරිවලට සම්බන්ධ නොවිය යුතුය යන නීති පැනවීම අවශ්‍ය බව පෙනී යයි. ජීව උණ්ඩ හෝ එන්නත් විදින සහිතව අලි සම්බන්ධ රාජකාරි කරන පුද්ගලයන් ඒ සඳහා තම පූර්ණ අවධානය යොමු කරමින් වෙනත් කිසිදු මෙවලමක් රාජකාරියේදී අත නොදැරීමට නීති කෙටුම්පත් සැකසීම (වක්‍රලේඛ මඟින් ද උපදෙස් දිය හැකිය) හා ක්‍රියාත්මක කිරීම (උදා: කැමරා උපකරණ, ජංගම දුරකතන) මඟින් මෙම කාර්යයන් ප්‍රමිතිකරණය අපේක්ෂා කෙරේ. තවද දෙපාර්තමේන්තුව සතු නවීන මෙවලම් ප්‍රතිකාර සඳහා හැකි සෑමවිටම යොදා ගැනීම මඟින් ප්‍රතිකාරවල කඩිනම්භාවය අපේක්ෂා කෙරේ.

වඩා සංකීර්ණ ප්‍රතිකාර කටයුතු සඳහා වෛද්‍යවරු නිදෙනෙකුගෙන් යුත් කණ්ඩායමක අවශ්‍යතාවය අනිවාර්ය කිරීම සහ ඉදිරි අලි ප්‍රතිකාර කටයුතුවල පහසුවට පුද්ගලික ආයතනවල සහය ද සහිතව අංග සම්පූර්ණ අලි රෝහලක් අලි මිනිස් ගැටුම උත්සන්න ප්‍රදේශයක ඉදිකිරීම මඟින් එම ප්‍රතිකාර ක්‍රම සඳහා අවධානයක් ලබාදීම ද අපේක්ෂා කෙරේ. තවද නව අත්හදා බැලීම් සාර්ථක වූ ප්‍රතිකාර කටයුතු පර්යේෂණ වාර්තා ලෙස ලේඛනගත කිරීම අනිවාර්ය කිරීම සහ එම ලේඛන දෙපාර්තමේන්තු පුස්තකාලයේ සංරක්ෂණය කිරීම මඟින් මෙම කටයුත්ත සඳහා අනාගත සුරක්ෂිතභාවයක් ඇති කරයි. තවද අලිගේ GPS කරපටි පැළඳවීම, එක් වරක් ප්‍රතිකාර කළ

අලින්ට අවශ්‍යතාවය මත හඳුනාගැනීමේ කන් පළඳනාවක් (identification ear tag) යොදා ගැනීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම මඟින් ප්‍රතිකාරවල සාර්ථකත්වය මැන බැලිය හැකිය. තවද අලි පැටවුන් බෙරා ගැනීමේදී සහ නැවත වනයට යැවීමට අදාළ සේවකයන් විසින් සිදුකරනු ලබන ක්‍රියාවලිය සඳහා සම්මත මෙහෙයුම් ක්‍රියාවලියක් සැකසිය යුතු බවද පැහැදිලි කරුණකි.

අලි මිනිස් ගැටලුවට පිළියමක් ලෙස ප්‍රවණ්ඩකාරී අලි ප්‍රතිස්ථාපන ක්‍රියාවලිය සඳහා මහජනතාවගේ දැඩි ඉල්ලීම් සලකා බැලීම අලි සංරක්ෂණයට ද මූලිකත්වයක් දෙමින් සැකසිය යුතු බව පෙනී යන අතර මෑතකාලීනව සිදු වූ ගල්ගමුව “දසේ” නැමැති අලියාගේ ප්‍රතිස්ථාපන ක්‍රියාවලියෙන් ද මේ බව පැහැදිලි වේ. ඒ සඳහා සම්මත ක්‍රියාවලියක් සැකසීමේ අවශ්‍යතාවයක් පෙනී යන අතර ඒ සඳහා භෞරාවිපතාන මධ්‍යස්ථානය සුදුසු පරිදි තවදුරටත් වැඩි දියුණු කිරීම. (අලි ප්‍රතිස්ථාපන ක්‍රියාවලිය අවිධිමත්ව සිදුවීමෙන් අලි මරණ සිදුවන බව පසුගිය සිදුවීම් කිහිපයක් ඔස්සේ පෙනී ගිය නිසාවෙන්, ප්‍රායෝගික ක්‍රියාවලිය වනජීවී වෛද්‍යවරු තිදෙනෙක් සහ තෝරාගත් වන සත්ත්ව නියාමකවරු තිදෙනෙකුගේ පූර්ණ අධීක්ෂණය මත සිදු කිරීම මඟින් පිළියම් සෙවිය හැකි බව පෙනී යයි).

වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව තුළ ඇති නිලධාරී පුරප්පාඩු හා වෛද්‍ය පුරප්පාඩු මෙම අලි සම්බන්ධ රාජකාරි කඩිනම් කිරීමට සෘජුව බලපානු ලබන අතර එම බඳවා ගැනීම් කඩිනම් කිරීම සහ මෙම බඳවා ගැනීම්වලදී වන අපහසුතා මග හැරීමට වෛද්‍ය කාර්ය මණ්ඩලයේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් තනතුරු ඇති කර ඒ සඳහා උසස්වීමේ ක්‍රමවේදයක් නිර්මාණය කිරීම මඟින් බඳවා ගැනීම් දිරිමත් කළ හැකිය. වෛද්‍යවරුන් සඳහා අවදානම් දීමනාවක් ලබාදීම ආදී කටයුතුවල යෝග්‍යතාවයක් පෙනී යන අතර, වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුවට කාර්යක්ෂම හෙද සේවයක අවශ්‍යතාවයක් ද පෙනී යයි. ඒ සඳහා හෙද විද්‍යාලයක් ලබා දීම සහ වනජීවී වෛද්‍යවරුන් අනුයුක්ත කිරීම පසෙකලා දෙපාර්තමේන්තු සේවයේ සෘජුව බඳවා ගැනීම මඟින් මෙම අවශ්‍යතාවය සැපිරීමට අවධානය යොමු විය යුතුය.

අලි මිනිස් ගැටලුවේ වර්තමාන සංකීර්ණත්වය හේතුවෙන් රාජකාරියේ නිරත ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් නිරන්තර ඇගයීමට ලක් කිරීමෙන් ඔවුන් සේවයට උනන්දු කළ හැකිය. එම රාජකාරී ආවරණ කිරීමට රක්ෂණ ආවරණ, වන්දි, අමතර දීමනා වැනි දෑ සැකසීම මඟින් ද එම රාජකාරිවල කටයුතුවලට එලදායී ලෙස වගවීම නිරීක්ෂණය කිරීම මඟින් ද මෙම අලි සම්බන්ධ සංකීර්ණ රාජකාරි සඳහා ඔවුන් උනන්දු කළ හැකිය. (ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් සඳහා රාජකාරියේදී ලබාදෙන වන්දි ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින් ඒ සඳහා ප්‍රතිපාදන ඒකාබද්ධ අරමුදලින් හෝ වෙනත් අරමුදලකින් ලබා ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් ඇති කළ යුතු ය).

අලි මරණ ශීඝ්‍රයෙන් ඉහල යාම හේතුවෙන් දැනට අලි සම්බන්ධ පැමිණිලි තොරතුරු ලැබෙන 1992 වනජීවී දුරකතන අංකයට ලැබෙන සියලු පැමිණිලි සඳහා අංකයක් නිකුත් කිරීම සහ එමඟින් එම පැමිණිල්ල සම්බන්ධ ක්ෂණික ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට අවධානය යොමු විය යුතු අතර ඒ සම්බන්ධ නිලධාරීන් ගන්නා ක්‍රියාමාර්ග අධීක්ෂණය කළ යුතුය. (මෙම ක්‍රියාමාර්ග සඳහා කටයුතු කරන ආකාරය පිළිබඳ අධීක්ෂණ ක්‍රමවේදයක් මඟින් වාර්ෂික සේවක ඇගයීම්වල දැඩිව සැලකිල්ලට ගැනීම කළ හැකිය).

රජය සතුව සංරක්ෂණය සඳහා ප්‍රතිපාදන යෙදවීමේ වත්මන් ගැටලු සලකා බලා අලි සංරක්ෂණ ක්‍රමවේද සැකසීමට පුද්ගලික අංශවල හා බාහිර පර්යේෂකයන්ගේ සහය සහිත ස්වාධීන කමිටුවක් නිර්මාණය කර සහය ලබා ගැනීම හා සම්පත් දායකත්වය ලබා ගැනීම කළ හැකිය. (වන සංරක්ෂණය, වනජීවී සංරක්ෂණය, වෙරළ සංරක්ෂණය සඳහා කැප වූ ස්වාධීන පුද්ගලයින්, ආයතන සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන (ඔත්තේ ගණනක්. පුද්ගලයින් පස්දෙනෙකු හා රජයේ ලියාපදිංචි ආයතන හයක් වශයෙන්) එක් විෂය ක්ෂේත්‍රයට දෙදෙනෙක් වශයෙන් විෂයන් තුනට හය දෙනෙකුගෙන් යුත් ස්වාධීන කමිටුවක් නිර්මාණය කිරීම මඟින් මෙම ක්‍රමවේද සැකසීම සඳහා දායකත්වය ලබා ගැනීම අදහස් කෙරේ. මාස හයකට වරක් ඉහත ආයතනවල ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන්ට

පුහුණුවක් ලබාදීම හා ඇගයීම් සඳහා සම්බන්ධ වීම මගින් පුළුල් ලෙස සම්පත් දායකත්වයක් ලබා ගැනීමට අවධානයක් යොමු කිරීම එම ගැටලුවට පිළියමක් ලෙස පෙනී යයි.

මෙම අලි මිනිස් ගැටලුව විසඳීමේදී ප්‍රධාන දායකත්වය ලබා දෙන වනජීවී අධ්‍යක්ෂ ජෙනරාල්වරයාගේ කටයුතු වඩා පහසු කිරීමට හා කඩිනම් තීරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ පහසුව සඳහා කමිටු රැස්වීම් තැබීමේ අවශ්‍යතාවය පෙනී යන අතර ඒ සඳහා ජනාධිපති අතිරේක ලේකම්ගේ(පරිසර සහ කෘෂිකර්ම ඵලදායීතාවය) කැඳවීමෙන් වනජීවී අධ්‍යක්ෂවරයා කමිටු ලේකම් ලෙස ක්‍රියාකරමින් අලි මිනිස් ගැටුමට සෘජුව සම්බන්ධ වන මහවැලි, වන සංරක්ෂණ වැනි දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන් සමඟ තෙමසකට වරක්වත් ඒ සඳහා සාකච්ඡා සිදු කිරීම කළ යුතු බව පෙනී යන කරුණකි. වනජීවී දෙපාර්තමේන්තු අධ්‍යක්ෂකවරයා මාසික ගැටලු සාකච්ඡා කිරීම හා ගැටලුවලට පිළියම් සෙවීම අතරතුර නිරන්තර අධීක්ෂණය මෙන්ම තවද අහඹු ලෙස කලාප කාර්යාල හදිසි නිරීක්ෂණ වාරිකා සිදුකිරීම මගින් සේවකයන් පිළිබඳ නිරීක්ෂණ මෙම කටයුතු කාර්යක්ෂමව කිරීමට අවකාශය සලසනු ඇත.

අලි මිනිස් ගැටලුවට පිළියම් සෙවීමේදී මූලිකම දත්තයක් ලෙස සැලකෙන අලි සංඛ්‍යා ලේඛනවල අඩුවක් පවතින අතර දැනට වසර 12කින් අලි සංගණනයක් සිදු වී නොමැති බැව් අවධාරණය කරමු. සංගණනය සඳහා ප්‍රතිපාදන නොමැති නම් ස්වේච්ඡා සංවිධාන මේ සඳහා සහය දීමට බලාපොරොත්තුවෙන් සිටින අතර එය කඩිනමින් සිදු කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී.

දුම්රිය අලි ගැටීම මේ වන විට ඉහල යමින් පවතින බව මේ යන විට පෙනී යයි. දුම්රියේ අලි ගැටීමට ප්‍රධාන හේතුව ලෙස රියදුරාට අලියා නොපෙනීම ප්‍රධාන කරුණක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය. අලි ගැටසෙන ප්‍රදේශ, සීමා සහිත බැවින් ඒවා හඳුනාගෙන දුම්රිය මාර්ගයේ දෙපස මීටර 10ක ප්‍රදේශයක් අවම වශයෙන් කඩිනමින් එළි පෙහෙළි කිරීම හා විශේෂයෙන් අඹන්පොල-ගල්ගමුව, ගල් ඔය -හිඟුරක්ගොඩ, ගල් ඔය -කන්තලේ, වැලිකන්ද - පුනානි ප්‍රදේශවල ගමන් කරන දුම්රිය සඳහා අනිවාර්ය වේග සීමා පැනවීම කළ හැකිය.

තවද දුම්රිය මාර්ගයේ ගැටසෙන වන අලි පිළිබඳ දැනගැනීමට කලින් සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක වූ SMS සේවාව යාවත්කාලීන කිරීම මගින් මෙය පාලනය කළ හැකි බවද පෙනී යන අතර, අලි දුම්රියේ ගැටීම අවම කිරීමට නලාව හැඩවීම අනිවාර්ය කිරීම, දුම්රිය ඉදිරිපස විශාල දුරකට විහිදෙන විදුලි පහන් සවි කිරීම, අනතුරු සංවේදක පුවරු දුරට දිස්වන ලෙස වර්ණ ගැන්වීම හා බහුලව අලි ගැටසෙන දුම්රිය මාර්ග ආශ්‍රිතව දෙපස සූර්ය බලයෙන් හෝ ක්‍රියා කරන සංවේදක විදුලි පහන් සවි කිරීම වැනි කෙටි කාලීන විසඳුම් හා දිගු කාලීන වැඩ පිළිවෙලක් ලෙස ප්‍රවේණික මංකඩ ලෙස හඳුනාගත් අලි මාරුවන ස්ථාන ආශ්‍රිතව ගුවන් පාලම් හෝ උමං මාර්ග නිර්මාණය හඳුනා ගත හැකිය. පොළොව මට්ටමින් ඉහලට සකස් කර ඇති දුම්රිය මාර්ගයට ගොඩ වී ඇති අලින්ට ඉක්මනින් ඉවත් වීමට නොහැකිවීම මෙම අනතුරු වැඩි වීමට හේතුවක් ලෙස පෙනීයන අතර ඔවුන්ට ඉක්මනින් ඉවත්වීමට පහසු ලෙස පොළොව සකස් කිරීම මගින් මෙය යම්තාක් දුරකට පාලනය කළ හැකි බව පෙනී යයි. මෙම සංවර්ධන කටයුතු සඳහා පුද්ගලික ආයතනවල හා වෙනත් ස්වේච්ඡා සංවිධානවල ශ්‍රම දායකත්වය ලබා ගත හැකිය.

අලි, දුම්රිය ගමන් වාර මගහැර දුම්රිය මාර්ග හරහා මාරු වන බව බොහෝ විට පෙනී යන අතර දුම්රිය අදාළ නිශ්චිත වේලාවන්වලට ධාවනය කිරීමෙන් මෙම අලි ගැටීම අවම කළ හැකි බව පෙනී යයි. තවද රාත්‍රියේ හෝ පාන්දර ධාවනය වන බඩු රැගත් දුම්රිය කාල සටහන දහවල් කාලයට වෙනස් කිරීම මගින් අදාළ බර රැගෙන යාමට දුම්රියට අවශ්‍ය අවම වේගය පවත්වා ගැනීමට ඉඩ සැලසෙන අතර අලින් මාරු වන වේලාවන් මගහැරීම අදහස් කෙරේ. කෙසේ නමුත් මෙම වන අලි ගැටලුවට අදාළ කරුණු දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවෙන් සහ වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් නිරන්තර අධීක්ෂණය හා විශ්ලේෂණය කිරීම මගින් මෙය පාලනය කිරීමට ඉඩ සැලසෙනු ඇත.

අලි මිනිස් ගැටුමට පාදක වන ප්‍රධාන කරුණක් වන කෘෂිකාර්මික කටයුතු සිදුවන බොහෝ ප්‍රදේශවලට වැඩි වන්දි ලබා දී ඇත්තේ දේපල හානිවලට වේ. මෑත කාලීනව කෘෂිකාර්මික අස්වැන්න ගබඩා කළ ස්ථානවල සිදු වූ අලි

ආක්‍රමණ ඉතා වැඩි අතර අස්වැන්න ගබඩා කිරීමට පුද්ගලික නිවාස නිර්මාණයට අලින්ට ලඟා විය නොහැකි නව තාක්ෂණික නිර්ණායක භාවිත කිරීමෙන් සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් මෙය පාලනයට ඉඩසැලසෙනු ඇත. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මැදිහත්වීමෙන් පොදු ගබඩා නිර්මාණය වැනි නව කාර්මික ක්‍රමවේද අත් හදා බැලීම ද කළ හැකිය.(Community Storage)

උදා : නිවෙස් ආශ්‍රිත ගබඩා නොව ගොවිජන කොට්ඨාශ ආශ්‍රිත දැරිය හැකි මිලකට කුලී පදනම මත අලි වැට හා අනතුරු හඟවන නලා පද්ධති හා වෙනත් විශේෂඥ උපදෙස් මත ඉදිකළ වඩා ආරක්ෂිත පොදු අස්වනු ගබඩා නිර්මාණය, වන්දි ගෙවන මුදල් වඩා කාර්යක්ෂම ලෙස අනතුරු වැළැක්වීමට යොදා ගැනීම මින් අදහස් කෙරේ

අලි රක්ෂිත ආසන්නයේ හෝ අලිමංකඩ ආසන්න නිවැසියන් හෝ මිනිස් ක්‍රියාකරකම් පිළිබඳ අධ්‍යයනය කර අනතුරු සිදුවිය හැකි ප්‍රදේශවල සංවේදක අලෝක දැල්වීම් හෝ අනතුරු ඇඟවීමේ නව තාක්ෂණික ක්‍රම අත්හදා බැලීම මගින් මාර්ගවල ගමන් කිරීමේදී අලින් විසින් පහර දීමෙන් වන අනතුරු වළක්වා ගත හැකි වනු ඇත. මේ සඳහා මිනිසුන් දැනුවත් කිරීමට සමාජ මාධ්‍ය යොදා ගැනීම ද කළ හැකිය.

අලි මිනිස් ගැටුම වැළැක්වීමට නව නිපැයුම් හා නව තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන් භාවිතය පිළිබඳ සොයා බැලීම වර්තමානය වන විට අවධානයට යොමු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය ම කරුණකි. අලි සංචරණ රටා හඳුනා ගැනීම සඳහා GPS කරපටි වෙනුවට Tracking Chip වැනි නව තාක්ෂණික ක්‍රමවේද යොදා ගැනීම ආදිය ද කළ හැකිය. අලි ප්‍රතිකාර කටයුතුවලදී අගල්වලට වැටුණ අලි ඉහලට එසවීමට හා සිටුවා ප්‍රතිකාර කිරීමට අවශ්‍ය නව තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතය ආදිය මගින් එම ප්‍රතිකාර නිසි ලෙස සිදු කළ හැකිය.

අද වන විට අලි මරණවලට ප්‍රධාන හේතුවක් ලෙස දැකිය හැකි හක්කපටස්, වෙඩි තැබීම්, අනවසර විදුලි රැහැන් වැනි අපරාධ වැළැක්වීමට හා පාලනයට වනජීවී පනතේ නීති නැවත සම්පාදනය කිරීම, දඩ මුදල් කාලීනව වැඩි කිරීම, උපරිම නීතිය ක්‍රියාවට නැගීම හා එමගින් රජයට එම අපරාධ සෘජුව වැළැක්වීමට අවශ්‍ය සහයෝගය ලබාදීම ආදී කරුණු කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතුය. තවද වනජීවී අපරාධවලට එරෙහිව ඒ සඳහා සෘජුව වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට හැකි විය යුතුය.

උදා: අනවසර විදුලි වැටකින් අලියෙක්ට යම් හානියක් සිදු වුවහොත් ඒ සඳහා විදුලි බල මණ්ඩලය නොව වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම හා වනජීවී අපරාධ සම්බන්ධ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම එක් එක් වනජීවී කාර්යාලයෙන් කාර්යාලයට වෙනස් බවක් පෙනී යන බැවින් එය උපරිම ක්‍රියාමාර්ග දක්වා වැඩි කිරීමට අභ්‍යන්තර නීති හා හර පද්ධතිය යාවත්කාලීන කිරීම අත්‍යවශ්‍ය බව පෙනී යයි.

මෙම අනවසර විදුලි රැහැන් නිසාවෙන් මිනිසුන්ගේ ජීවිත හානි ද මැනදී වාර්තා වන අතර හක්ක පටස් යනාදිය ගෘහාශ්‍රිත සතුන්ට ද හානි වන බැවින් මෙම අපරාධ වැඩි ප්‍රදේශවල හදිසි වැටලීම් ආදියට දෙපාර්තමේන්තුවේ අවධානය යොමු විය යුතුය. මීට අමතරව අනවසර වගා ළිං හා අනාරක්ෂිත අගල් හා වගා ළිං, ආවරණය නොකරන ලද වළවල්වල වැටීමෙන් අලි මරණයට පත්වීම හා අලි මුදා ගැනීම් හේතුවෙන් රාජකාරි කටයුතු වැඩිවීමක් දක්නට ඇති අතර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල හරහා ඒ සම්බන්ධ පියවරක් ගැනීමට ද අවධානය යොමු කළ යුතුය.

පාරිසරික සාක්ෂරතාවය වැඩි කිරීමට හා පාසල් සිසුන් තුළ පාරිසරික සහකම්පනයක් ඇති කිරීමෙන් මෙම අලි මිනිස් ගැටලුව පාලනය කළ හැකි බව පෙනී යන බැවින් පාසල් විෂය පථයට මෙය අනිවාර්ය විෂයක් ලෙස ඇතුළත් කිරීම, පාසැල්වල වාර්ෂික අධ්‍යාපන වාරිකා ස්වාභාවික අලි ගැවසෙන ස්ථානවල සිදු කිරීම හා පරිසර සහ වනජීවී ක්‍රියාකාරකම්, පැවරුම් පාසැල් ළමුන්ට උකහා ගැනීමට අවස්ථාව ලබා දීම වැනි ක්‍රියාකරකම් සඳහා අදාළ ස්ථාන බැලීමට යාමේදී නිදහස් ප්‍රවේශ පත්‍රයක් නිකුත් කිරීම යනාදිය කළ හැකිය. පාසැල් පරිසරය තුළ

පාරිසරික අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කිරීම මඟින් අනාගත පරපුර මෙම අලි මිනිස් ගැටුම නිරාකරණයට හා අලි සංරක්ෂණයට යොදා ගත හැකිය.

කෙසේ නමුත් අලි මිනිස් ගැටුමට නිර්ණායකයන් සේම තිරසර අලි සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණය සඳහා ද විශේෂ අවධානයක් යොමු විය යුතු බව අවධාරණය කරමු.

වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික තත්ත්වය අනුව මේ සඳහා යෙදවිය හැකි ප්‍රතිපාදන අවම බව අප විසින් හඳුනාගෙන ඇති අතර මහජන සහය සහ වෙනත් ස්වේච්ඡා සංවිධාන හා පුද්ගලික අංශයේ සහය මේ සඳහා යොදා ගැනීමට අප කමිටුව විසින් යෝජනා කිරීමට කැමැත්තෙමු.

3. අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීමට අවධානය යොමු කරන අතරතුර අලි සංරක්ෂණය වැදගත් වන්නේ ඇයි?

අලි යනු කේන්ද්‍ර විශේෂ සත්වයන් වේ (Keystone Species) එනම් පරිසර පද්ධතියක සමතුලිත පැවැත්මට අලි අත්‍යවශ්‍ය වේ. අලි වැදගත් පරිසර පද්ධති ඉංජිනේරුවන් ලෙස ද හඳුන්වනු ලබයි. ඔවුන් වෙනත් සතුන්ට ගමන් කිරීමට ඉඩ සලසන සන වනාන්තර සහිත වාසස්ථානවල මාර්ග සාදයි. වන අලි ආහාරයට ගන්නා විට, ඔවුන් වෘක්ෂලතා වල හිඩැස් ඇති කරයි. මෙම හිඩැස් නව ශාක වර්ධනය වීමට සහ අනෙකුත් කුඩා සතුන් සඳහා භාවිතා කිරීමට අවශ්‍ය මාර්ග නිර්මාණය කිරයි. වනාන්තර අලින්ගේ ආහාර වේලෙහි පලතුරු ආධිපත්‍යය දරන බැවින්, බොහෝ ගස් විශේෂ, විශේෂයෙන් ඉහළ කාබන් අන්තර්ගතයක් ඇති විශාල ගස්වල බීජ විසුරුවා හැරීමේදී ඔවුන් තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. ඒවා ද ගස් බීජ විසුරුවා හරින ප්‍රධාන ක්‍රමවලින් එකකි; සමහර විශේෂයන් බීජ ව්‍යාප්තිය සඳහා සම්පූර්ණයෙන්ම අලි ඇතුන් මත රඳා පවතී.

අලි ජීවත් වන්නේ මුලු ලෝකයෙන්ම රටවල් 50ක පමණ වේ. ඉන් ආසියාතික අලියාගේ සාමාන්‍ය භූමි ප්‍රමාණය 15% දක්වා මේ වන විට අඩුවී ඇති අතර ඔවුන් IUCN රතු දත්ත වාර්තාවට අනුව වදවීමේ තර්ජනයට ලක්වූ සත්ව ගණයට අයත්වේ. මෙයින් ශ්‍රී ලංකා අලියා (*Elephas maximus maximus*) ලංකාවට පමණක් ආවේණික වන අතර ලංකාවට විදේශ විනිමය සපයන ප්‍රධාන මාර්ගය වන සංචාරක කර්මාන්තයට ඇති ප්‍රධානම සම්පත වේ. පහුගිය කාලවකවානුව තුළ සංචාරක දත්ත සලකා බැලීමේදී ලංකාවේ දෙවන සංචාරක අවධානය දිනා ගත් ප්‍රධාන ජාතික උද්‍යානය වන්නේ කවුඩුල්ල වනෝද්‍යානයයි (දත්ත - 12 ඇමුණුම මෙය හුදෙක් අලි පමණක් නැරඹීම ඉලක්ක කර ශ්‍රී ලංකාව සතුව ඇති වනෝද්‍යාන කිහිපයෙන් එකකි).

නමුත් ඉදිරියේ එම කර්මාන්තයට දායකත්වයක් සපයන අලි සංඛ්‍යාව සීග්‍ර ලෙස අඩු කරමින් වර්තමානය වන විට දිනකට අලි දෙදෙනෙකුට වඩා මිය යන තත්ත්වයක් සහ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් එහි විශාල වර්ධනයක් 2023 වන විට පෙන්නුම් කරයි.

2011 සිදු කරන ලද අලි සංගණන දත්ත අනුව අලි 5879ක් වාර්තා වී තිබූ අතර එහි 2% වර්ධන වේගයක් පෙන්නුම් කරත් 2023 වන විට අපේක්ෂිත අලි ගණන 7456 (Department of Wildlife Conservation, 2011). නමුත් 2011 සිට 2022 වන විට වාර්තා වූ අලි මරණ හා 2023.10.08 වන දිනට වූ අලි මරණ 367 සැලකිල්ලට ගතහොත් මේ වන විට හඳුනාගත් අලි මරණ 3917කි (දත්ත - ඇමුණුම 1 සිට 5). එනම් 2023.10.08 වන විට ඉතිරි වී ඇති යයි උපකල්පනය කළ හැක්කේ අලි 3539ක් පමණි. නමුත් මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් නිජභූමි අහිමි වූ ඔවුන්ගේ ප්‍රජනන ක්‍රියාවලිය 2% වර්ධන වේගයක් සහිතව සිදු වී ඇත්දැයිද යන්න සැක සහිත වන අතර මෙය මීට වඩා අඩු අගයක් ගනු ඇති බව අනිවාර්ය කරුණකි.

මෙම ඉතිරිව ඇති ප්‍රමාණයෙන්ද 70% කට වඩා ප්‍රමාණයක් මේ වනවිට මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් බහුල ප්‍රදේශවල ගැටෙමින් සිටී. එනම් ඔවුන්ගේ අහිමි වීම තවදුරටත් වැඩිවීමක් ඉදිරි අවුරුද්ද හෝ දෙක තුළ අපේක්ෂා කළ හැකිය. මානව ක්‍රියාකාරකම් වල සිදුවන වෙනස්කම්, වේනනාන්විතව කරණ අලි මරණ හා යෝජිත සංවර්ධන ව්‍යාපෘති යන සියල්ලම හේතුවෙන් අලි සම්පත සීමා අගයකට ළඟා වන ලක්ෂණ පෙන්නුම් කරමින් පවතී. එනම් අලි මිනිස් ගැටුමට පිළියම් සෙවීමේදී “අලි සංරක්ෂණය” වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ පමණක් නොව රජයේ මූලික අවශ්‍යතාවයක් විය යුතු බව අවධාරණය කරමු.

4. පාර්ශවකරුවන්

සමස්ත අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීමේ වැඩි ඵලදායීකත්වයක් සඳහා කාර්ය සාධක බලකායක් ලෙස පහත පාර්ශව කිහිපයකගේ දායකත්වයෙන් සිදුකළ යුතු බව යෝජනා කරමු.

වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික තත්ත්වය අනුව මේ සඳහා යෙදවිය හැකි රජයේ ප්‍රතිපාදන අවම බව අප විසින් හඳුනා ගෙන ඇති අතර මහජන සහය, වෙනත් ස්වේච්ඡා සංවිධාන හා පුද්ගලික අංශයේ ශ්‍රම හා සම්පත් දායකත්වය මේ සඳහා යොදා ගැනීමට අප කමිටුව විසින් යෝජනා කරන අතර එම වැඩපිලිවෙළ මෙහි දැක්වීමට කැමැත්තෙමු.

අපේක්ෂිත දායකත්ව සැපයුම්කරුවන්

- ජනාධිපති කාර්යාලයේ නියෝජිතයන්
- අනෙකුත් රාජ්‍ය සංවිධාන
- රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන
- පුද්ගලික ආයතන
- පරිසර සංවිධාන හා නියෝජිතයන්
- පර්යේෂකයන් හා නව නිපැයුම්කරුවන්
- ක්ෂේත්‍ර විශේෂඥයන්
- පරිසරවේදීන් හා වනජීවී ක්‍රියාකාරීන්
- රජයේ හා පුද්ගලික විශ්වවිද්‍යාල නියෝජිතයන්

මිනිසුන්ට පමණක් ඒකපාර්ශවික අවධානයක් ලබා දීමෙන් මෙම අලි මිනිස් ගැටුම සඳහා මෙතෙක් කල් පැහැදිලි විසඳුමක් නොලැබුණ හෙයින්, අප කමිටුව විසින් යෝජනා කරන මෙම අලි මිනිස් ගැටුම වළක්වන ජාතික සැලැස්ම තුළ ප්‍රධාන වශයෙන් මූලික තිරසර සංරක්ෂණ ක්‍රමවේදයක් ආවරණය කරමින් අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීමට විසඳුම් යෝජනා කෙරේ.

මෙමගින් ප්‍රධාන වශයෙන් පහත කාරණා 3ක් ආවරණය කෙරේ

1. තිබෙන සම්පත් තිරසර ලෙස කළමනාකරණය කර ගනිමින් අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීමත් අලිත්ගේ භූමි ආරක්ෂා කිරීම මගින් අලි මිනිසුන්ට කරන හානිය අවම කිරීම හා හානියට පෙර සුදානම
2. පාරිසරික සමතුලිතතාවයට වැදගත් හා සංචාරක ව්‍යාපාරයේ ප්‍රධාන නිරූපකයා වන අලි සම්පත තිරසර සංරක්ෂණය හා කළමණාකරණය.
3. අලි සම්බන්ධ වනජීවී පනතේ නීති හා දඩ මුදල් ප්‍රතිසංස්කරණය හා එමගින් අලි මිනිස් ගැටුම පාලනය හා නව තාක්ෂණ ක්‍රමවේද හා අදහස් මගින් අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීම.

5. පසුබිම් අධීක්ෂණය සඳහා දත්ත තොරතුරු යොදාගැනීම හා ඒවායේ නිරීක්ෂණයන්

අලි-මිනිස් ගැටුම ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන සමාජයික, සංරක්ෂණ සහ දේශපාලන ප්‍රශ්නයක් බවට පත්ව ඇත. පසුගිය වසර කිහිපය තුළ වාර්ෂිකව මරණයට පත්වන පුද්ගලයින්ගේ සහ වාර්තාවන වන අලි මරණවල අඛණ්ඩ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරයි.

අලි මිනිස් ගැටුම පාලනය කිරීමෙහි ලා 1959 වසරේදී රජය විසින් පත්කරන ලද වනජීවී ආරක්ෂක සැලැස්මෙන් නිර්දේශ වූයේ සංවර්ධන කටයුතු සිදුකිරීමත් සමඟ අලි ඇතුන් තාවකාලික අලිමංකඩ ඔස්සේ ස්ථිර අලිමංකඩ සහ ජාතික රක්ෂිතවලට පලවාහැරීමටය. ඉන් අනතුරුව පසුගිය වසර 30කට අධික කාලයක් රක්ෂිත වටා විදුලි වැට ඉදිකර නඩත්තු කරනු ලැබීණි.

රක්ෂිත තුළට පලවා හරිනු ලැබූ අලි ඇතුන් එම රක්ෂිතවල රැඳී නොසිට නැවතත් තමන්ගේ මුල් වාසභූමි වෙත පැමිණීම අඛණ්ඩව සිදුවිය. හදිසියේ සිදු වූ මානව ක්‍රියාකාරකම් නිසාවෙන් මෙම අලිමංකඩ හා වන අලින්ගේ වාසභූමි දෙකම කරමින් ග්‍රාමීය විදුලි වැට, කුඩා කෘෂි ගොවිපල ආශ්‍රිත විදුලි වැට හා සංවර්ධිත ව්‍යාපෘති වටා ඉදිකර ඇති විදුලි වැට හේතුවෙන් මෙම මුල් ස්ථාන වෙත නැවත පැමිණි අලි, කුඩා රංචු හා තනි තනිව විවිධ ස්ථානවල සිරවූ බව පැහැදිලි වේ. රක්ෂිත හා ගම යන දෙපසම ඔවුන්ට සුදුසු ආහාර හා ජලය පවතින නිසාවෙන් මුලු ලංකාවේම පාහේ අද වන විට අලි ඇතුන් ජීවත් වේ. ‘ප්‍රශ්නකාරී සතුන්’ වශයෙන් හඳුනාගනු ලැබූ පිරිමි අලින් රක්ෂිතවලට හා අලි කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානවල ප්‍රතිස්ථාපනය කරනු ලැබූව ද අලිමංකඩවල් විවෘත නොකර, අලින්ගේ භූමිවල ඔවුන්ට හිතකර පරිසරයක් නිර්මාණය නොකර තව දුරටත් අලි වැට ඉදිකිරීමෙන් අලි ගම් වැදීම නිසා අලි මිනිස් ගැටලුව තවදුරටත් උත්සන්න වෙමින් ඇත. මේ නිසා මෙම ගැටලුවට පිළියම් සෙවීමෙහි ලා අදාළ යම් යම් කාරණා කිහිපයක් ඔස්සේ දත්ත විමසා බැලීමක් සිදු කරණු ලැබේ.

මෙම දත්ත හා තොරතුරු ඇමුණුම් ලෙස දක්වා ඇත.

6. කාරක සභාවේ නිර්දේශ

ඉහත දත්ත සැලකිල්ලට ගනිමින් අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීමට අදාළ නිර්දේශ මේ ආකාරයට පහත් පරිදි ඉදිරිපත් කරමු.

1. වනජීවී කලාප ලෙස වෙන් කර ඒවායේ සිදුවන අලි මිනිස් මරණ, වන්දි ලබා දීම්, නිදහස් කරන ලද හා රක්ෂිත කරන ලද වනාන්තර, අධිකරණ තීන්දු, වරක් ප්‍රතිකාර කළ සතුන්ගේ ප්‍රගතිය, නිකුත් කරන ලද ජීව උණ්ඩ ප්‍රමාණය, නව පර්යේෂකයන් විසින් වනඅලි පිළිබඳ කරන ලද පර්යේෂණ කටයුතුවල සොයා ගැනීම් ආදී දත්තයන් ඇතුළත් කොට ජංගම යෙදුමක් සකස් කිරීම හා එය යාවත්කාලීන කිරීම
2. වනජීවී ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන්ට වනජීවීන් පිළිබඳ එකම සම්මුතියකින් වැඩ කිරීමට හැකිවන පරිදි මාස 06කට වරක් පුහුණුවක් ලබාදීම හා ඔවුන්ට අවශ්‍ය විටකදී කඩිනමින් ත්‍රිවිධ හමුදාව හා පොලිස් සහාය ලබා ගැනීමට හැකිවන පරිදි බලතල ව්‍යාප්ත කිරීම මෙන්ම වනජීවී නිලධාරීන් සඳහා රක්ෂණ ක්‍රමයක් හෝ අහිමි වන ජීවිත සහ දේපල වෙනුවෙන් සාධාරණ වන්දි ක්‍රමයක් සැකසීම
3. අලි සම්බන්ධ රාජකාරිවලදී ජීව උණ්ඩ වෙනුවට අලි වෙඩි සහ රබර් උණ්ඩ භාවිතය දිරිමත් කිරීම මෙන්ම නිර්වින්දන බෙහෙත් භාවිතා කිරීමේදී වනජීවී පශු වෛද්‍ය නිලධාරීන් විසින්ම කළ යුතු අතර ඒ අය එම අවස්ථාවේදී වෙනත් මෙවලම් එනම් කැමරා, ජංගම දුරකථන ආදිය භාවිතා නොකිරීමට වගබලා ගත යුතුය. ජීව උණ්ඩ නිකුත් කරන්නේ නම් එය දැඩි අධික්ෂණයක් යටතේ සිදුවිය යුතුය. අලි වෙඩි සහ රබර් උණ්ඩ මගින් තවත් අලියා දරුණු වන බැවින් අලියා පලවා හැරීමට ඒවා අවම වශයෙන් භාවිතා කළ යුතුය.
4. 1992 හදිසි ඇමතුම් අංකය පැය 24 තුළදීම ක්‍රියාත්මකව තැබීම සහ ලැබෙන පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් ක්ෂණික ප්‍රතිචාර දැක්වීම
5. අලින් සඳහා ප්‍රතිකාර කරන වෙනම රෝහලක් ඇති කිරීම සහ එකවරක් ප්‍රතිකාර කරන ලද වන අලින් පිළිබඳ පසු විපරම් කිරීමට පහසු වන පරිදි GPS කරපටි පැළැඳවීම
6. ජනාධිපති අතිරේක ලේකම්ගේ(පරිසර කෘෂිකර්ම ඵලදායීතාවය) කැඳවීමෙන්, වනජීවී අධ්‍යක්ෂකවරයාගේ ක්‍රියාකාරීත්වයෙන් අලි මිනිස් ගැටුමට සෘජුව සම්බන්ධ වන මහවැලි අධිකාරිය, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව ආදී ආයතන සමඟ මාස 03කට වරක්වත් සාකච්ඡා කිරීම
7. දැනට වසර 12කින් අලි සංගණනයක් සිදු වී නොමැති බැවින් කඩිනමින් අලින් පිළිබඳව සහ වන ඝනත්වය පිළිබඳව සංගණනයක් සිදු කිරීම. මේ සඳහා ප්‍රජා සහභාගීත්වය සහ ස්වේච්ඡා සංවිධානවල දායකත්වය ලබා ගැනීම
8. දැනට හඳුනාගෙන ඇති සියලු අලිමංකඩ ස්ථාන රක්ෂිත ලෙස ගැසට් කිරීම ද සංවර්ධනයට යොදා ගෙන ඇති අලිමංකඩවල් සංවර්ධනයට විකල්ප ස්ථාන ලබා දෙමින් ඒවා ද සංවර්ධනයට කටයුතු කිරීම හා දැනට සංවර්ධනයට ලබා දී ඇති එහෙත් සංවර්ධනය නොකළ ඉඩම් නැවත රක්ෂිත ලෙස ගැසට් කිරීම
9. දැනට මිනුම්ගත කර ඇති කලා වැව රක්ෂිතය ජාතික උද්‍යානයක් ලෙස කඩිනමින් ගැසට් කිරීම
10. රජය සතු සියලුම අලි වැටවල් වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුවේ අධික්ෂණය යටතේ නඩත්තු කිරීම හා පෞද්ගලික අංශයටත් අලි වැටක් ඉදි කරන්නේ නම් වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රමිතීන් අනුව එය

ඉදිකළ යුතු අතර එම දෙපාර්තමේන්තුවෙන් බලපත්‍රයක් ගෙන එම බලපත්‍රය ප්‍රදර්ශනය කිරීම ද කළ යුතුය.

11. වන අලි මරණ සිදුවන එක් හේතුවක් ලෙස දුම්රියේ ගැටීමත් එම ගැටීම් සිදුවන්නේ බොහෝවිට එකම ප්‍රදේශයක් තුළ වීමත් හඳුනාගෙන ඇති බැවින් එම ප්‍රදේශයන්හි දුම්රිය මාර්ග දෙපස මීටර් 10ක ප්‍රමාණයක් එළිපෙහෙළි කර නඩත්තු කිරීම, එහි සන්නිවේදන පුවරු ප්‍රදර්ශනය කිරීම, සුර්ය බලයෙන් හෝ ක්‍රියාකරන විදුලි පහන් ඉදි කිරීම, අලියාට පහසුවෙන් මාරුවිය හැකි පරිදි එම ප්‍රදේශ මට්ටම් කිරීම දවල් කාලයට දුම්රිය ධාවනයට යොමු කිරීම, දුම්රිය සඳහා එම ප්‍රදේශවල වේග සීමා පැනවීම සහ දුම්රිය රියදුරන් එම වේග සීමාවන්ට අනුකූලව දුම්රිය ධාවනය කරන්නේ දැයි නිරීක්ෂණයට වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කිරීම.
12. එසේම අලි වැටවල්වල සීමා තීරණය කිරීමේදී ප්‍රදේශයේ ප්‍රජා දායකත්වය ලබා ගැනීම මෙන්ම ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන්, ග්‍රාම නිලධාරීන්, සංවර්ධන නිලධාරීන්, කෘෂිකර්ම නිලධාරීන් වැනි ප්‍රදේශයේ සිටින රජයේ නිලධාරීන් හරහා වන සතුන් හා ගැටීම් සම්බන්ධව ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩ පිළිවෙලක් අලි මිනිස් ගැටුම දරුණුව ඇති ප්‍රදේශවල සිදු කළ යුතුය. එසේම අලි මිනිස් ගැටුමේදී බොහෝ මිනිස් මරණ සිදු වන්නේ මිනිසාගේ නොසැලකිලිමත්, වගකීම් විරහිත ක්‍රියා මඟින් බැවින් මේ සම්බන්ධයෙන් ද ප්‍රජාව දැනුවත් කළ යුතුය.
13. අලි මිනිස් ගැටුම් ඇති ප්‍රදේශවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවල පවතින මාසික රැස්වීමේදී සාකච්ඡා කරන අනිවාර්ය මාතෘකාවක් ලෙස අලි මිනිස් ගැටුම න්‍යාය පත්‍රයට එක් කළ යුතුය.
14. ප්‍රධාන වනෝද්‍යානවලට අමතරව අලි බොහෝ වශයෙන් ගැවසෙන ගම් ආශ්‍රිත වැව්පිටි, ගොයම් කැපු කුඹුරු ආදියෙහි සංචාරක ආකර්ෂණ වැඩ පිළිවෙළවල් සකස් කර ප්‍රදේශවාසීන්ගේ ආදායම් ඒ අනුසාරයෙන් ඉහළ නැංවීමට වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.
15. විශාල ප්‍රමාණයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල මූල්‍ය සැලැස්ම තුළ අලි මිනිස් ගැටුම වැළැක්වීමට ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සඳහා ද මුදල් වෙන් කළ යුතු බව සහ අලි මිනිස් ගැටුම ඇති ප්‍රදේශවල ඉදිකර ඇති හෝටල් සහ අනෙකුත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මඟින් අරමුදලක් ඇති කර එය අලි මිනිස් ගැටුම අවම කිරීමට යොදා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
16. වෙඩි තැබීම, හක්ක පටස් පිපිරවීම් වැනි වනජීවී අපරාධ සඳහා දැනට පනවා ඇති දඩ මුදල් කාලානුරූපීයව වැඩි කිරීම සහ වන සතුන් සඳහා අනවසර විදුලි රැහැන් ඇදීමේදී විදුලිබල මණ්ඩලය පමණක් නොව වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුවට ක්‍රියාකළ හැකි ආකාරයට නීති එකතු කර වනජීවී පනත සංශෝධනය කළ යුතුය.
17. රක්ෂිත වනයට හරක් නිදහස් කිරීම තහනම් කිරීම මෙන්ම අලිට ආහාරයට ගත හැකි තෘණ වර්ග රක්ෂිතය තුළ වගා කිරීමේ වැඩ පිළිවෙලක් ඇති කළ යුතුය.
18. රජය දැනටමත් දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර විශ්ව විද්‍යාලයක් ආරම්භ කිරීමට සැලසුම් කර ඇති බැවින් එයට සමගාමීව දේශගුණික විපර්යාස පරිසරය සහ වනජීවීන් සම්බන්ධ විෂයන් ඇති කොට පෙර පාසැල් සිට උසස් පෙළ දක්වා එම විෂයන් හැදෑරීමට දැරුවන්ට අවස්ථාව ලබාදීම
19. අලි මිනිස් ගැටුමට දායක වන ප්‍රධාන කරුණ වන්නේ කෘෂිකාර්මික භූමි කටයුතු ආශ්‍රිතව මෙන්ම කෘෂිකර්ම ගබඩා නිවාස තුළ ඇති කිරීම බැවින් කෘෂිකර්ම කටයුතු කරන කාලයේදී එම භූමි ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා තාවකාලික අලි වැටවල් ඉදි කිරීම මෙන්ම එම ගොවීන්ට නිවසෙන් බාහිරව ශක්තිමත් ගබඩා ඇති කර ගැනීමට පහසුකම් සැලසීම
20. දැනට ගන්නා ක්‍රියාමාර්ගවලින් අලි දරුණු වීම සිදුවන බැවින් කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ අලි මෙහෙයුම්වලට ප්‍රජා සහභාගීත්වය ලබා ගැනීම තුළින් උපක්‍රමශීලීව ඒවා සිදු කළ යුතුය. එසේම අලි මෙහෙයුම් කිරීමේදී සම්මත ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කළ යුතුය.
21. අලි ගැවසෙන ප්‍රදේශයේ මාර්ගයේ මීටර් 10ක් දෙපස ලඳු කැළෑ එළි කළ යුතුය. මේ සඳහා ප්‍රජා දායකත්වය ලබා ගත යුතුය.
22. කරදරකාරී අලි ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමෙන් ප්‍රතිඵලයක් නොමැති බව විද්‍යාත්මකව ඔප්පු වී තිබුණ ද ප්‍රජාවගේ බලපෑම නිසා වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුවට එය කළ යුතු වේ. මෙහිදී හොරොච්චනානේ පිහිටුවා ඇති අලි සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථානයෙන් ප්‍රතිඵලයක් තිබේදැයි විමසිය යුතුය.

23. දැනට වැරදි ලෙස ස්ථානගත කර ඇති විදුලි වැටවල් පරිසර පද්ධති මායිමට විතැන් කළ යුතුය. එසේම දැනට තිබෙන අලි වැටවල් කළමනාකරණය සඳහා නව තාක්ෂණය ක්‍රමෝපායන් යොදා ගැනීම
24. විවිධ බලපෑම් මත වනජීවී හා වන සංරක්ෂණ ඉඩම්වල අනවසරයෙන් වගා කරන හේන් නිසා අලි ඇතුන් ගම් වැදීම සිදුවන බැවින් එවැනි ක්‍රියා නතර කළ යුතුය. මෙම හේන් ගොවිතැන් ස්ථීර වගා බවට පත් කිරීමට වාරි මාර්ග දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ජලය සපයන්නේ නම් එය වැලැක්වීමට පියවර ගත යුතුය.
25. ශ්‍රී ලංකාවේ අලි සංරක්ෂණ හා කළමනාකරණය සඳහා නියමු සැලැස්මක් නොමැති බැවින් එය වහාම පිළියෙළ කළ යුතුය.

7. කාරක කාරක සභාවට කැඳවන ලද රජයේ ආයතන නිලධාරීන්, වනජීවී විශේෂඥයින්, පරිසර සහ වනජීවී සංවිධාන නියෝජිතයින්

වනජීවී හා වන සම්පත් සංරක්ෂණ අමාත්‍යාංශය

ආර්.එම්.සී.එම්. හේරත් මහත්මිය, ලේකම්
සමන්ති රණසිංහ මහත්මිය, අතිරේක ලේකම් (සංවර්ධන)
එච්.ඩී.රත්නායක මහතා, අතිරේක ලේකම් (තාක්ෂණ)

වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුව

එම්.ජී.සී.සූරියබණ්ඩාර මහතා, අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
එම්.එස්.එල්.ආර්.පී.මාරසිංහ මහතා, අධ්‍යක්ෂ (මෙහෙයුම්)
ජී.ඒ.ටී.ප්‍රසාද් මහතා, අධ්‍යක්ෂ
එම්.එස්.ඩී.මංජුල අමරත්න මහතා, අධ්‍යක්ෂ (රක්ෂිත ප්‍රදේශ කළමනාකරණ)
යූ.එල්.තවුෆික් මහතා නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (අලි සංරක්ෂණ)
අයි.එච්.එස්.කේ ද සිල්වා මහතා, සහකාර අධ්‍යක්ෂ (අලි සංරක්ෂණ)
පී.එම්.එල්.වික්‍රමසිංහ මහතා, නීති නිලධාරී
බී.එච්.සූරියබණ්ඩාර මහතා, නීති සහකාර

වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

ආචාර්ය කේ.එම්.ඒ. බණ්ඩාර මහතා, වන සංරක්ෂණ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
එස්.සී. පාලම්කුඹුර මහතා, වන සංරක්ෂක (ආරක්ෂාව සහ නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම)
සුමිත්‍ර ගුණතිලක මයා, වන සංරක්ෂක

ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව

ටී.එස්.පොල්වත්ත මහතා, අතිරේක සාමාන්‍යාධිකාරී (මෙහෙයුම්)
කේ.ඒ.බී.පතිරණ මහතා, නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී
එන්.ජේ.ඉදිපොලගේ මහතා, නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී
කේ.එස්. ආර්.ආර් ආරියරත්න මහතා

ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය

ජී.එල්.ඩබ්.පෙරේරා මහතා, අතිරේක ලේකම්(කෘෂිකර්ම ඵලදායීතා සහ පරිසර)
මල්කාන්ති රාජපක්ෂ මහත්මිය, ජනාධිපති ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර ලේකම්

වනජීවී විශේෂඥයින්

ආචාර්ය සුමිත් පිලපිටිය මහතා, HEC අවම කිරීම සඳහා වන ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පහසුකම් සැලසීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා පත් කරන ලද ජනාධිපති කමිටුවේ සභාපති
ආචාර්ය පෘථිවිරාජ් ප්‍රනාන්දු මහතා, වනජීවී විශේෂඥ
මහාචාර්ය විශාකා සූරියබණ්ඩාර මහත්මිය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
මහාචාර්ය පහන් ඉන්දික ගොඩකුඹුර මහත්මිය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය

වනජීවී සහ පරිසර සංවිධාන

ආචාර්ය ටී.එන්. අරියනන්ද මහතා, ලංකා වැසි ජලය රැස්කිරීමේ සංසදය
ආචාර්ය නන්ද සේනානායක මහතා, පරිසර හිතකාමී උපදේශන කණ්ඩායම
ආචාර්ය රවිනාත් දාබරේ මහතා, සභාපති, පරිසර යුක්ති කේන්ද්‍රය
හේමන්ත විතානගේ මහතා, පරිසර යුක්ති කේන්ද්‍රය
ලක්මාලි දිප්තිකා දිසානායක මහත්මිය, පරිසර යුක්ති කේන්ද්‍රය
ජෝන් විල්සන් මහතා, වැසි වනාන්තර සුරැකීමේ සංවිධානය

පාලිත වික්‍රමරත්න මහතා, යළි ගොඩනගමු ශ්‍රී ලංකා
 දර්ශන සමන්ත මහතා, යළි ගොඩනගමු ශ්‍රී ලංකා
 දර්ශන කල්දේරා මහතා, යළි ගොඩනගමු ශ්‍රී ලංකා
 එල්.කේ.ආර්. වික්‍රමසිංහ මහතා, පරිසර හා ළමා අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේ සංවිධානය
 ඩබ්. ඒ. චන්තක ප්‍රදීප් වීරසිංහ මහතා, ශ්‍රී ලංකා වනජීවී සංරක්ෂණ සංගමය
 ටී.පී. යොගාන් මදුසංක මහතා, ශ්‍රී ලංකා ව්‍යාපාර සහ ජෛව විවිධත්ව වේදිකාව
 දුලීකා නිමාලී හේරත් මහත්මිය, “මිහිසරණ” ජාත්‍යන්තර සංවිධානය
 ඩී.ආර්. එස්.ප්‍රනාන්දු මහතා, සුරකිමු ශ්‍රී ලංකා සංවිධානය
 පාභියන්ගල ආනන්ද සාගර ස්වාමීන් වහන්සේ, සුරකිමු ශ්‍රී ලංකා සංවිධානය
 තරංග විජේසිංහ මහතා, සුරකිමු ශ්‍රී ලංකා සංවිධානය
 එස්. එච්.කාංචන කිලකසිරි මහතා, ජීවත් වීමට සහ සජීවී පදනමට ඉඩ දෙන්න සංවිධානය
 ලසරස් ග්‍රැන්සිස් ස්ටැන්ලි මහතා, ජීවත් වීමට සහ සජීවී පදනමට ඉඩ දෙන්න සංවිධානය
 අවිනි කුලතුංග මහත්මිය, සිලෝන් එලිෆන්ඩ්ස් ක්ලික්ස්
 ඩී.ඒ.ආර්. එල්. අබේගුණසේකර මහතා, සිලෝන් එලිෆන්ඩ්ස් ක්ලික්ස් සංවිධානය
 ඩබ්.වී.වී.විජේසිංහ මහතා, සිලෝන් එලිෆන්ඩ්ස් ක්ලික්ස්
 ජේ.පී. උමේෂ් මෙනුක මහතා, සිලෝන් එලිෆන්ඩ්ස් ක්ලික්ස්
 දිලුම් අලගියවන්ත මහතා, සිලෝන් එලිෆන්ඩ්ස් ක්ලික්ස්
 ජී.ටී.ගෝමස් මහතා, සිලෝන් එලිෆන්ඩ්ස් ක්ලික්ස්
 හිමාශී නිලුපමා කරුණානායක මෙනවිය, හීලෑ අලි ඇතුන් සංවිධානය
 යූ.සමීර වීරතුංග මහතා, උඩවලව අලි පරීක්ෂක
 සුරනි ගමගේ මහත්මිය, වනජීවී ක්‍රියාකාරීන්
 දිනේශ් දිමුතු කුමාර මහතා, යළි ගොඩනගමු ශ්‍රී ලංකා
 සසිඳු උදාර ප්‍රදීප් විතානගේ මහතා, පූර්ව අනතුරු ඇඟවීමේ පද්ධති නිර්මාපක
 කැලුම් මහේෂ් ද සිල්වා මහතා, සභාපති, හුස්ම සංවිධානය
 කාංචන සංක ලියනපතිරණ මහතා, හුස්ම සංවිධානය
 අසංක රණතුංග මහතා, හුස්ම සංවිධානය
 කසුන් පෙරේරා මහතා, ශ්‍රී ලංකා හීලෑ අලි ඇතුන් සංවිධානය
 කවිදු රශ්මික මහතා, ගජ වරුණ ලේස්බ්‍රැක් පිටුව
 සුබෝධ ආරියරත්න මහතා, ගජ වරුණ ලේස්බ්‍රැක් පිටුව
 ජයනි කිලකරත්න මෙනවිය, ගජ වරුණ ලේස්බ්‍රැක් පිටුව
 ඩී.එස්.කේ.වයි. රණවීර මහතා, ට්‍රන්ක්ඩ් හාර්ට්ස් සංවිධානය
 ශර්මිලා රණවීර මෙනවිය, ට්‍රන්ක්ඩ් හාර්ට්ස් සංවිධානය
 කිත්මිණි රණවීර මෙනවිය, ට්‍රන්ක්ඩ් හාර්ට්ස් සංවිධානය
 බ්‍රෙඩ්ඩන් පෙරේරා මෙනවිය, ට්‍රන්ක්ඩ් හාර්ට්ස් සංවිධානය
 ළහිරු නේරංජන අබේකෝන් මහතා, හස්ති ලෝකය සංවිධානය
 ඒ.පී.සෙනික සෙනෙවි මහතා, හස්ති විදුර සංවිධානයේ සම ලේකම්
 දිනුශ්කී දුලංජලී මෙනවිය, හීලෑ ඇතුන් හා වන අලි සම්බන්ධයෙන් වන සංවිධානය
 ඒ.යූ. පෙරේරා මහතා, හීලෑ ඇතුන් හා වන අලි සම්බන්ධයෙන් වන සංවිධානය
 ශිරෝමි මාස්කෝරාල මහත්මිය, වනජීවී ක්‍රියාකාරීන්
 කාර්ල් ටෝසර් මහතා, වනජීවී ක්‍රියාකාරීන්
 අසංක චතුරංග ලක්ෂාන් මහතා
 ඩබ්.එම්. ඩී. කරුණාරත්න මහතා, අලි ඇතුන් වෙනුවෙන් හඬක් සංවිධානය
 බී.ඒ.එල්.ඩී. පතිරණ මහතා, අලි ඇතුන් වෙනුවෙන් හඬක් සංවිධානය
 බී.ඩබ්.වී.එස්. විජේරත්න මහතා, අලි ඇතුන් වෙනුවෙන් හඬක් සංවිධානය
 යසස් වඩුගේ මහතා, අලි ඇතුන් වෙනුවෙන් හඬක් සංවිධානය
 මේනක සංජීව ජයවර්ධන මහතා, අලි ඇතුන් වෙනුවෙන් හඬක් සංවිධානය

පුවක්ගහ වත්තේගෙදර යශ්මික ශෙභාර මහතා, අලි ඇතුන් වෙනුවෙන් හඬක් සංවිධානය
 ආර්. එම්. පී. එල්. රත්නායක මහතා, අලි ඇතුන් වෙනුවෙන් හඬක් සංවිධානය
 අසංක නිලගරත්න මහතා, ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාව
 ආර්. එන්. එන්. වීරසිංහ මහතා, සහකාර කලීකාචාර්ය
 වාරක ජයරත්න මහතා, නීතීඥ
 පී. ඩී. හසිදු රත්සර පොතුපිටිය මහතා, හස්තීන් සංවිධානය
 එම්. ටී. ආනන්ද චතුරංග රොදුගොල් මහතා, හස්තීන් සංවිධානය
 මෙලනි ගුණතිලක මහත්මිය, ශ්‍රී ලංකා දේශගුණික සංවිධානය
 යශාන් ගමගේ මහතා, ශ්‍රී ලංකා ජෛව විවිධත්ව සංවිධානය

තරුණ නියෝජිතයින්

යූ. ඩී. ආර්. එස්. තිලකරත්න මහතා
 ඊ. එම්. එන්. ඩී. ඒකනායක මහතා
 කපිල චන්තක මහතා
 ඒ. ඩී. සිල්වා මහතා
 එච්. ඩී. සී. ඩී. හතුරුසිංහ මහතා
 එස්. පී. එස්. සූරියආරච්චි මහතා
 කේ. එස්. එම් ප්‍රනාන්දු මහතා
 එන්. ඩී. කලන්සූරිය මහතා

ඇමුණුම්

1. අලි මිනිස් ගැටුම ව්‍යාප්තව පවතින ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ.....	24
2. අලිත්ගේ ව්‍යාප්තිය දළ වශයෙන්	25
3. 2011 වර්ෂය සිට 2023 දක්වා අලි මරණ හා මිනිස් මරණ ප්‍රමාණය	26
4. වනජීවී කලාප අනුව අලි මරණවල ව්‍යාප්තිය	26
5. වනජීවී කලාප අනුව මිනිස් මරණ වල ව්‍යාප්තිය.....	27
6. වර්ෂ 2011 සිට 2022 දක්වා වනජීවී කලාප අනුව අලි මරණ හා මිනිස් මරණ වල සංසන්දනයක්	28
	28
7. වර්ෂ 2011-2022 දක්වා අලි මරණවලට හේතු.....	29
8. වර්ෂ 2023 තුළ ගෙවන ලද අලි මිනිස් ගැටුමට අදාළ වන්දි පිළිබඳ තොරතුරු දිස්ත්‍රික්ක අනුව	31
9. වන්දි ගෙවීම්වල ව්‍යුහය 2023.08.31 දිනට 2023 ගෙවා ඇති වන්දි ප්‍රමාණ	32
10. 2023 වර්ෂයේ විදුලි වැට ඉදිකිරීම	32
11. ගිනි අවි භාවිතය සම්බන්ධ තොරතුරු.....	33
	33
12. අලි නැරඹීමට සංචාරකයන්ගේ පැමිණීම	34
13. ජාතික විදුලි වැට පද්ධතිය යටතේ විදුලි වැට ඉදිකිරීම - 2023	36
14. විදුලි වැට නඩත්තු ප්‍රගතිය - 2023.09.30 වන දිනට.....	41
15. ජාතික වන උද්‍යාන වල වාර්ෂික ආදායම	45
16. මින්නේරිය, කවුඩුල්ල ජාතික වනෝද්‍යාන ආදායම 2018 – 2023 දක්වා ජූලි සහ සැප්තැම්බර් අතර.....	50
	50
17. ප්‍රතිකාර සම්බන්ධ විස්තර	51
18. අලි කොර්ටෙක්ට්වල අයිතිය හඳුනාගැනීම.....	52
19. ගිනි අවි හා පතොරම් දත්ත	54
20. සිවිල් ආරක්ෂක බලකා සතු ගිනි අවි විස්තර	55
21. රාජකාරියේ යෙදී සිටියදී වන අලි පහර දීම් වලින් මියගිය නිලධාරීන් 2018 වසරේ සිට 2023.09.30 දක්වා	56
22. රාජකාරියේ යෙදී සිටියදී වන අලි පහර දීම්වලින් අනතුරට පත් වූ නිලධාරීන් 2018 වසරේ සිට 2023.09.30 දක්වා	57
	57
23. 2023 වන විට ස්ථාපනය කර ඇති පශු වෛද්‍ය ඒකක ගණන සහ පුරප්පාඩු පිළිබඳ විස්තර	58
24. කාර්ය මණ්ඩල පුරප්පාඩු	59
25. නැවත ගැසට් පිළිබඳ කරන ලද රක්ෂිත විස්තරය.....	63
26. උපුටා ගැනීම	66
27. යොමු කිරීම.....	66

1. අලි මිනිස් ගැටුම ව්‍යාප්තව පවතින ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ

මේ වන විට වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් හඳුනාගෙන ඇති අලි මිනිස් ගැටුම ව්‍යාප්ත වූ කොට්ඨාශ 134 ක් හඳුනා ගෙන ඇත. මෙම ප්‍රමාණය අනුව 70% කට වඩා ලංකාවේ භූමි ප්‍රදේශයක මෙම ගැටලුව ව්‍යාප්තව ඇති බවත් මෙය ලංකාවේ මානව වර්ගයාට මුහුණ දීමට සිදුව ඇති ප්‍රධාන ගැටලුවක් ලෙසත් අවධාරණය කරනු කැමැත්තෙනු . (ඇමුණුම 1)

පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය	එකතුව	
01	දකුණ	1	හම්බන්තොට සූරියවැව, හම්බන්තොට, ලුණුගමුවෙහෙර, නිස්සමහරාමය, අම්බලන්තොට	5
02	වයඹ	2	කුරුණෑගල ගිරිබාව, ඇහැටුවැව, පොල්පිතිගම, නිකවැරටිය, ගල්ගමුව, අඹන්පොළ, මහව, ඉබ්බාගමුව, පඩුවස්තුවර, කොටවෙහෙර, රස්නායකපුර, කොබෙයිගනේ	12
		3	පුත්තලම කරුවලගස්වැව, වනාතවිල්ලුව, නවගත්තේගම, පුත්තලම, ආනමඩුව, මහකුඹුක්කඩවල, පල්ලම, ආරච්චිකට්ටුව	8
03	උතුරුමැද	4	අනුරාධපුරය කැකිරාව, පලාගල, හොරොච්ඡනාන, කැබනිගොල්ලුව, ගලෙන්බිඳුනුවැව, නිරප්පනේ, කහටගස්දිගිලිය, මධ්‍යම නුවරගම පළාත (මනුප), රඹුව, විලව්විය, නාවිවදුව, ඉපලෝගම, පලුගස්වැව, මැදවව්විය, තලාව, නොව්වියාගම, පදවිය, ගල්නැව, තඹුන්තේගම, මිහින්තලේ	20
		5	පොළොන්නරුව තමන්කඩුව, හිඟරක්ගොඩ, දිඹුලාගල, ඇලහැර, මැදිරිගිරිය, වැලිකන්ද, ලංකාපුර	7
04	ඌව	6	මොනරාගල කතරගම, තණමල්විල, බුත්තල, වැල්ලවාය, සියඹලාණ්ඩුව, බිබිල, මොනරාගල, සෙවනගල, මැදගම, ඌව පරණගම, මඩුල්ල	11
		7	බදුල්ල හල්දුම්මුල්ල, මහියංගණය, කන්දකැටිය, රිදීමාලියද්ද	4
05	මධ්‍යම	8	මාතලේ විල්ගමුව, ලග්ගල-පල්ලේගම, නාඋල, දඹුල්ල, ගල්වෙල, අඹන්ගහකොරලේ, මාතලේ	7
		9	නුවරඑළිය වලපනේ, හඟුරන්කෙත	2
		10	මහනුවර මිනිපේ, උඩුදුම්බර, මැදුදුම්බර	3
06	නැගෙනහිර	11	අම්පාර උහන, නින්දවුර්, සමන්තුරේ, දෙහිඅත්තකණ්ඩිය, පදියතලාව, පොතුවිල්, නිරුක්කෝවිල්, මහඔය, අඩ්ඩාලව්වේන, ලාහුගල, දමන, ඉරක්කාමම්(එරගම), අලයඩ්වෙමබු(සාගම) අම්පාර, කරෙයිතිවු, නවිනන්වේලි, අක්කරෙයිපත්තු, කාරතිවු	18
		12	මඩකලපුව පෝරතිවුපත්තු(වෙල්ලාවලි) මන්මුනේ බටහිර (වවනතිවු), කෝරලේපත්තු දකුණ (කිරාන්), මන්මුනේ දකුණ (පඩිප්පලෙයි) මඩකලපුව, එරාවුර්පත්තු (වෙන්කලඩ්) කෝරලේපත්තු උතුර (වාකරේ) කෝරලේපත්තු (වාලව්වනේ)	8
		13	ත්‍රිකුණාමලය සේරුනුවර, මොරවැව, පදවි ශ්‍රී පුර, කුවිවවේලි, කන්තලේ, ගෝමරන්කඩවල, මුතුර්, නගර හා කඩවත් (ත්‍රිකුණාමලය), කින්නියා, වෙරගල්	10
07	සබරගමුව	14	රත්නපුරය කළවාන, බලංගොඩ, වැලිගෙපොළ, ඇඹිලිපිටිය, ඉඹුල්පේ	5

08	උතුර	15	වචනියාව	වචනියා දකුණ, වචනියා උතුර, වෙන්ගලවෙඩිකුලම්	3
		16	මන්නාරම	නානක්කන්, මඩු, මාන්තෙයි බටහිර	3
		17	මුලතිවු	ඔඩ්දුසුඩාන්, වැලිඔය, මුරුසුමුටෙයි, කරවිවි	4
		18	යාපනය	වඩමාරවිවි නැගෙනහිර (මරුතංකේණි)	1
		19	කිලිනොච්චි	කණ්ඩාවලෙයි, පුනරින්	2
එකතුව		19			134

2. අලින්ගේ ව්‍යාප්තිය දළ වශයෙන්

2011 දී කරන ලද අවසාන අලි සංගණනයට අනුව අලින්ගේ ව්‍යාප්තිය පහත පරිදි වේ

WLR	Adult Male	Adult Female	Adult Tuskers	Unidentified Adults	Sub Adult Males	Sub Adult Females	Sub adult Tuskers	Unidentified Sub Adults	Juveniles	Juvenile Tuskers	Calves	Total
Mahaweli	266	307	6	431	125	170	3	165	175	7	96	1751
Northwestern	188	232	22	196	91	87	13	103	161	9	87	1189
Southern	224	240	13	173	69	71	7	70	138	12	69	1086
Eastern	263	293	9	244	123	109	10	217	192	3	110	1573
Northern	28	54	4	59	8	11	1	22	31	1	14	233
Central	18	9	1	5	2	3	1	6	2	0	0	47
Total	987	1135	55	1108	418	451	35	583	699	32	376	5879

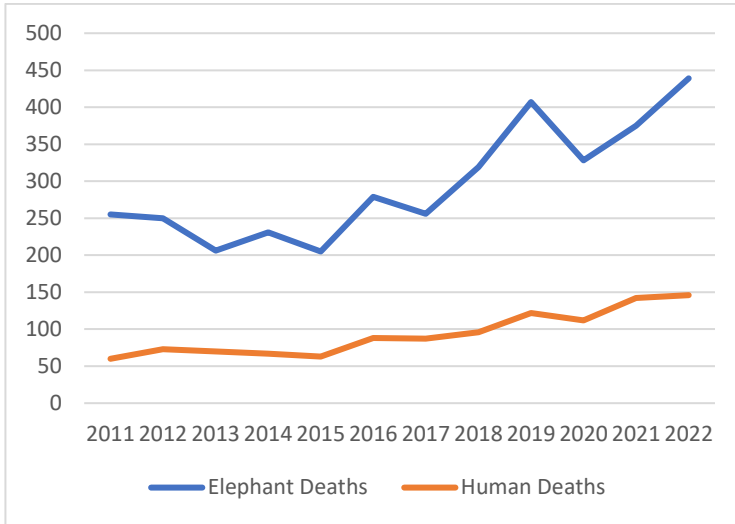
- 2011 සංගණන වාර්තාවට අනුව 2% ක වාර්ෂික වර්ධන වේගයක් පෙන්වුම් කරයි යනුවෙන් උපකල්පනය කළහොත් අලි ගහණය 2023 වන විට පහත පරිදි විය හැකිය. නමුත් පහුගිය වසරවල වූ පාරිසරික වෙනස්වීම් සහ අලින්ගේ නිජ භූමි සංක්‍රමණ මාර්ග අහිමි වීමෙන් මෙම වර්ධන තත්ත්වය අනිවාර්ය අඩුවීමක් අපේක්ෂා කළ හැකිය.

වර්ෂය	අලි ගහණය 2% ක වර්ධනය වූණි නම්(අපේක්ෂිත)
2011	5879
2012	5997
2013	6117
2014	6239
2015	6364
2016	6491
2017	6621
2018	6753
2019	6888
2020	7026
2021	7166
2022	7310
2023	7456 අපේක්ෂිත

2023.10.08 වන විට මිය ගිය අලි ප්‍රමාණය සැලකිල්ලට ගැනීමේදී අලි 3917ක් මීට ගොස් ඇති අතර 2023 වන විට දළ වශයෙන් ලංකාවේ අලි 3000ක් පමණක් ඇති බව සිතිය හැක. නමුත් අලින්ගේ සාමාන්‍ය වර්ධනය අපේක්ෂා කළ නොහැකි බැවින් මෙය අඩු අගයක ඇති බව උපකල්පණය කළ හැක

3. 2011 වර්ෂය සිට 2023 දක්වා අලි මරණ හා මිනිස් මරණ ප්‍රමාණය

වර්ෂය	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	එකතුව
අලි මරණ	255	250	206	231	205	279	256	319	407	328	375	439	3550
මිනිස් මරණ	60	73	70	67	63	88	87	96	122	112	142	146	1126

2023.10.08 වන විට අලි මරණ 367ක් හා මිනිස් මරණ 148ක් වාර්තා වී ඇත.

- පූර්ණ නිරීක්ෂණය අනුව වැටහී යන පැහැදිලි කරුණ නම් අලි හා මිනිස් මරණවල වර්ධනයක් පමණක් මෙම වකවානුව තුළ සිදුවී ඇති බවයි

4. වනජීවී කලාප අනුව අලි මරණවල ව්‍යාප්තිය

වනජීවී කලාපය	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023.10.08	මුළු ගණන
පොළොන්නරුව	90	72	63	57	37	54	47	76	97	50	75	82	77	877
නැගෙනහිර	33	44	29	49	52	55	56	64	68	64	64	79	74	731
අනුරාධපුර		19	49	32	27	42	30	53	59	43	74	79	69	576
වයඹ	82	63	18	15	15	16	15	18	23	26	23	49	22	385
දකුණ	36	22	14	28	12	26	17	20	29	32	31	33	25	325
ලඟුව		14	22	16	13	14	25	22	30	37	28	28	27	276
ත්‍රිකුණාමලය					22	30	22	25	39	16	20	28	26	228
වවුනියාව				9	12	16	13	12	22	21	17	17	14	153
මධ්‍යම	3	5	7	8	5	5	4	11	11	15	16	17	17	124
පුත්තලම						11	16	7	12	14	14	14	9	97
අලි සංක්‍රමණ ස්ථාන		7	4	12	6	8	7	6	9	6	6	5		76
කිලිනොච්චිය				5	4	2	4	5	8	4	4	5	7	48
යාල බුන්දල	11	4												15
අලි රැඳවුම් මධ්‍යස්ථානය - හොරොච්චනාන											3	3		6
	255	250	206	231	205	279	256	319	407	328	375	439	367	3917

2011 දී කරන ලද අලි සංගණනය අනුව අලින්ගේ 2% ක වර්ධන වේගයක් අපේක්ෂා කරමින් ගණන් බැලූ විට 2022 අපේක්ෂිත 7310ක අලි ගහණයෙන් 3550ක් මිය ගියහොත් 2023 වර්ෂයේ ඔක්තෝබර් මස වන විට 3393ක් පමණ අපේක්ෂා කළහැක.(මෙය උපකල්පිත අතර අලි සංගණනයක් කරනතුරු මෙම සංඛ්‍යාලේඛණ යම් අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට පමණක් භාවිත කල හැකිය).

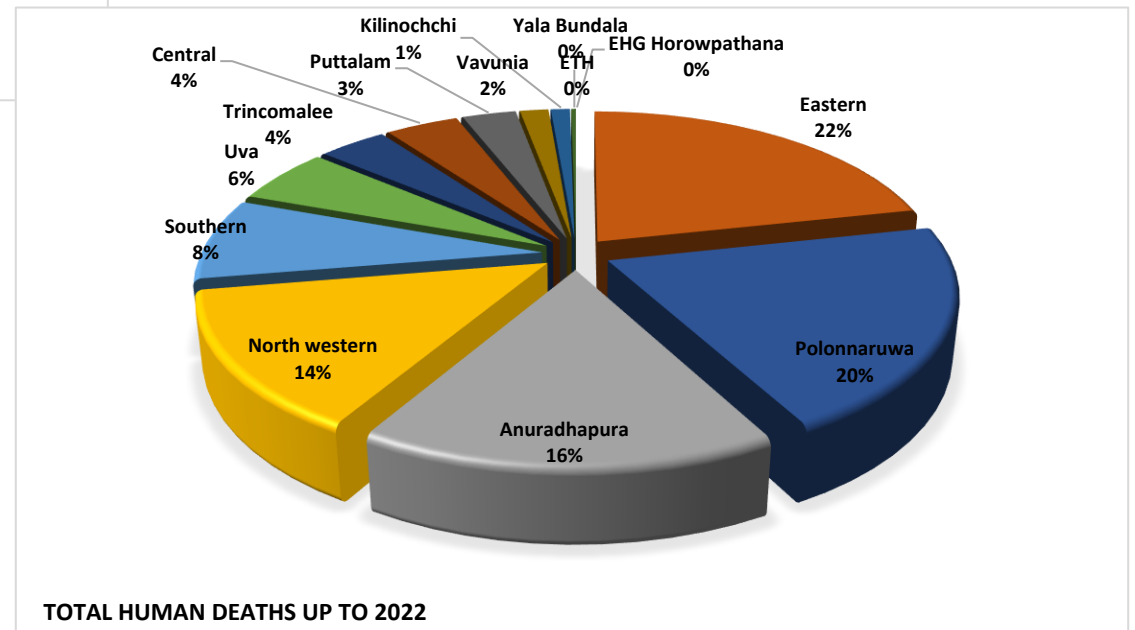
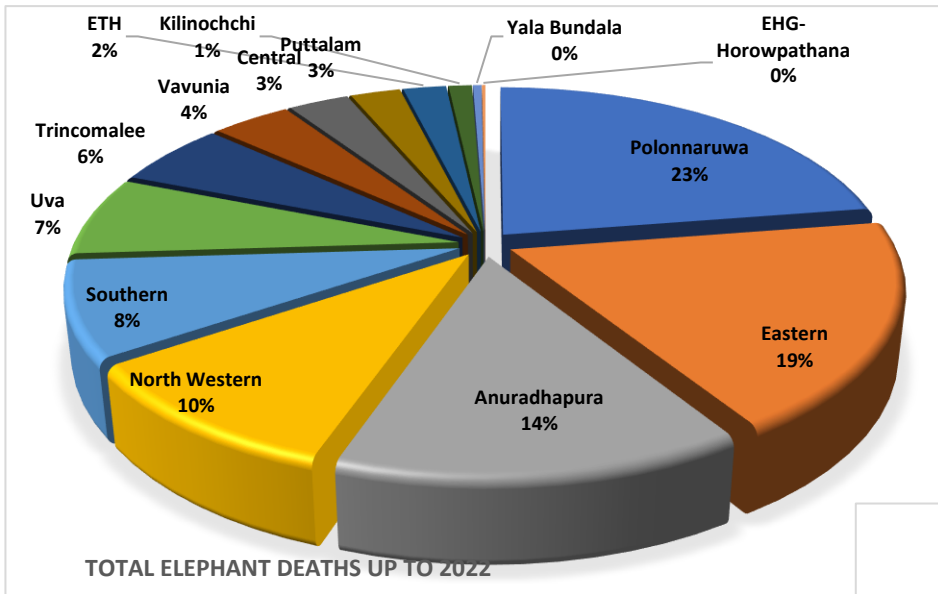
Wild Life Region	Total Elephant Deaths up to 2022
Polonnaruwa	800
Eastern	657
Anuradhapura	507
North Western	363
Southern	300
Uva	249
Trincomalee	202
Vavuniya	139
Central	107
Puttalam	88
ETH	76
Kilinochchi	41
Yala Bundala	15
EHG-Horowpathana	6
	3550

5. වනජීවී කලාප අනුව මිනිස් මරණ වල ව්‍යාප්තිය

වනජීවී කලාපය	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023. 10. 08	එකතුව
1 නැගෙනහිර	5	14	18	22	15	20	23	17	19	24	34	32	32	275
2 පොළොන්නරුව														
3 අනුරාධපුර		12	7	5	8	13	11	17	28	19	28	37	30	215
4 වයඹ	20	18	25	7	12	6	5	11	11	13	13	15	16	172
5 දකුණු	6	7	3	9	7	10	10	5	8	7	8	12	12	104
6 ඌව		1	2	4	2	4	7	8	6	12	11	6	8	71
7 ත්‍රිකුණාමලය					4	4	5	5	10	4	8	3	11	54
8 මධ්‍යම	6	0	3	2	4	0	3	5	5	3	8	7	5	51
9 පුත්තලම						2	3	5	4	7	9	4	6	40
10 වවුනියාව				1	1	2	3	2	2	2	2	3	1	19
11 කිලිනොච්චි				1	0	1	1	0	2	3	3	1		12
12 යාල බුන්දල	1	2	0	0										3
13 අලි සංක්‍රමණ ස්ථාන														0
14 අලි රැඳවුම් මධ්‍යස්ථානය - හොරොච්ඡනාන														0
	60	73	70	67	63	88	87	96	122	112	142	146	148	1274

වනජීවී කලාපය	2022 දක්වා මුළු මිනිස් මරණ
නැගෙනහිර	243
පොළොන්නරුව	231
අනුරාධපුර	185
වයඹ	156
දකුණු	92
ඌව	63
ත්‍රිකුණාමලය	43
මධ්‍යම	46
පුත්තලම	34
වවුනියාව	18
කිලිනොච්චි	12
යාල බුන්දල	3
අලි සංක්‍රමණ ස්ථාන	0
අලි රැඳවුම් මධ්‍යස්ථානය - හොරොච්ඡනාන	0
	1126

6. වර්ෂ 2011 සිට 2022 දක්වා වන විට කලාප අනුව අලි මරණ හා මිනිස් මරණ වල සංසන්දනයක්

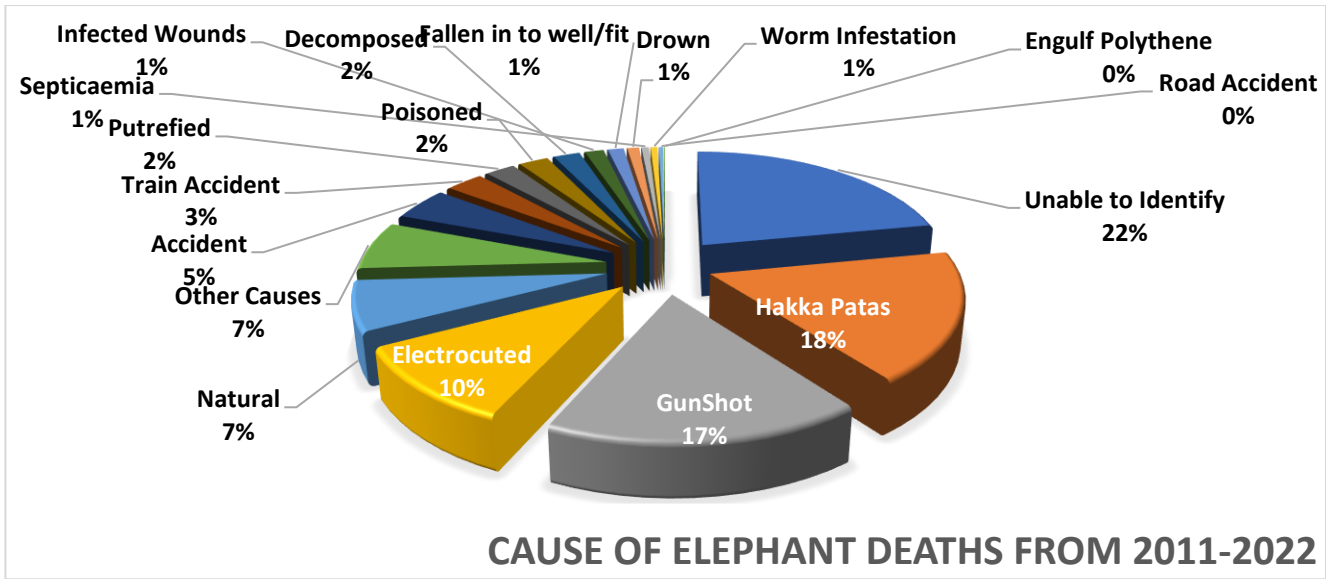

- අලි මරණ වැඩි කලාප වල මිනිස් මරණ ද වැඩි අතර එම ප්‍රතිශතවල සමානකමක් දක්වයි. මෙම හේතුවෙන් මෙම ප්‍රතිශතයන් වැඩි කලාප සඳහා කඩිනම් වැඩ පිළිවෙලක අවශ්‍යතාවය පවතී.

7. වර්ෂ 2011-2022 දක්වා අලි මරණවලට හේතු

Year	Gunshot	Electrocuted	Hakka Patas	Poisoned	Train Accident	Road Accident	Drown	Fallen in to well/fit	Accident	Natural	Putrefied	Decomposed	Worm Infestation	Engulf Polythene	Septicemia	Other Causes	Infected Wounds	Unable to Identify	Total Elephant Deaths
2011	60	12	30	11					27	7						46		62	255
2012	49	29	49	9	9				14	11						29		51	250
2013	35	27	32	6	7				6	25						14		54	206
2014	44	17	51	5	10				9	33						12		50	231
2015	44	17	51	5	12				6	11						20		39	205
2016	52	19	47	5	12				17	39						30		54	275
2017	47	25	51	8	7				28	22						13		55	256
2018	53	38	64	3	16				32	38						46		29	319
2019	79	41	74	16	8	5	12	13	9	32	3	25	7	2	12	5	6	58	407
2020	43	31	54	8	3	3	1	13	1	11	17	15	3		4	4	2	115	328
2021	46	66	69	4	6	1	5	7	6	11	16	14	4		4	6	15	95	375
2022	58	50	55	1	14	3	15	11	5	1	46	19	5	1	0	10	29	116	439
2023.10.08	72	42	35	3	16	1		2	14	8	20	6	10		2	1	19	116	367
TOTAL	682	414	662	84	120	13	33	46	174	249	102	79	29	3	22	236	71	894	3913

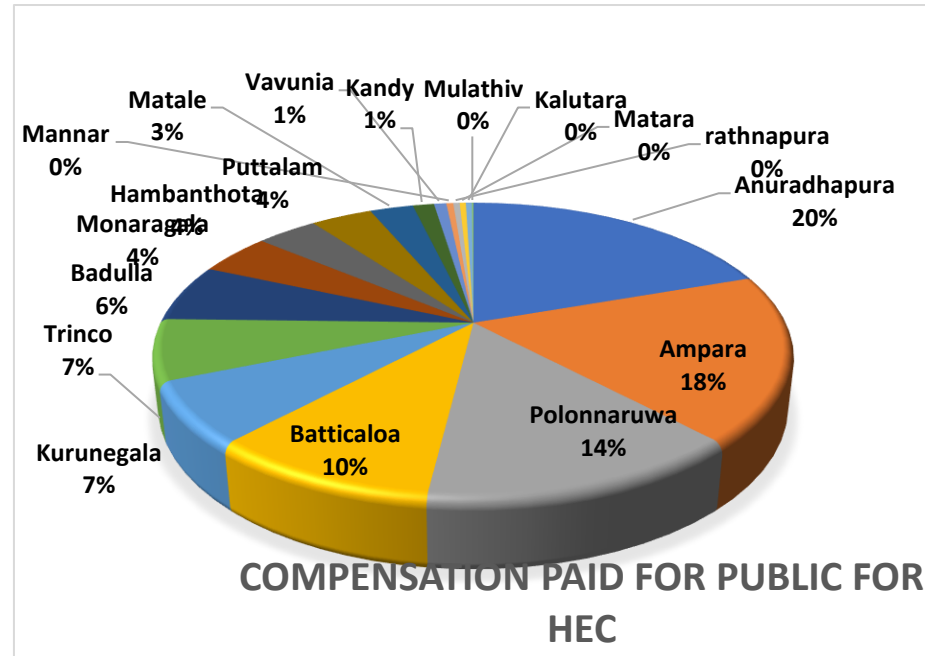
Year	Unable to Identify	Hakka Patas	Gunshot	Electrocuted	Natural	Other Causes	Accident	Train Accident	Putrefied	Poisoned	Decomposed	Infected Wounds	Fallen in to well/fit	Drown	Septicemia	Worm Infestation	Road Accident	Engulf Polythene	Total Elephant Deaths
Total deaths from 2011-2022	778	627	610	372	241	235	160	104	82	81	73	52	44	33	20	19	12	3	3546

- ඉහත ප්‍රස්ථාරය සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් හඳුනාගත හැකිය
 - 2011 සිට වැඩිම මරණ ප්‍රමාණයක් හඳුනා නොගත් හේතූන් මත සිදුවූ බව දත්ත අනුව ලේඛනගත කර ඇති අතර එය වර්ගීකරණය කිරීම කර නොමැත. ඒවා අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ගවලින් අනතුරුව වර්ගීකරණය කළ යුතු අතර යාවත්කාලීන කළ යුතුය.
 - සිදුවන අලි මරණවලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් සිදුවන්නේ හක්ක පටස්, වෙඩි තැබීම් සහ විදුලි සැර වැදීමෙන් වේ. ඒ සඳහා කඩිනමින් නීති සම්පාදනය කළයුතු අතර ,නිබඳන නීති උපරිම ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීමට වනජීවී නිලධාරීන් වගවීම අවශ්‍ය වේ. අලි වැට සඳහා භාවිතා කරන උපකරණ ප්‍රමිතිගතකර එහි ප්‍රමිතිකරණ සහතිකයක් නිකුත් කිරීම හා අනෙකුත් උපකරණ භාවිතය තහනම් කළ යුතුය.
 - මාර්ග අනතුරු, දුම්රිය අනතුරු හා වෙනත් අනතුරුවලින් හා වගා ළිං වලට වැටීමෙන් සිදු වූ වන අලි මරණ ප්‍රමාණය 2019 සිට වැඩිබවක් පෙන්නුම් කරයි
 - මෙයින් පැහැදිලිව පෙනී යන කරුණක් නම් තීරණ ගැනීමට විශේෂයෙන් බලපානු ලබන දත්ත යාවත්කාලීන කිරීම සහ නීති සංශෝධනය මෙන්ම දෙපාර්තමේන්තු කාර්යභාරයන් සඳහා කෙටුම්පත් සැකසීම කාලීන අවශ්‍යතාවයක් ලෙස පවතින බවයි. ඉහත වෙනත් හේතු යනුවෙන් දක්වා ඇති 22% මීට වඩා වර්ගීකරණය වේ නම් තීන්දු තීරණ ගැනීමේදී වඩා නිරවද්‍ය දත්ත ලෙස භාවිතයට ගත හැකිය.

8. වර්ෂ 2023 කුළ ගෙවන ලද අලි මිනිස් ගැටුමට අදාළ වන්දි පිළිබඳ තොරතුරු දිස්ත්‍රික්ක අනුව

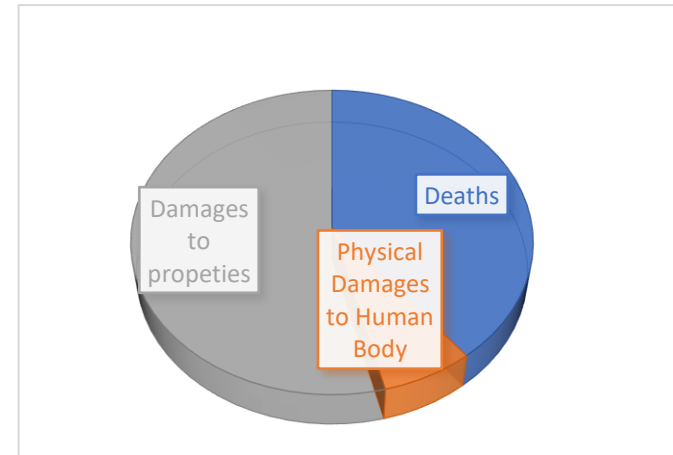
	District	Total compensation
1	Anuradhapura	52,517,298.98
2	Ampara	48,982,561.00
3	Polonnaruwa	37,356,016.50
4	Batticaloa	26,720,700.00
5	Kurunegala	18,135,178.00
6	Trinco	17,867,254.00
7	Badulla	16,663,450.00
8	Monaragala	12,016,000.00
9	Hambanthota	10,016,000.00
10	Puttalam	10,016,000.00
11	Matale	7,096,000.00
12	Kandy	3,469,055.00
13	Vavunia	2,016,000.00
14	Mannar	1,134,900.00
15	Rathnapura	1,051,700.00
16	Matara	1,000,000.00
17	Kalutara	1,000,000.00
18	Mulathiv	246,000.00

වැඩිම වන්දි මුදල අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයට ලබා දී ඇත, දෙවනුව අම්පාර, තෙවනුව පොලොන්නරුව හා සිව්වෙනුව මඩකලපුව දිස්ත්‍රික්කයට වන්දි ගෙවා ඇත 2023.10.08 වන විට මුළු වන්දි ගෙවීම් රු. මිලියන 267,304,113.48ක් ගෙවා ඇත.

9. වන්දි ගෙවීමට ව්‍යුහය 2023.08.31 දිනට 2023 ගෙවා ඇති වන්දි ප්‍රමාණ

	භේදය	ගෙවා ඇති මුදල වන්දිය (රු.)
1	මරණ	80,400,000.00
2	මිනිස් ශරීරයට සිදු වී ඇති ශාරීරික හානි	13,816,322.08
3	දේපලවලට සිදුවන හානිය	110,080,145.30
	මුළු වටිනාකම	204,296,467.38

- දේපල හානි සඳහා වන්දි වැඩි ප්‍රමාණයක් යොදා ගෙන ඇති අතර මෙහි වස්තු බිඳීය හා දේපල හානිවල ස්වභාවය විශ්ලේෂණය කළ යුතුය. ඒවා අවම කිරීමට වන්දි ගෙවීම වෙනුවට දේපල හානි වන ආසන්නතම හේතු සඳහා නව තාක්ෂණික ක්‍රම යොදා ගත යුතුයි(උදා : කෘෂිකාර්මික අස්වනු ගබඩාවට නව තාක්ෂණික උපාය මාර්ග භාවිත කිරීම , අනපේක්ෂිත අලි අනතුරු සිදුවිය හැකි ස්ථානවල හා අලි ගමන් ගන්නා මාර්ගවල දැනුවත් කිරීමේ පුවරු සවිකිරීම , ස්වයංක්‍රීයව ක්‍රියාත්මක වන සන්වේදන විදුලි පහන් ආදිය මෙම අන්තුරු බහුල මගීන් ගමන් ගන්නා මාර්ගවල ඉදි කිරීම)

10. 2023 වර්ෂයේ විදුලි වැට ඉදිකිරීම

විදුලි වැට ඉදිකිරීම නොකඩවා කරගෙන යන සහ ඉදිකිරීම් වැඩිම ප්‍රදේශවල මිනිස් මරණ හා වන අලි මරණ වැඩි අගයක් ගනී. විදුලි වැට සඳහා බහුකාර්ය සේවකයන් හා ආරක්ෂක භටයන් යෙදවූවද (ඇමුණුම එනම් විදුලි වැටට සමගාමීව අනෙක් අලි මිනිස් ගැටුමට අදාළ විසඳුම් සෙවීමේ දැඩි අවශ්‍යතාවයක් පවතින බව පැහැදිලි වේ.

Wild Life Region	Number of Electric Fences	K.m
Uva	38	411.18
Southern	43	418.7
North Western	32	405.02
Trinco	34	409.57
Vavunia	14	168.4
Eastern	59	819.83
Central	16	349.5
Anuradhapura	28	433.7
Polonnaruwa	79	1157.58
Puttalam	20	350.1
Kilinochchi	6	73.2

11. ගිනි අවි භාවිතය සම්බන්ධ තොරතුරු

වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ වර්ෂ 05 ක කාලයක් තුළ ජීව උණ්ඩ භාවිතය පිළිබඳ තොරතුරු

වර්ෂය	බස්නාහිර කලාපය			වයඹ කලාපය			පුත්තලම කලාපය			අ.පුර කලාපය			පොළොන්නරුව කලාපය			මධ්‍යම කලාපය			උෂ්ව කලාපය			
	SG - 4	SG -12	R	SG-4	SG -12	R	SG - 4	SG - 12	R	SG - 4	SG -12	R	SG - 4	SG - 12	R	SG - 4	SG -12	R	SG - 4	SG - 12	R	
2019	10	05	-	304	412	325	104	362	200	214	412	400	549	712	575	379	562	475	304	312	250	
2020	පෙර වර්ෂයේ හත් උණ්ඩ ඉතිරිව පැවතීම නිසා නව උණ්ඩ ලබාගෙන නැත.			-	300	105	700	225	190	50	100	105	300	580	350	1000	185	145	400	225	120	500
2021				-	325	350	100	150	160	100	100	150	1000	430	610	300	150	250	150	50	75	100
2022				-	300	300		275	275		225	230		425	350		175	175		275	275	
2023				-	450	500	3000	200	200		450	450		750	800	500	300	400	1000	300	300	

වර්ෂය	දකුණ කලාපය			අම්පාර කලාපය			කිලිනොච්චිය කලාපය			වවුනියා කලාපය			ත්‍රි.මලය කලාපය			ක්ෂණිකවැටලීම		
	SG - 4	SG - 12	R	SG -4	SG - 12	R	SG -4	SG -12	R	SG -4	SG -12	R	SG -4	SG -12	R	SG -4	SG -12	R
2019	29	162	200	169	662	175	54	50	100	-	-		20	100	-	15	10	-
2020	85	110	700	610	295	350	-	30		100	75	250	-	30	100	පෙර වර්ෂයේ හත් උණ්ඩ ඉතිරිව පැවතීම නිසා නව උණ්ඩ ලබාගෙන නැත.		
2021	150	100	-	315	315	500	25	50	100	20	20	-	පෙර වර්ෂයේ හත් උණ්ඩ ඉතිරිව පැවතීම නිසා නව උණ්ඩ ලබාගෙන නැත.			පෙර වර්ෂයේ හත් උණ්ඩ ඉතිරිව පැවතීම නිසා නව උණ්ඩ ලබාගෙන නැත.		
2022	50	100	-	200	200	250	පෙර වර්ෂයේ හත් උණ්ඩ ඉතිරිව පැවතීම නිසා නව උණ්ඩ ලබාගෙන නැත.			-	පෙර වර්ෂයේ හත් උණ්ඩ ඉතිරිව පැවතීම නිසා නව උණ්ඩ ලබාගෙන නැත.			පෙර වර්ෂයේ හත් උණ්ඩ ඉතිරිව පැවතීම නිසා නව උණ්ඩ ලබාගෙන නැත.				
2023	250	250	3000	500	500	1300	පෙර වර්ෂයේ හත් උණ්ඩ ඉතිරිව පැවතීම නිසා නව උණ්ඩ ලබාගෙන නැත.			-	පෙර වර්ෂයේ හත් උණ්ඩ ඉතිරිව පැවතීම නිසා නව උණ්ඩ ලබාගෙන නැත.			පෙර වර්ෂයේ හත් උණ්ඩ ඉතිරිව පැවතීම නිසා නව උණ්ඩ ලබාගෙන නැත.				

R = රබර් උණ්ඩ

පසුගිය වර්ෂ 5 තුළ ජීව උණ්ඩ භාවිතාකර ඇති කාර්යයන්

- මුර සංචාර වලදී පහර එල්ල කිරීමට නිලධාරීන් ඉදිරියට එන වන අලින් පලවා හැරීමට ඉහලට වෙඩි තැබීම සඳහා.
- අලි රංචු වශයෙන් ගම වැදීමේදී එම අලින් බිය වැද්දවා පලවා හැරීමට අහසට වෙඩි තැබීම සඳහා.
- සැකකරුවන් බිය වැද්දවීම සඳහා අහසට වෙඩි තැබීමට.
- ගම වැදුණු අලින්, ගම්වැසි ජනතාව පසුපස ලුහු බඳින විට පලවා හැරීම සඳහා ඉහලට වෙඩි තැබීමට.
- ප්‍රජාන හා වගා ලිං වලට වැටුණු වන අලින් බෙරා ගැනීමට යාමේදී මෙහෙයුමේ යෙදෙන නිලධාරීන් හා ගම වැසියන්ට පහර දීමට හඹා එන රංචුවේ අනෙකුත් අලින් පලවා හැරීමට අහසට වෙඩි තැබීම සඳහා.

12. අලි නැරඹීමට සංචාරකයන්ගේ පැමිණීම

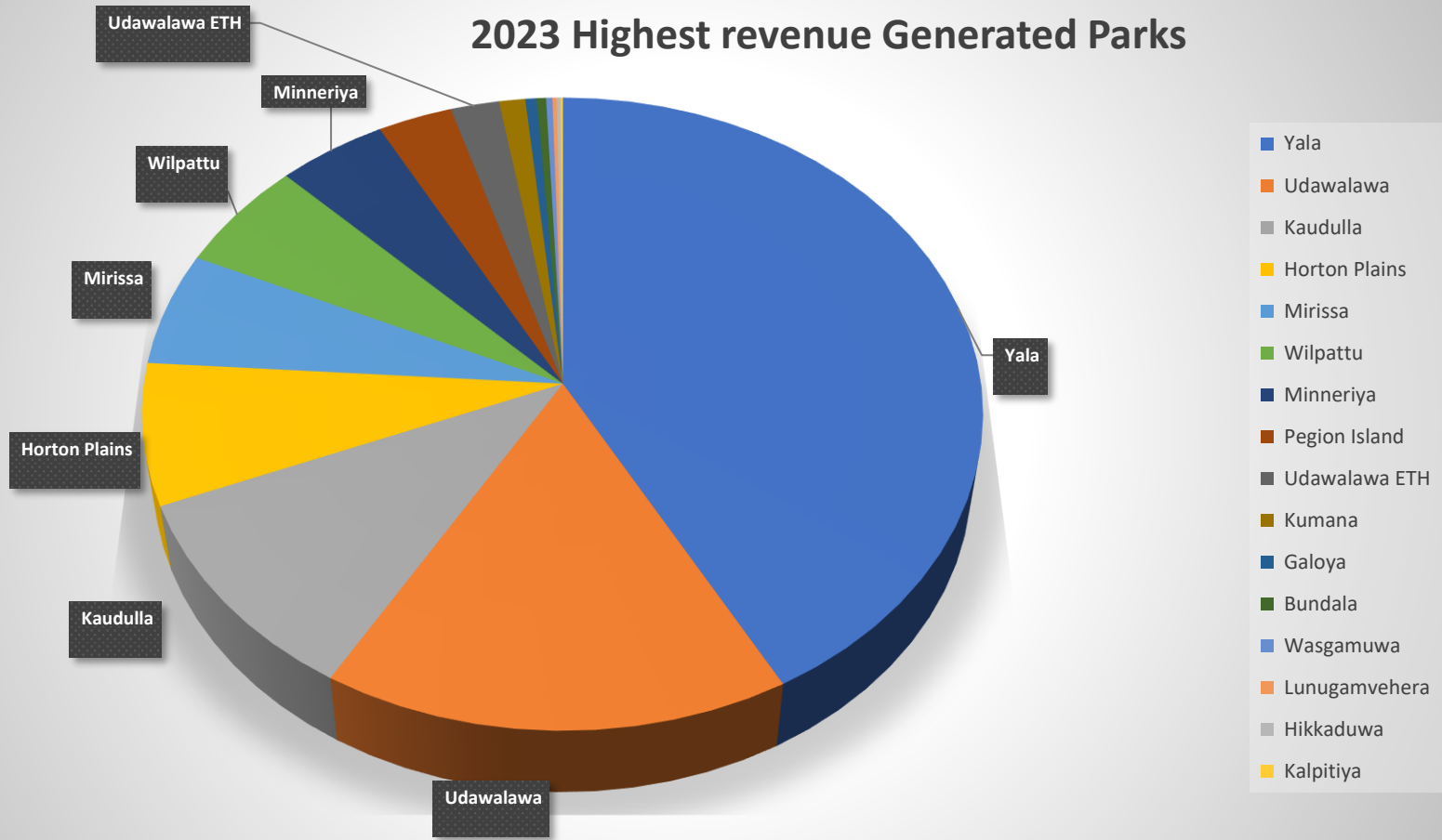
- පසුගිය වසර වල සංචාරක ආදායම සලකා බැලූ කළ එය පහත පරිදි වේ.

Park	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Udawalawa ETH	56,624,556.02	48,114,630.22	14,657,415.00	2,367,430.00	28,091,209.49	82,053,947.66
Yala	977,775,389.03	863,907,698.88	264,889,428.63	130,618,171.15	801,199,248.29	1,684,492,480.15
Bundala	30,372,310.00	25,396,801.30	7,951,445.18	1,766,923.04	9,548,477.88	15,733,749.31
Horton Plains	417,266,688.25	330,706,788.24	87,406,045.55	33,656,853.68	150,690,587.05	289,073,230.05
Udawalawa	709,345,904.61	658,044,388.58	200,041,601.95	42,084,246.96	357,839,112.28	661,417,537.16
Wilpattu	129,694,836.61	121,092,342.23	42,379,572.23	20,171,066.06	91,058,089.73	227,594,978.24
Wasgamuwa	12,101,909.36	11,110,424.47	4,328,767.30	3,655,369.16	7,197,533.82	10,633,581.32
Minneriya	305,520,562.05	210,718,467.51	9,653,792.78	4,302,894.58	69,437,742.74	184,841,623.51
Lunugamvehera	7,622,748.27	5,811,237.79	3,709,450.79	3,438,971.64	5,226,003.38	7,244,071.02
Kaudulla	358,921,360.44	203,170,164.34	2,662,584.64	4,020,473.10	88,747,854.72	415,084,086.85
Horagolla	318,799.00	267,282.00	157,124.60	169,844.44	348,320.86	399,090.25
Maduruooya	2,350,358.89	2,694,817.47	1,027,145.84	877,938.41	1,765,456.17	1,980,404.25
Kumana	29,529,286.40	23,956,358.84	7,114,117.45	6,359,778.51	21,744,760.74	44,244,813.93
Galoya	12,222,172.32	9,142,255.85	3,897,139.95	3,843,897.89	9,910,152.25	19,126,821.19
Mirissa	0.00	264,405,443.55	135,197,447.22	30,608,323.81	171,183,994.96	232,181,569.41
Angammedilla	832,750.75	502,765.92	172,372.86	104,398.28	390,475.50	383,818.63
Galwaysland	786,887.00	778,938.00	353,282.00	519,948.00	1,395,844.76	1,826,802.75
Lahugala	1,238,783.22	1,002,930.88	586,691.88	756,588.60	920,261.36	1,010,633.96
Pegion Island	76,955,368.80	40,063,018.57	5,897,589.48	5,340,422.86	40,577,764.49	125,915,456.25
Hikkaduwa	241,707.50	248,872.50	118,440.00	90,944.50	1,805,952.87	6,562,414.64
Kalpitiya	8,796,586.90	10,487,043.58	4,607,297.36	876,827.92	4,625,609.76	3,762,437.74
Kalawewa	414,699.20	342,841.93	2,001.00	11,118.10	72,787.10	548,182.10

- 2023 වර්ෂයට අදාළ ආදායම් දත්ත ලබා ගත් විට එය පහත පරිදි වෙයි.

	Park	Revenue 2023
1	Yala	1,684,492,480.15
2	Udawalawa	661,417,537.16
3	Kaudulla	415,084,086.85
4	Horton Plains	289,073,230.05
5	Mirissa	232,181,569.41
6	Wilpattu	227,594,978.24
7	Minneriya	184,841,623.51
8	Pegion Island	125,915,456.25
9	Udawalawa ETH	82,053,947.66
10	Kumana	44,244,813.93
11	Galoya	19,126,821.19
12	Bundala	15,733,749.31
13	Wasgamuwa	10,633,581.32
14	Lunugamvehera	7,244,071.02
15	Hikkaduwa	6,562,414.64
16	Kalpitiya	3,762,437.74
17	Maduruooya	1,980,404.25
18	Galwaysland	1,826,802.75
19	Lahugala	1,010,633.96
20	Kalawewa	548,182.10
21	Horagolla	399,090.25
22	Angammedilla	383,818.63

2023 Highest revenue Generated Parks

13.ජාතික විදුලි වැට පද්ධතිය යටතේ විදුලි වැට ඉදිකිරීම - 2023

කේත අංකය	වනජීවී කළාපය	දිස්ත්‍රික්කය	විදුලි වැටේ නම	විදුලි වැටේ දිග කි.මී.	ඇස්තමේන්තු මුදල (.,රු)	ලබාදී ඇති ප්‍රතිපාදන (.,රු)	ප්‍රතිපාදන ලබා දුන් පාර්ශවය	වියදම	ප්‍රගතිය 2023.09.දිනට 30
3049/UR/001	ඌව	මොනරාගල	හැවැන්පිටිය වෙහෙරගල විදුලි වැට ආරම්භයේ සිට බුබුරට හැරෙන පාර	10	2,550,665.97	2,550,665.97	සහකාර අධ්‍යක්ෂ (ඌව)	-	ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කර ඇත.
			කන්දඳු ඔසියලගේ ඉඩම	10	2,353,974.37	2,353,974.37		-	ඉදිකිරීම් කටයුතු නවතා වෙනත් මාර්ගයකින් ඉදිකිරීමට යෝජනා වී ඇත.
			තෙලගල්ලන්ද පාර ගඩොල්බැද්ද හන්දිය	10	2,353,974.37	2,353,974.37		-	ඉදිකිරීම් කටයුතු නවතා වෙනත් මාර්ගයකින් ඉදිකිරීමට යෝජනා වී ඇත.
			හැවැන්පිටිය වෙහෙරගල විදුලි වැට අවසානය	5	1,304,923.40	1,304,923.40		-	ඉදිරිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කර ඇත
			මුල්ලේගම දුම්පදුරාව	18	3,987,094.63	3,987,094.63		-	කි .මී.1ක වැටකණු සිටුවා ඇත.
3049/UR/002									
3049/SR/003	දකුණ	හම්බන්තොට	මෝදරපැලැස්ස- ඇඳගලවැල්ල	2	585,034.15	3,535,034.80	දිස්ත්‍රික් ලේකම් හම්බ) (න්තොට		2023.07. දින සාකච්ඡාවක් තිස්සමහරාම 18 .කාර්යාලයේදී පවත්වන ලදී .ලේ.ප්‍ර
අඟුණකොළවැව- ඉලක්පැලැස්ස			10.5	2,818,539.08				ගම්වාසීන් විසින් වැට ඉදි කිරීම අවශ්‍ය නොවන බව ප්‍රකාශ කර ඇත.	
ඉලක්පැලැස්ස- උනාතුව			8.5	2,293,283.96				2023.08. දින මෙම වැට ඉදි කිරීම සඳහා 29 .ගම්වාසීන් ඉල්ලීම් කර ඇත	
සමගිමාවත- බැමිණියාව			5	1,373,212.40				මෙම වැටෙහි ගැටළු සම්බන්ධයෙන් 2023.07..දින සාකච්ඡාවක් සිදු කර ඇත 18	
7 කණුව සිට 5 කණුව දක්වා පළමු විදුලි වැට			5	642,244.32	642,244.32			සහකාර අධ්‍යක්ෂ (දකුණ)	ඉදිකිරීම් අවසන් කර ඇත.
3049/SR/075		හම්බන්තොට	කොහොලංකළ සිට සිනුක්ගල	6	981,000.00	981,000.00		850,000.00	අයත් බ්‍රැකට් මිල දී ගෙන ඇත.

			දක්වා නව එල්ලෙන විදුලි වැට						
3049/SR/ 062	රත්නපුර		රජවක කණුව 10 සිට මුල්ගමපාර දක්වා	10	3,571,731.45	9,159,729.96	දිස්ත්‍රික් ලේකම් රත්නපුර) (		කි.6ක ගස් සලකුණු කර ඇත මි.
3049/SR/ 063			මුල්ගම පාර සිට සමනල පාර වෙල්ල පෙනෙන ස්ථානය	10	3,563,533.44				නිවැරදි දුර කි .මි.7 වේ.
3049/SR/ 064			වැලිආර සිට මැදබැද්ද දක්වා	10	3,344,968.16				GPS පාඨාංක ලබා ගෙන ඇත .2 අදියර යටතේ ඉදි කිරීමට නියමිතව ඇත සිතියම් . .ඇඳ හෝ ගස් සලකුණු කර නැත
3049/SR/ 065			මැදබැද්ද ඉලක්පැලැස්ස විදුලි වැට	10	3,571,731.45				
3049/SR/ 066			මහනෙටුල ඉලක්පැලැස්ස විදුලි වැට	5	1,701,839.82				GPS පාඨාංක ලබා ගෙන ඇත .2 අදියර යටතේ ඉදි කිරීමට නියමිතව ඇත සිතියම් . .ඇඳ හෝ ගස් සලකුණු කර නැත
3049/SR/ 067			කෙරළ ගම්මානය වටා විදුලි වැට	5	1,413,825.47				විදුලි වැට මාර්ගය ශුද්ධ කිරීමි කටයුතු අවසන් .සිටුවා විදුලිය ලබා දී ඇත 06 කණු .
3049/SR/ 068			දෙහිපිටිය ගම්මානය වටා	4	1,151,830.13				2023.08..දින ඉදිකිරීම් ආරම්භ කර ඇත 07
3049/SR/ 069			හඳගිටිය හැඹිලියපාන කපොල්ල දක්වා	5	1,226,182.33			1,226,182.33	සහකාර අධ්‍යක්ෂ (දකුණ)
3049/ER/ 010			නැගෙනහිර	මඩකලපුව	තොනිතමඩු	3	806,940.93	806,940.93	සහකාර අධ්‍යක්ෂ නැගෙන) (හිර
3049/ER/ 011		පුනානි නැසිංහපුර.	5		1,332,051.18	1,332,051.18	කි .මි.5 ක් විදුලි වැට මාර්ග ශුද්ධ කර ඇත.		
3049/ER/ 012		උත්තුවිවේනි අක්කරාන	4		1,386,531.97	1,386,531.97	579,286.03	ඉදිකර අවසන්	
3049/ER/ 013		පෙරියාවලි ඊව්වඩ්	2		607,423.77	607,423.77	607,423.77	ඉදිකර අවසන්	

3049/ER/014			පෙරියාවලි 6 කණුව	1	355,270.95	355,270.95		123,209.33	ඉදිකර අවසන්
3049/ER/015			පෙරියාවලි මඩුපිටිතෝට්ටන්	1	339,329.46	339,329.46		120,502.08	ඉදිකර අවසන්
3049/ER/016			කෝරාවලි වට්ටුවන්	1	334,221.30	334,221.30		119,673.48	ඉදිකර අවසන්
3049/ER/017			උන්නවි මධුරාවච්චි	1	315,489.55	315,489.55		315,489.55	ඉදිකර අවසන්
3049/ER/018			සුනානි බටහිර සලබව්වෙහි	2	638,296.59	638,296.59		256,587.73	ඉදිකර අවසන්
3049/ER/019-01		අම්පාර	කළුගල්ල 1 අදියර	10	2,953,807.58	7,459,234.21	දිස්ත්‍රික් ලේකම් (අම්පාර)		කළුගල්ල ඔය .මී.අදියර කි 11 හා 118 ක් ඩෝසර් කර ඇත.
3049/ER/019-02	කළුගල්ල 11 අදියර		8.4	2,242,036.25					
3049/ER/020	කිවුලේවත්ත		5	1,459,126.95	704,975.51			ඉදිකර අවසන්	
3049/ER/021	කොළඹ 17		6	1,608,526.91				සමීකි සමඟ ගිවිසුම් ගත වී වැඩ ආරම්භ කර ඇත .	
3049/CR/022	මධ්‍යම	මහනුවර	වික්ටෝරියා වැගල	11	4,792,678.94	4,792,678.94	සහකාර අධ්‍යක්ෂ මධ්‍යම)		බලශක්ති කුටියේ වැඩ අවසන්.
3049/CR/023			කදන්හේන නවදිල්ලිවැඩියාව	11	4,792,678.94	4,792,678.94			බලශක්ති කුටියේ වැඩ අවසන්.
3049/CR/024		බදුල්ල	අරළුපිටිය දෙහිගම	13.5	3,558,705.11	3,558,705.11			ඉදිකර අවසන්
3049/NW/025	කුරුණෑගල	කුරුණෑගල	මී ඔය- පයිරික්කුලම	16	2,456,895.49	2,456,895.49	සහකාර අධ්‍යක්ෂ (වයඹ)		එනපයිසර් හට .2ක් සවි කර ඇත
3049/NW/026			ඉහිනිමිටිය- තබ්බෝව	16	4,468,205.49	4,468,205.49			
3049/TR/027			පෙරියකුලම්	4.5	1,217,701.62	1,217,701.62			ඉදිකරමින් පවතී

3049/TR/028	ත්‍රිකුණාමලය	ත්‍රිකුණාමලය	මැදවව්විය බක්ථිගහවැව	16	3,559,161.38	3,559,161.38	සහකාර අධ්‍යක්ෂ ත්‍රිකුණාම (ලය	802,598.08	ඉදිකරමින් පවතී
3049/TR/029			නා උල්පත	2.7	652,211.48	652,211.48		147,759.64	ඉදිකර අවසන්
3049/TR/030			මයිලවැව	3.5	825,441.55	825,441.55		222,914.04	ඉදිකර අවසන්
3049/TR/031			රන්ගිරි උල්පත	1.8	453,655.65	453,655.65		47,767.29	ඉදිකර අවසන්
3049/TR/032			තල්ගස්වැව	2.5	606,743.96	606,743.96		149,826.20	ඉදිකරමින් පවතී
3049/TR/033			මොරගම	2	497,395.17	497,395.17		123,651.04	බලශක්ති කුටියේ වැඩ අවසන්
3049/TR/034			ඔට්ටිකුලම	2	497,395.17	497,395.17		127,377.45	ඉදිකර අවසන්
3049/TR/035			ඇතාබැදිවැව	8.1	1,831,450.45	1,831,450.45		445,214.49	ඉදිකර අවසන්
3049/TR/036			කිතුල්ලකුටු ගම්මානයවටා	6.5	1,619,788.15	1,619,788.15			ඉදිකර අවසන්
3049/AR/037	අනුරාධපුරය	අනුරාධපුරය	කිරල්පැටියාව - ඔයාමඩුව	15	4,163,190.65	36,850,102.34	දිස්ත්‍රික් ලේකම් අනුරාධපු (ර		වැට මාර්ගය ශුද්ධ කර අවසන් .මී.කී .8ක් ඉදිකර ඇත.
3049/AR/038			ඔයාමඩුව- ඊට්ටිකුලම	35	9,494,006.61			කී .මී.8 ක් පමණ ශුද්ධ කර ඇත.	
3049/AR/039			කිවුලේකඩ - වන්තමිකුලම	104	27,841,155.08			කී .මී.26ක් පමණ ශුද්ධ කර ඇත.	
3049/AR/040			නල්ලමුදාව - සංඝට්ටවැව	16	4,421,529.27			වැට මාර්ගය කී මී.කී .ශුද්ධ කර අවසන් 14 මී. .8ක් ඉදිකර ඇත	
3049/AR/041			වේලගන්උල්පත කිවුලේකඩ	61	17,211,148.58			කී .මී.30ක් පමණ ශුද්ධ කර ඇත .මී.කී .10ක් ඉදිකර ඇත.	
3049/AR/042			කුඹුක්වැවමඩවල-	15	4,140,690.65			කී .මී.15ක් පමණ ශුද්ධ කර ඇත.	
3049/AR/043			මඩවලපිල්ලාවල-	12	3,311,487.50				
3049/AR/044			එස්පාවල- ඹක්වැවුක	14	3,920,956.34				

3049/VR/045	වවනියාව	වවනියාව	ක්‍රිස්තුවකුලම්	7.5	1,553,214.25	5,895,091.73	දිස්ත්‍රික් ලේකම් වවනියාව) (	526,448.00	කණු සිටුවීම ආරම්භ කර ඇත.	
3049/VR/046			නීලියාමොටේ	8.5	1,753,188.15	7,681,097.75		දිස්ත්‍රික් ලේකම් අනුරාධපු) (ර		බලශක්ති කුටිය ඉදිකර කි .මී.6.5 කට සපයා ඇත.
3049/VR/047			සේමමඩුව	7.5	1,699,460.28					බලශක්ති කුටිය ඉදිකර කි .මී.6.5 කට සපයා ඇත.
3049/VR/048			ඔට්ටාර්කුලම් කනගම්පුරම්	17	3,405,116.30					කණු සිටුවීම ආරම්භ කර ඇත.
3049/VR/049			සින්සිට්ටිකුලම් අනව්ලන්දාම්කුලම්	11	2,433,209.33					කණු සිටුවීම ආරම්භ කර ඇත.
3049/VR/050			සින්තනම්පනේ	5	1,157,555.15					කණු සිටුවීම ආරම්භ කර ඇත.
3049/VR/051			බලයාවූව 2 කණුව	15	2,157,245.45		7,681,097.75		දිස්ත්‍රික් ලේකම් අනුරාධපු) (ර	
3049/VR/052			- කණුව 2 කුඹුක්වූව	10.8	1,597,998.59			ඉදිකිරීම් ආරම්භ කර නොමැත.		
3049/VR/053			අරුණගම - දංගොල්ල	23	3,265,977.69			කණු සිටුවීම හා කම්බි ඇදීම ආරම්භ කර ඇත.		
3049/VR/054			ගල්කුගම බලයාවූව	14.5	2,088,873.49			කණු සිටුවීම හා කම්බි ඇදීම ආරම්භ කර ඇත.		
3049/VR/055	ග්‍රෙවල්කන්ද	7.5	1,120,160.28		කණු සිටුවීම හා කම්බි ඇදීම ආරම්භ කර ඇත.					
3049/KR/056	කිලිනොච්චි	කිලිනොච්චි	එඩ්ක්කට්ටු තොට්ටිඅඩි අදියර1	10	2,167,590.30	2,167,590.30	සහකාර අධ්‍යක්ෂ කිලිනො) (ච්චිය		වැට මාර්ගය ශුද්ධ කර ඇත.	
3049/KR/057			එඩ්ක්කට්ටු තොට්ටිඅඩි අදියර2	10	2,750,735.02	2,750,735.02			වැට මාර්ගය ශුද්ධ කරමින් පවතී	
3049/KR/058			මේලිවනම් ගම්මානය වටා	5	1,345,031.35	1,345,031.35			කණු සිටුවා ඇත.	
			ඉරණමඩු මුරුක්කණ්ඩි 1	10	2,754,114.03	2,754,114.03			සමීනි නම් කිරීමට ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරු වෙත යොමු කර ඇත.	
			ඉරණමඩු මුරුක්කණ්ඩි2	10	2,733,697.01	2,733,697.01				
			ඉරණමඩු මුරුක්කණ්ඩි3	2	605,511.28	605,511.28				

	පොලොන්නරුව	පොලොන්නරුව	කිවුලේ වාඩිය ගමවටා විදුලි වැඩ ඉදි කිරීම -මොරගහකන්ද) කළුගඟ ව්‍යාපෘතියෙන් (ප්‍රතිපාදන ලබාදීම)	10	2,143,208.40	2,143,208.40	සහකාර අධ්‍යක්ෂ පොලො) (න්තරුව		තොරතුරු ලැබී නොමැත .
	එකතුව			771.80	198,234,801.87	138,425,901.82		6,584,087.27	

14. විදුලි වැට නඩත්තු ප්‍රගතිය - 2023.09.30 වන දිනට

කේත අංකය Code No.	වනජීවී කලාපය	ක්‍රියාකාරකම්	විදුලි වැටේ නම	ලබාදී ඇති ප්‍රතිපාදන (.රු)	වියදම	ප්‍රගතිය		වෙනත්
						මූල්‍ය ප්‍රගතිය	භෞතික ප්‍රගතිය	
8-2105Ho/002	දකුණු කලාපය		රන්මුදුවැව-කුමාරගම-මහගල්වැව	214,250.00				
			දියවින්න - කෝන්ගහමංකඩ					විදුලිවැට සම්පූර්ණයෙන් පරීක්ෂා කර අවශ්‍ය විදුලිවැට උපකරණ යොදා අඩුපාඩු සකස් කර විදුලි වැට යාවත්කාලීන කර ඇත
	වයඹ කලාපය	වැටකණු කොන්ක්‍රීට් කිරීම	සියඹලන්ගමුවදුම්ඵරිය-	272,905.20	112,768.00	41.32%	40%	
			රනෝරාවම් ඔය-	68,226.30	-	-	80%	
			මී ඔයපයිරික්කුලම -	109,162.08	27,525.00	-	75%	
			නාහෙට්ටිකුලම-පලුගොල්ල	109,162.08	-	-	-	
			විදුරුගමවැවරණවැටිය-	109,162.08	-	-	-	
			ඉභිනිමිටියරනෝරාව-	204,678.90	-	-	100%	වැඩ අවසන්.
			කළුගලදුම්ඵරිය-	68,226.30	68,226.30	100%	100%	වැඩ අවසන්.
	නැගෙනහිර කලාපය		- කණුව 52 කුකුළාපොළ	432,099.90				ගිවිසුම් අත්සන් කර ඇත.
		කොපාවලි පිල්ලුමලේ	318,389.40				ගිවිසුම් අත්සන් කර ඇත.	

		සූරියපොකුණ- අංචිකඩේ	227,421.00	227,421.00	100%	100%	වැඩ අවසන්.
		වීරගොඩබුද්ධංගල-	227,421.00				ගිවිසුම් අත්සන් කර ඇත.
		වීරගොඩසමනලබැද්ද -	227,421.00			100%	වැඩ අවසන්
		උන්නවිවිපියංගල-	454,842.00				ගිවිසුම් අත්සන් කර ඇත.
		සූරියපොකුණබටපහ-	227,421.00			30%	ගිවිසුම් අත්සන් කර ඇත.
		මුඩගලබැදිරුක්ක -	336,583.08			10%	ගිවිසුම් අත්සන් කර ඇත.
		රත්කිද පොලිස් මුරපොළ -52 කණුව	309,292.56				ගිවිසුම් අත්සන් කර ඇත.
	පොළොන්නරුව කලාපය	සඳවාසලකන්ද- බබ්ලියුප	181,936.80				ප්‍රජා මූල සංවිධානයන් නම් කිරීමට නාවුල ප්‍රා.වෙත දන්වා යවා ඇත .ලේ.
		-කණුව 12 කුමාරඇල්ල	227,421.00				
		සඳවාසලකන්ද - බබ්ලියු11ප	363,873.60				
		පුබ්බිලිය හාඩුව-	159,194.70				
		21 ට්‍රැක්-කණුව 12	318,389.40				
		වැවල - අඟුණවැල්පැලැස්ස	295,647.30				
සංභගම විදුලි වැට දිගුව ඉදිකිරීම	118,270.40	111,872.00		100%	2023.06. දින වන විට වැඩ අවසන් 13 .කර ඇත		
මධ්‍යම කලාපය	මිණිපේ අමුණ- කදන්හේන	181,936.80			100%	නඩත්තු කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.	
	වේවරේ පලුගොල්ල-	181,936.80			100%		
	වික්ටෝරියා වේරඩුව-	272,905.20			70%	නඩත්තු කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.	
	තෙරිපැහැවික්ටෝරියා-	227,421.00	227,421.00	100%	100%	නඩත්තු කටයුතු අවසන්	
	මිණිපේ අමුණ උමා - ඔය	227,421.00			100%	100%	නඩත්තු කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.
	කලුගලපොප්පිය-	181,936.80	181,936.80	100%	100%	නඩත්තු කටයුතු අවසන්	
	උල්හිටිය - මහියංගණපාලම	204,678.90				95%	නඩත්තු කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.
	වල්මිකලාවඅයිස්පිල්ල-	136,452.60	136,452.60	100%	100%	නඩත්තු කටයුතු අවසන්	
ත්‍රිකුණාමලය කලාපය	වෙලංගස්මංකළ - මහින්දපුර	40,935.78	40,935.78	50%		නඩත්තු කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා අත්තිකාරම් ලබාදී ඇත.	
	සෝමපුර අරිප්පුව-	54,581.04	54,581.04	50%			
	සිරිමංගලපුර - අරියමංකේණි	77,323.14	77,323.14	50%			

			අරියමංකේණි- දෙනිවත්ත	40,935.78	40,935.78	100%	100%	නඩත්තු කටයුතු අවසන්
			සමගිපුරනීලපොළ-	72,774.72	72,774.72	50%		නඩත්තු කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා අත්තිකාරම් ලබාදී ඇත
			විල්ගම්වෙහෙර	45,484.20	45,484.20	50%		
			සර්ධාපුර	68,226.30	68,226.30	50%		
			උප්පාරු	22,742.10	22,742.10	50%		
			මජ්ඣනගර්	45,484.20	45,484.20	50%		
			පදවි ශ්‍රී පුර	68,226.30	68,226.30	100%	100%	නඩත්තු කටයුතු අවසන්.
			නිරියාය	68,226.30	68,226.30	50%		නඩත්තු කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා අත්තිකාරම් ලබාදී ඇත
			කුවව්වෙලි	50,032.62	50,032.62	50%		නඩත්තු කටයුතු අවසන්.
			කුඹුරුපිටිය	59,129.46	59,129.46	100%		නඩත්තු කටයුතු අවසන්.
			තෙන්නමරංවාඩිය	68,226.30	68,226.30			නඩත්තු කටයුතු අවසන්.
			කල්ලන්පත්තුව	22,742.10	22,742.10			නඩත්තු කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා අත්තිකාරම් ලබාදී ඇත
	වචනියාව කලාපය		නන්දිමිත්‍රගම	22,742.10				ගිවිසුම් අත්සන් කිරීමට නියමිතව ඇත.
			වෙලන්කුලම	136,452.60				
			මරතෝඩේ	45,484.20				
			සේමමඩුව11	90,968.40				
			වෙහෙරතැන්න - කොන්වැව ගම වටා	90,968.40				
			වැලිඔය සිට කණුව 01 ගම දක්වා	45,484.20				ගිවිසුම් අත්සන් කර ඇත වැඩ . .ආරම්භ කිරීමට නියමිතව ඇත
			18 කණුව සිට 01 කණුව	45,484.20				
			කණුව සිට ග්‍රෙවල් 18 කන්ද දක්වා	45,484.20				
			ඕමාරකඩ නව ගම්මානය	45,484.20				
			කුඹුක්වැව උරැව	90,968.40				
	අනුරාධපුර කලාපය		මකුලුවහුරිගස්වැව -	45,484.20		100%	100%	නඩත්තු කටයුතු අවසන්.
			තාඹරගල විදුලි වැට	45,484.20		100%	100%	නඩත්තු කටයුතු අවසන්.
			නිරාවිය තලාඔය	68,226.30		100%	100%	නඩත්තු කටයුතු අවසන්.
			ඉදිවැව විදුලි වැට	136,452.60		100%	100%	නඩත්තු කටයුතු අවසන්.
			විල්පත්තූ ජාතික උද්‍යානයේ විදුලි වැට ප්‍රතිසංස්කරණය	66,400.00				
					100%	100%	නඩත්තු කටයුතු අවසන්.	
					100%	100%	නඩත්තු කටයුතු අවසන්.	

			කකුල්කටුව විදුලි වැට* කටුපත්වැව විදුලි වැට*					
ඌව කලාපය	වැටකණු කොන්ක්‍රීට් කිරීම	ආනපල්ලම- හඳපානාගල	90,968.40		-	50%	සෘජු ක්‍රමය යටතේ වැඩ ආරම්භ කිරීමට අනුමැතිය ලබාදී ඇත.	
		අන්තාසිගල- අයිස්පිල්ල	341,131.50		-	50%		
		කකුල්කටුව - බෝධිවැව	27,290.52		-	50%		
		ගල්බොක්ක - අයිස්පිල්ල	50,032.62		-	50%		
		කුඹුක්කන - අන්දරමණ්ඩිය	136,452.60		-	30%	ගිවිසුම් අත්සන් කිරීමට ඉදිරිපත් නොවීම නිසා වෙනත් සමිතියක් නම් කිරීමට ඉදිරිපත් කර ඇත.	
		ඉළක්පිටියසද්ධානිස්ස -	322,937.82		-	30%		
		කහම්බානසහ11 1	463,938.84		-	30%		
		මාළිගාවිල - සද්ධානිස්ස	68,226.30		-	20%	ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.	
		මහකළුගොල්ල	272,905.20		-	30%	සමිති නම් කිරීමට ඉදිරිපත් කර ඇත.	
		ඇතිමලේ	181,936.00		-	40%	ගිවිසුම් අත්සන් කර වැඩ ආරම්භ කිරීමට දන්වා ඇතත් මේ වන විට ගිවිසුම් කාලසීමාව ඉක්මවා ඇති බැවින් වෙනත් සමිති නම් කරන ලෙස දන්වා ඇත.	
		කොටියාගල	181,936.80		-	40%		
		නාමල්ඔය - ඉභිණියාගල	63,677.88		-	40%		
		වඩිනාගල - දෙමටඇල්ල	13,645.26		-	35%	ගිවිසුම් අත්සන් කර වැඩ ආරම්භ කර ඇත.	
		දේවාලහිඳ - ඉභිණියාගල	31,838.94		-	35%	ගිවිසුම් අත්සන් කර වැඩ ආරම්භ කර ඇත.	
		ආයකපොල්ල - දෙමෝදර	68,226.30		-	25%	ප්‍රතිපාදන පවරා දීමට ලිපි යොමු කර ඇත.	
ආයකපොල්ල - එලගම	68,226.30		-	20%	ප්‍රතිපාදන පවරා දීමට ලිපි යොමු කර ඇත.			

11,191,846.1 00,858,152.74

විදුලි වැට නඩත්තුව 100%ක් පවත්වාගෙන යාමෙන් පමණක් මෙම අලි මිනිස් ගැටුම පාලනය කළ නොහැකි බව මින් ඉතා හොඳින් පැහැදිලි වන කරුණකි.

15.ජාතික වන උද්‍යාන වල වාර්ෂික ආදායම

Visitor Data 2019					
PARKS	Local Income (Rs)	Foreign Income (Rs)	Total visitor income	Vehicle Income (Rs)	Total Visitor Arrival
YALA	13,396,990.00	524,809,679.31	538,206,669.31	2,320,584,225.00	434,337
HORTON PLAINS	13,990,150.00	214,817,851.00	228,808,001.00	10,616,775.00	329,792
UDAWALAWA	10,206,890.00	458,567,675.61	468,774,565.61	18,466,750.00	349,874
WASGOMUWA	995,610.00	3,561,750.71	4,557,360.71	1,026,150.00	28,586
MINNERIYA	8,829,786.30	146,515,202.60	155,344,988.90	6,122,250.00	129,290
BUNDALA	393,240.00	15,311,036.55	15,704,276.55	1,036,050.00	18,629
HORAGOLLA	212,750.00	19,810.00	232,560.00	0.00	5,854
KAUDULLA	3,303,260.00	134,949,213.55	138,252,473.55	7,848,375.00	161,371
LUNUGAMWEHERA	96,444.00	1,147,405.00	1,243,849.00	194,275.00	2,864
GALOYA	233,080.00	1,685,290.00	1,918,370.00	278,500.00	11,916
KUMANA	1,177,610.00	11,471,885.00	12,649,495.00	1,424,125.00	33,859
ANGAMMEDILLA	68,146.00	8,650.00	76,796.00	44,675.00	1,577
GALWAYS LAND	144,750.00	196,200.00	340,950.00	0.00	5,136
WILPATTU	3,216,230.00	69,838,104.12	73,054,334.12	4,146,375.00	87,668
MADURUOYA	96,660.00	983,817.17	1,080,477.17	150,300.00	3,364
LAHUGALA	17,620.00	48,650.00	66,270.00	49,250.00	500
PIGEON ISLAND	2,565,760.00	22,885,795.00	25,451,555.00	0.00	82,562
HIKKADUWA	68,385.00	74,970.00	143,355.00	0.00	17,510
ETH	2,929,810.00	42,500,750.00	45,430,560.00	0.00	258,714
KALAWEWA	45,920.00	97,591.90	143,511.90	59,750.00	1,223
BAREEF - KALPITIYA	215,240.00	5,728,612.00	5,943,852.00	0.00	14,954
MIRISSA	908,425.00	178,825,388.10	179,733,813.10	0.00	110,556
TOTAL	63,112,756.30	1,834,045,327.62	1,897,158,083.92	2,372,047,825.00	2,090,136

Visitor Data - 2020

PARKS	Local Income (Rs)	Foreign Income (Rs)	Total visitor income	Vehicle Income (Rs)	Total Visitors
YALA	16,195,691.15	179,408,731.76	195,604,422.91	12,547,286.00	228,467
HORTON PLAINS	5,761,610.00	51,945,787.00	57,707,397.00	3,929,225.00	121,026
UDAWALAWA	3,964,530.00	144,079,040.33	148,043,570.33	6,489,125.00	121,460
WASGOMUWA	244,980.00	269,627.80	514,607.80	438,150.00	10,087
MINNERIYA	1,564,890.00	4,113,121.59	5,678,011.59	1,226,050.00	28,580
BUNDALA	176,400.00	4,271,151.10	4,447,551.10	373,075.00	6,778
HORAGOLLA	126,210.00	9,050.00	135,260.00	0.00	3,336
KAUDULLA	486,720.00	166,238.20	652,958.20	657,000.00	15,808
LUNUGAMWEHERA	83,180.00	349,235.60	432,415.60	159,725.00	2,046
GALOYA	122,190.00	487,965.82	610,155.82	267,925.00	5,842
KUMANA	734,120.00	1,081,675.00	1,815,795.00	708,675.00	14,904
ANGAMMEDILLA	50,283.30	0.00	50,283.30	23,750.00	748
GALWAYS LAND	59,140.00	0.00	59,140.00	5,480.00	1,519
WILPATTU	1,885,079.00	19,869,736.35	21,754,815.35	2,083,925.00	39,102
MADURUOYA	83,740.00	303,375.05	387,115.05	80,650.00	1,972
LAHUGALA	11,060.00	0.00	11,060.00	28,950.00	299
PIGEON ISLAND	1,086,049.70	2,119,129.56	3,205,179.26	0.00	29,295
HIKKADUWA	43,942.50	75,432.50	119,375.00	0.00	11,758
ETH	438,805.00	7,818,750.00	8,257,555.00	0.00	41,343
KALAWEWA	16,400.00	0.00	16,400.00	25,500.00	410
BAREEF - KALPITIYA	139,190.00	3,349,492.00	3,488,682.00	0.00	9,401
MIRISSA	379,003.00	75,363,078.10	75,742,081.10	0.00	46,660
TOTAL	33,653,213.65	495,080,617.76	528,733,831.41	29,044,491.00	740,841

Visitor Data - 2021

PARKS	Local Income (Rs)	Foreign Income (Rs)	Total visitor income	Vehicle Income (Rs)	Total visitors
YALA	9,929,710.00	70,592,996.05	80,522,706.05	9,457,700.00	194,968
HORTON PLAINS	6,745,950.00	10,209,123.25	16,955,073.25	3,928,775.00	121,083
UDAWALAWA	2,894,280.00	24,022,716.04	26,916,996.04	2,610,950.00	58,082
WASGOMUWA	341,819.98	219,489.22	561,309.20	403,000.00	9,225
MINNERIYA	715,080.00	1,390,829.77	2,105,909.77	559,050.00	12,945
BUNDALA	168,570.00	747,153.55	915,723.55	233,675.00	4,724
HORAGOLLA	145,080.00	12,063.00	157,143.00	0.00	3,652
KAUDULLA	185,140.00	2,177,303.05	2,362,443.05	293,250.00	5,887
LUNUGAMWEHERA	88,620.00	98,510.00	189,730.00	153,150.00	1,964
GALOYA	104,480.00	132,788.20	237,268.20	123,200.00	5,363
KUMANA	704,080.00	796,010.00	1,500,090.00	732,750.00	15,999
ANGAMMEDILLA	29,480.00	12,603.60	42,083.60	19,400.00	751
GALWAYS LAND	143,560.00	34,400.00	177,960.00	0.00	3,807
WILPATTU	1,971,390.00	4,618,594.34	6,589,984.34	1,763,950.00	35,512
MADURUOYA	74,460.00	90,510.00	164,970.00	87,400.00	2,011
LAHUGALA	9,620.00	4,000.00	13,620.00	32,850.00	261
PIGEON ISLAND	1,452,850.00	1,051,995.00	2,504,845.00	0.00	38,232
HIKKADUWA	74,825.01	16,305.00	91,130.01	0.00	17,509
ETH	616,250.00	1,685,250.00	2,301,500.00	0.00	36,788
KALAWEWA	12,560.00	4,000.00	16,560.00	17,750.00	322
BAREEF - KALPITIYA	209,910.00	597,944.00	807,854.00	0.00	11,037
MIRISSA	402,550.00	17,084,800.00	17,487,350.00	0.00	12,755
TOTAL	27,020,264.99	135,599,384.07	162,622,249.06	20,416,850.00	592,877

Visitor Data - 2022

PARKS	Local Income (Rs)	Foreign Income (Rs)	Total Visitor Income (Rs)	Vehicle Income (Rs)	Total Visitors
YALA	17,697,230.00	548,385,851.92	566,083,081.92	14,851,035.00	314,204
HORTON PLAINS	15,157,080.00	83,642,258.75	98,799,338.75	6,128,520.00	192,108
UDAWALAWA	6,577,715.60	256,287,074.81	262,864,790.41	7,634,575.00	135,936
WASGOMUWA	408,990.00	2,266,757.96	2,675,747.96	478,100.00	10,039
MINNERIYA	2,191,670.00	48,205,594.39	50,397,264.39	1,547,100.00	31,885
BUNDALA	199,980.00	5,048,296.61	5,248,276.61	383,850.00	6,771
HORAGOLLA	284,440.00	27,787.20	312,227.20	0.00	7,264
KAUDULLA	2,202,160.00	63,143,087.00	65,345,247.00	1,434,450.00	27,267
LUNUGAMWEHERA	137,700.00	604,240.00	741,940.00	146,125.00	1,953
GALOYA	156,350.00	2,266,870.00	2,423,220.00	210,050.00	8,616
KUMANA	973,970.00	9,336,067.00	10,310,037.00	953,350.00	20,763
ANGAMMEDILLA	39,695.40	8,784.00	48,479.40	27,250.00	816
GALWAYS LAND	952,380.00	311,824.00	1,264,204.00	0.00	11,082
WILPATTU	3,215,130.00	52,264,619.05	55,479,749.05	2,672,650.00	48,083
MADURUOYA	81,110.00	881,985.90	963,095.90	91,450.00	2,192
LAHUGALA	20,590.00	31,773.80	52,363.80	38,400.00	430
PIGEON ISLAND	3,027,420.00	22,880,898.75	25,908,318.75	0.00	57,668
HIKKADUWA	390,562.50	257,931.52	648,494.02	0.00	27,500
ETH	5,285,135.00	22,647,126.85	27,932,261.85	0.00	139,541
KALAWEWA	23,500.00	0.00	23,500.00	11,950.00	565
BAREEF - KALPITIYA	202,920.00	4,038,744.00	4,241,664.00	0.00	12,189
MIRISSA	1,045,150.00	95,798,205.00	96,843,355.00	0.00	48,475
GIRITHALE	252,490.00	15,435.89	267,925.89	0.00	6,652
TOTAL	60,523,368.50	1,218,351,214.40	1,278,874,582.90	36,608,855.00	1,111,999

Visitor Data - 2023 upto August					
PARKS	Local Income (Rs)	Foreign Income (Rs)	Total Visitor Income (Rs)	Vehicle Income (Rs)	Total Visitors
YALA	25,902,728.80	1,065,035,580.57	1,089,335,659.37	18,177,300.00	307,113
HORTON PLAINS	22,231,510.00	155,040,317.25	177,271,827.25	6,393,750.00	173,688
UDAWALAWA	9,314,950.00	438,166,877.60	447,481,827.60	7,345,300.00	116,795
WASGOMUWA	355,010.00	3,559,580.92	3,914,590.92	828,050.00	7,068
MINNERIYA	2,354,950.00	50,761,995.00	98,778,053.00	2,147,700.00	39,461
BUNDALA	201,090.00	8,691,039.46	8,892,129.46	356,300.00	5,629
HORAGOLLA	306,480.00	17,475.00	323,955.00	0.00	7,895
KAUDULLA	4,606,450.00	256,503,706.30	261,110,156.30	3,745,500.00	64,033
GALOYA	195,450.00	3,336,078.00	3,531,528.00	214,450.00	9,976
KUMANA	4,968,850.00	19,161,064.00	24,129,914.00	1,123,600.00	19,552
ANGAMEDILLA	31,950.00	7,955.64	39,905.64	24,750.00	716
GALWAYS LAND	628,150.00	780,789.00	1,408,939.00	0.00	12,110
WILPATTU	4,883,000.00	129,690,682.95	134,573,682.95	3,118,750.00	48,854
MADURUOYA	63,940.00	909,759.60	973,699.60	65,500.00	1,355
LAHUGALA	20,220.00	134,734.00	154,954.00	36,200.00	387
PIGEON ISLAND	5,987,860.00	55,055,873.30	61,043,733.30	60,300.00	49,186
HIKKADUWA	893,820.00	1,104,641.44	1,998,461.44	0.00	23,952
ETH	6,688,950.00	50,416,636.48	57,105,586.48	700,000.00	10,615,571
KALAWEWA	17,200.00	109,805.00	127,005.00	40,200.00	711
BAREEF - KALPITIYA	129,800.00	3,143,607.50	3,273,407.50	0.00	6,673
MIRISSA	988,900.00	103,541,700.45	104,530,600.45	0.00	45,579
GIRITHALE	191,060.00	43,717.46	234,777.46	0.00	5,512
TOTAL	90,962,318.80	2,345,213,616.92	2,480,234,393.72	44,377,650.00	11,561,816

16. මින්නේරිය, කවුඩුල්ල ජාතික වනෝද්‍යාන ආදායම 2018 – 2023 දක්වා ජූලි සහ සැප්තැම්බර් අතර

2018				
මාසය				
	සම්පූර්ණ සංචාරක ආදායම	වාහන ආදායම	සම්පූර්ණ සංචාරක ආදායම	වාහන ආදායම
ජූලි	50,225,711.50		19,310,597.50	1,029,500.00
August	14,920,213.00	670,500.00	55,960,430.00	3,172,250.00
September	35,468,914.68	1,411,750.00	15,287,921.35	920,400.00

2020				
Month				
	Total Visitor Income	Vehicle Income	Total Visitor Income	Vehicle Income
July	413,929.44	240,250.00	80,234.85	66,500.00
August	523,563.45	359,250.00	151,914.35	133,000.00
September	274,325.70	187,000.00	148,730.20	142,250.00

2019				
Month				
	Total Visitor Income	Vehicle Income	Total Visitor Income	Vehicle Income
July	11,466,521.11	493,000.00	20,336,097.55	1,098,750.00
August	6,884,038.47	392,500.00	33,379,233.80	2,171,750.00
September	2,102,620.24	138,000.00	24,600,069.90	1,514,250.00

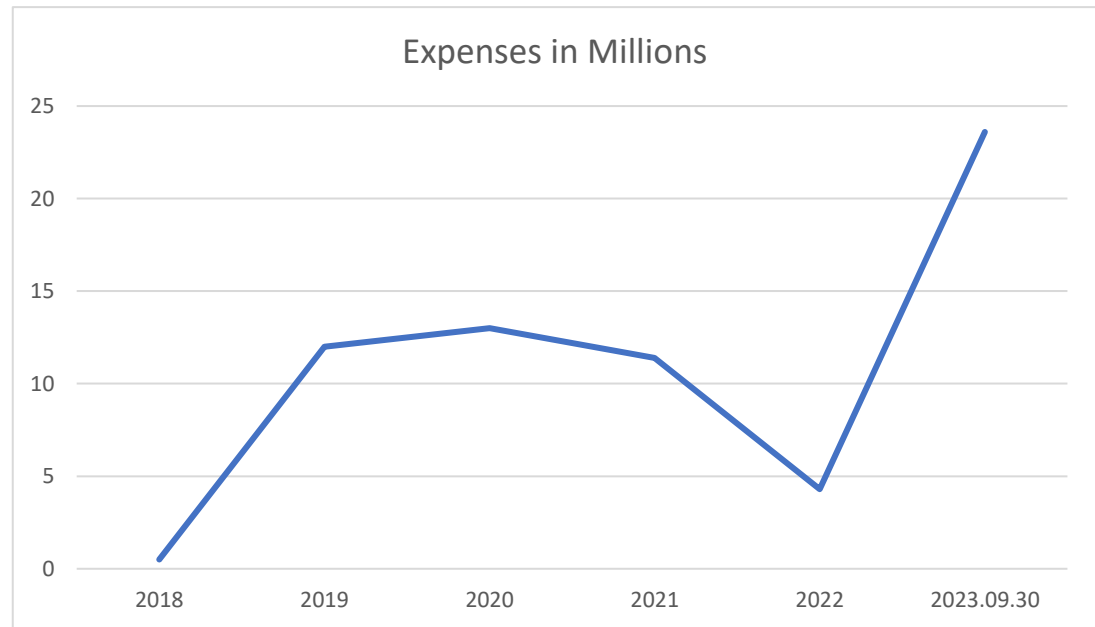
2022				
Month				
	Total Visitor Income	Vehicle Income	Total Visitor Income	Vehicle Income
July	15,501,055.15	303,250.00	3,476,941.05	91,750.00
August	5,920,339.36	195,500.00	7,295,390.00	247,500.00
September	13,679,483.59	332,600.00	2,063,905.15	61,300.00

2023				
Month				
	Total Visitor Income	Vehicle Income	Total Visitor Income	Vehicle Income
July	24,831,103.40	508,200.00	106,410,472.70	1,532,100.00
August	20,830,004.60	347,700.00	154,119,740.05	2,183,100.00
September	54,580,881.65	968,400.00	52,464,824.40	814,200.00

17. ප්‍රතිකාර සම්බන්ධ වියදම

2018 – 2023 දක්වා වන අලි සම්බන්ධ ප්‍රතිකාර සඳහා යොදවන ලද මුදල් ප්‍රමාණය පිළිබඳ වාර්තාව(වාර්ෂික මුදල ආසන්න වශයෙන්)

වර්ෂය	ප්‍රතිකාර සඳහා ගිය වියදම (රු.මිලියන)
2018	0.5
2019	12.0
2020	13.0
2021	11.4
2022	4.3
2023.09.30	23.6

18. අලි කොරිඩෝවල අයිතිය හඳුනාගැනීම

අනු අංකය	සංක්‍රමණික මාර්ගයේ නම	පිහිටි දිස්ත්‍රික්කය	සම්බන්ධ වන රක්ෂිත	ඉඩම් අයිතිය
01	පුවක්පැලේ	අම්පාර	ගල්ඔය ජාතික උද්‍යානය හා මාදුරුඔය ජාතික උද්‍යානය	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් රක්ෂිතයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.
02	උල්හිටිය	අම්පාර/ බදුල්ල/ මාතලේ	මාදුරුඔය ජාතික උද්‍යානය හා වස්ගමුව ජාතික උද්‍යානය	මහවැලි අධිකාරිය සතු ඉඩම්
03	හුංගමාලඔය	අම්පාර/ පොළොන්නරුව	මාදුරුඔය ජාතික උද්‍යානය හා ජලගැළුම් නිමිත ජාතික උද්‍යානය	මහවැලි අධිකාරිය සතු ඉඩම්
04	මහවැව	අම්පාර/ පොළොන්නරුව	මාදුරුඔය ජාතික උද්‍යානය හා සෝමාවතිය ජාතික උද්‍යානය අතර පවතින ප්‍රදේශයකි	මහවැලි අධිකාරිය සතු ඉඩම්
05	රත්නඇල්ල	මහනුවර/ මාතලේ	වික්ටෝරියා රන්දෙණිගල රන්ටැඹේ අභය භූමිය හා නකල්ස් වන රක්ෂිතය	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් රක්ෂිතයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.
06	දිගම්පොතාන	අනුරාධපුර/ පොළොන්නරුව	සීගිරිය අභය භූමිය රිටිගල දැඩි රක්ෂිතය හා කහල්ල පල්ලෙකැලේ අභය භූමිය	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් රක්ෂිතයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.
07	5 කණුව	අනුරාධපුර	කලාවැව හා නාව්වදුව	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් රක්ෂිතයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.
08	නාව්වදුව - මහකනදරාව	අනුරාධපුර	නාව්වදුව සිට මහකනදරාව	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් රක්ෂිතයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.
09	නාව්වදුව - විල්පත්තුව	අනුරාධපුර	නාව්වදුව අභය භූමිය හා විල්පත්තුව ජාතික උද්‍යානය	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් රක්ෂිතයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. වනජීවී / වන සංරක්ෂණ

11	සූරියපුර	පොළොන්නරුව	සෝමාවතිය ජාතික උද්‍යානය හා චූන්තක්කාඩු වන රක්ෂිතය	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් රක්ෂිතයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.
12	මඩුපාර	වවුනියාව	විල්පත්තු ජාතික උද්‍යානය හා මඩුපාර අභය භූමිය	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් රක්ෂිතයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.
13	පුලියන්කුලම	වවුනියාව/ අනුරාධපුර	වවුනිකුලම් වන රක්ෂිතය හා පදවිය අභය භූමිය	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් රක්ෂිතයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.

එම අලි කොරිඩෝවලින් වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සතු නොවන එහෙත් වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන යටතේ හෝ මහජනතාව භුක්ති විඳින හෝ ව්‍යාපෘති යටතේ නිදහස් කර ඇති කොටස

19. ගිනි අවි හා පතොරම් දත්ත

2018 සිට 2023 මේ දක්වා වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුව සතු ගිනි අවි සහ පතොරම් ප්‍රමාණය

ගිනි අවි ප්‍රමාණය (රිපිටර් හා ෂොට් ගන්) = 841
 පින්තෝල ගිනි අවි ප්‍රමාණය = 47

2018 සිට 2023 දක්වා ඇති පතොරම් ප්‍රමාණය

අනු අංකය	දිනට ශේෂය	පතොරම් වර්ගය		
		SG 04	SG 12	රබර් උණ්ඩ
01	2018.12.31	1145	-	425
02	2019.12.31	1340	434	7625
03	2020.12.31	-	890	3425
04	2021.12.31	257	2969	1075
05	2022.12.31	4320	4824	575
06	2023.10.16	900	1024	840

20. සිවිල් ආරක්ෂක බලකා සතු ගිනි අවි විස්තර

1. 2020 වර්ෂය වනවිට වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුව වෙතින් සිවිල් ආරක්ෂක භටයන් හට භාරදුන් ගිනි අවි ප්‍රමාණය හා ආපසු භාරගෙන ඇති ගිනි අවි ප්‍රමාණයන් හා පතොරම් ප්‍රමාණයන්

සිවිල් ආරක්ෂක භටයන් සඳහා ගිනි අවි භාර දුන් දිනය	ප්‍රමාණය	සිවිල් ආරක්ෂක භටයන්ගෙන් ගිනි අවි ආපසු භාරගත් දිනය	ඔවුන් සතුව පවත්නා ගිනි අවි ප්‍රමාණය
2021.06.17	ෂෝට් ගන් 10	2022.09.27	ෂෝට් ගන් 05
උහන සිවිල් ආරක්ෂක බලකා මූලස්ථානය භාරයේ ෂෝට් ගන් 05 ක් පවතී			
සිවිල් ආරක්ෂක භටයන් සඳහා පතොරම් භාරදුන් දිනය		ප්‍රමාණය	
2021.06.17		රබර් උණ්ඩ 100	

21. රාජකාරියේ යෙදී සිටියදී වන අලි පහර දීම් වලින් මියගිය නිලධාරීන් 2018 වසරේ සිට 2023.09.30 දක්වා

අංකය	මිය ගිය නිලධාරියාගේ නම	තනතුර	වර්ෂය	වෙනත් විස්තර
1.	ඩබ්.යූ.මෙන්මෙන්ඩආරච්චි	වනසත්ව අඩවි ආරක්ෂක	2018.06.19	විරානගම ප්‍රදේශයේදී වන අලියෙකු පහර දීමෙන්
2.	ඩී.එම්.අනුර ශාන්ත	වනසත්ව නියාමක	2019.02.14	වැලිකන්ද ප්‍රදේශයේදී වන අලියෙකු පහර දීමෙන්
3.	බී.එම්.සී. කේ.බස්නායක	වනසත්ව නියාමක	2019.08.06	මහව ප්‍රදේශයේදී වන අලියෙකු පහර දීමෙන්
4.	ජී.ජී.එම්.එම්.වික්‍රමසිංහ	වන සත්ව අඩවි සහකාර	2019.12.15	රජ්ජමන ප්‍රදේශයේදී වන අලියෙකු පහර දීමෙන්
5.	ඩී එම්.ධර්මකුමාර	ක්ෂේත්‍ර සහායක	2020.09.17	සියඹලාන්ඩුව ප්‍රදේශයේදී වන අලියෙකු පහර දීමෙන්
6.	පී.එම්.ඒ.ඩී. වෙන්දකඩුව	වන සත්ව අඩවි සහකාර	2020.01.30	නිකවැරටිය ප්‍රදේශයේදී වන අලියෙකු පහර දීමෙන්
7.	පී.එම්.බී.විජේකෝන්	වනසත්ව අඩවි ආරක්ෂක	2023.03.29	රිටිගල ප්‍රදේශයේදී වන අලියෙකු පහර දීමෙන්
8.	එස්.ශ්‍රීධරන්	වන සත්ව නියාමක	2023.08.25	වෙල්ලාවලි ප්‍රදේශයේදී වන අලියෙකු පහර දීමෙන්

22. රාජකාරියේ යෙදී සිටියදී වන අලි පහර දීමවලින් අනතුරට පත් වූ නිලධාරීන් 2018 වසරේ සිට 2023.09.30 දක්වා

අංකය	මිය ගිය නිලධාරියාගේ නම	තනතුර	වර්ෂය	වෙනත් විස්තර
1	කේ.කේ.එස්.එස්.ආරියරත්න	වන සත්ව නියාමක	2018.02.07	මැදිරිගිරිය ප්‍රදේශයේදී වන අලියෙකු පහර දීමකින් තුවාල සිදුවී ආබාධයකට ලක්වීම
2	කේ.ටී.දුෂාන්ත	වනසත්ව අධිවි සහකාර	2018.08.07	ලුණුගම්වෙහෙර ප්‍රදේශයේදී වන අලියෙකු පහර දීමෙන් පාදය ඉවත් කිරීම.
3	එච්.එම්.නන්දසේන	සිවිල් ආරක්ෂක භට	2018.08.07	වන අලියෙකු පහර දීමෙන් වම් පාදය බිදීමකට ලක්වීම.
3	ඒ.එම්.අයි.එන්.විජේතිලක	වනසත්ව නියාමක	2018.12.07	වන අලියෙකු පහර දීමෙන් තුවාල සිදුවීම
4	ඩබ්.විශ්මිත රුවන්	වන සත්ව නියාමක	2018.12.24	වන අලියෙකු පහර දීමෙන් තුවාල සිදුවීම
5	එම්.ආර්.එම්.එම්.රත්නසේකර	ක්ෂේත්‍ර සහායක	2019.01.18	වන අලියෙකු පහර දීමෙන් තුවාල සිදුවීම
6	ආර්.ටී.කුමාර	වන සත්ව නියාමක	2019.3.12	වන අලියෙකු පහර දීමෙන් තුවාල සිදුවීම
7	ටී.එච්.සී.දිමුතු කුමාර	වනසත්ව නියාමක	2019.05.12	වන අලියෙකු පහර දීමෙන් තුවාල සිදුවීම
8	ඒ.එස්.මධුශංක	වන සත්ව නියාමක	2021.04.16	වන අලියෙකු පහර දීමකින් තුවාල සිදුවී ආබාධයකට ලක්වීම
9	සී.එන්.පී.වන්ද්‍රසේකර	සිවිල් ආරක්ෂක භට	2021.05.08	වන අලියෙකු පහර දීමෙන් පාදවල අස්ථි බිදීමකට ලක්වීම

23. 2023 වන විට ස්ථාපනය කර ඇති පශු වෛද්‍ය ඒකක ගණන සහ පුරප්පාඩු පිළිබඳ විස්තර

තනතුර	සේවය	ශ්‍රේණිය	වැටුප් කේතය	සේවා මට්ටම	DMS අනුමත සේවකයන් ගණන (ස්ථිර)	දැනට සිටින සේවක සංඛ්‍යාව (දේශීය සහ විදේශීය නිවාඩු ලබා සිටින අය ද ඇතුළත්ව)	පුරප්පාඩු ගණන	* දේශීය සහ විදේශීය නිවාඩු (පරිපාලන චක්‍රලේඛ අංක 14/2022 අනුව)
අධ්‍යක්ෂ	APHS	I	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	1	1	-	
පශු වෛද්‍යවරයා	APHS	III,II	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	33	18	15	2
එකතුව					34	19	15	2

2023 වන විට ස්ථාපනය කර ඇති පශු වෛද්‍ය ඒකක ගණන 09 කි

24. කාර්ය මණ්ඩල පුරප්පාඩු

වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ සමස්ත කාර්ය මණ්ඩල සංඛ්‍යාව හා පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව

2023.09.30 දිනට

තනතුර	සේවය	ශ්‍රේණිය	වැටුප් කේතය	සේවා මට්ටම	DMS අනුමත සේවකයන් ගණන (ස්ථිර)	දැනට සිටින සේවක සංඛ්‍යාව (දේශීය සහ විදේශීය නිවාඩු ලබා සිටින අය ද ඇතුළත්ව)	පුරප්පාඩු ගණන	* දේශීය සහ විදේශීය නිවාඩු (පරිපාලන චක්‍රලේඛ අංක 14/2022 අනුව)
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්	SLScS Sp	I	SL-3-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	1	1	-	-
අධ්‍යක්ෂ	SLAS	I	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	1	1	-	-
අධ්‍යක්ෂ	SLScS	I	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	2	2	-	-
අධ්‍යක්ෂ	APHS	I	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	1	1	-	-
ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී	SLAcS	I	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	1	1	-	-
ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණක	SLAcS	I	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	1	2	-	1
සහකාර අධ්‍යක්ෂ/ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ	SLAS	III,II	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	2	2	-	-
සහකාර අධ්‍යක්ෂ/ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ	SLScS	III,II	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	18	5	13	-
ගණකාධිකාරී	SLAcS	III,II	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	2	1	1	-
ඉංජිනේරු	SLEgS	III,II	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	3	1	2	-
පශු වෛද්‍ය	APHS	III,II	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	33	18	15	2

නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ /සහකාර අධ්‍යක්ෂ(වාස්තු විද්‍යාඥ)	SLARcS	III,II	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	1	1	-	-
සහකාර අධ්‍යක්ෂ (දෙපාර්.) * (දරන්නාට පෞද්ගලික වේ)	Dept	III,II	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	12	12	-	-
සහකාර අධ්‍යක්ෂ(දෙපාර්.) *	Dept	III,II	SL-1-2016	ජ්‍යෙෂ්ඨ	7	-	7	-
					85	48	38	3
පරිපාලන නිලධාරී	PMAS	SU.Gr	MN-7-2016	තෘතීය	1	1	-	-
වනජීවී නියාමක	Dept	SU.Gr	MN-7-2016	තෘතීය	13	-	13	-
අධ්‍යාපනික පුහුණු නිලධාරී	Dept	III,II,I	MN-5-2016	තෘතීය	3	2	1	-
සංචාරක සේවා නිලධාරී	Dept	III,II,I	MN-5-2016	තෘතීය	1	1	-	-
					18	4	14	0
සංචාරක සේවා නිලධාරී*	Dept	III,II,I	MN-4-2016	ද්විතීය	1	1	-	-
කළමනාකරණ සහ මූල්‍ය සහකාර*	Dept	III,II,I	MN-4-2016	ද්විතීය	11	11	-	-

තනතුර	සේවය	ශ්‍රේණිය	වැටුප් කේතය	සේවා මට්ටම	DMS අනුමත සේවකයන් ගණන (ස්ථිර)	දැනට සිටින සේවක සංඛ්‍යාව (දේශීය සහ විදේශීය නිවාඩු ලබා සිටින අය ද ඇතුළත්ව)	පුරප්පාඩු ගණන	* දේශීය සහ විදේශීය නිවාඩු (පරිපාලන චක්‍රලේඛ අංක 14/2022 අනුව)
සංවර්ධන නිලධාරී	DOS	III,II,I	MN-4-2016	ද්විතීය	155	148	7	4
ප්‍රචාරක නිලධාරියා	Dept	III,II,I	MN-4-2016	ද්විතීය	1	1	-	-
පුස්තකාලාධිපති	SLLS	III,II,I	MN-3-2016	ද්විතීය	1	1	-	-
වනජීවී නියාමක	Dept	III,II,I	MN-3-2016	ද්විතීය	336	171	165	3
තාක්ෂණ සහකාර	Dept	III,II,I	MN-3-2016	ද්විතීය	5	3	2	-
කෙටුම්පත්කරු	Dept	III,II,I	MN-3-2016	ද්විතීය	1	1	-	-
ප්‍රවාහන නිලධාරී	Dept	III,II,I	MN-3-2016	ද්විතීය	1	-	1	-
කළමනාකරණ සේවා නිලධාරී	PMAS	III,II,I	MN-2-2016	ද්විතීය	138	103	35	3
වනජීවී නියාමක සහකාර	Dept	II,I	MN-1-2016	ද්විතීය	382	260	122	2
වනජීවී ආරක්ෂකයා	Dept	III,II,I	MN-1-2016	ද්විතීය	873	430	443	6
සන්නිවේදන තාක්ෂණ ශිල්පී	Dept	III,II,I	MN-1-2016	ද්විතීය	2	1	1	-
සන්නිවේදන තාක්ෂණ ශිල්පී (GIS)	Dept	III,II,I	MT-1-2016	ද්විතීය	2	2	-	-
වීඩියෝ ශිල්පියා	Dept	III,II,I	MT-1-2016	ද්විතීය	1	1	-	-

තොරතුරු සහ සන්නිවේදන තාක්ෂණික සේවා.III	ITAS	III,II,I	MT-1-2016	ද්විතීය	2	3	-	-
					1912	1137	776	18
විදුලි කාර්මිකයා	Dept	III,II,I,SP	PL-3-2016	ප්‍රාථමික	1	1	-	-
රියදුරු	DS	III,II,I,SP	PL-3-2016	ප්‍රාථමික	243	197	46	1
බංගලා භාරකරු	Dept	III,II,I,SP	PL-2-2016	ප්‍රාථමික	39	23	16	1
සහකාර බංගලා භාරකරු	Dept	III,II,I,SP	PL-1-2016	ප්‍රාථමික	39	26	13	1
මැෂින් ක්‍රියාකරු	Dept	III,II,I,SP	PL-2-2016	ප්‍රාථමික	6	6		1
බෝට්ටු ක්‍රියාකරු	Dept	III,II,I,SP	PL-2-2016	ප්‍රාථමික	10	10	-	-
කාර්යාල රැකියා සේවාව	OES	III,II,I,SP	PL-1-2016	ප්‍රාථමික	13	9	4	-
ක්ෂේත්‍ර සහකාර (ස්ථිර)	Dept	III,II,I,SP	PL-1-2016	ප්‍රාථමික	196	133	63	1
ක්ෂේත්‍ර සහකාර * (දරන්නාට පුද්ගලික)	Dept	III,II,I,SP	PL-1-2016	ප්‍රාථමික	326	326	0	6
ලොරි සහකාර	Dept	III,II,I,SP	PL-1-2016	ප්‍රාථමික	2	1	1	-
					875	732	143	11
එකතුව					2890	1921	971	32

* ක්ෂේත්‍ර සහකාර තනතුරු 196 ස්ථීර සේවක සංඛ්‍යාව වන අතර ක්ෂේත්‍ර සහකාර තනතුරු 322 දරන්නාට පුද්ගලික වේ. ක්ෂේත්‍ර සහකාර තනතුරු 522 කි.
 * පාරිසරික සංචාරක සහකාර, කළමනාකරණ සහ මූල්‍ය සහකාර, සන්නිවේදන සහ පද්ධති සහකාර තනතුරු දරන්නාට පුද්ගලික වේ. (පළ කිරීම් 13)
 * 12 සහකාර. අධ්‍යක්ෂ (දෙපාර්තමේන්තු) තනතුරු දරන්නාට පුද්ගලික වේ.

25. නැවත ගැසට් පිළිබඳ කරන ලද රක්ෂිත විස්තරය

මාදම්පාවිල අභය භූමිය

පිහිටීම	දකුණු පළාතේ අම්බලන්ගොඩ හා හික්කඩුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් ,ගාල්ල පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කයේ බලපිටිය , කොට්ඨාස වලට මායිම්ව පිහිටා ඇත.
මුල් ගැසට් දිනය	2007.09.21
අංකය	1515/21
මුල් වර්ග ප්‍රමාණය	1217 හෙක්ටයාර.75
නැවත ගැසට් කළ දිනය	2022.09.20
අංකය	2298/22
ඉවත් කරන ලද බිම් ප්‍රමාණය	හෙක්ටයාර 15.5
ඉතිරි වන භූමි ප්‍රමාණය	හෙක්ටයාර 1202.20
ඉවත් කිරීමට හේතුව	මාදම්පාවිල අවට ජනතාවගේ පාරම්පරික ජීවිකා වෘත්තියක් වූ කළුගල් කැණීමේ ස්ථාන කීපයක් මෙම කොටසට අයත්ව පැවතීම නිසා එය නිදහස් කිරීම.

ගල්ඔය නිමින ඊසාන දිග අභයභූමිය (අම්පාර අභය භූමිය)

පිහිටීම	.නැගෙනහිර පලාතේ අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇත
මුල් ගැසට් දිනය	1954.02.12
අංකය	10640
මුල් වර්ග ප්‍රමාණය	9 හෙක්ටයාර,323.96
නැවත ගැසට් කළ දිනය	2022.09.20
අංකය	2298/22
ඉවත් කරන ලද බිම් ප්‍රමාණය	හෙක්ටයාර 46.18
ඉතිරි වන භූමි ප්‍රමාණය	හෙක්ටයාර 9,277.70
ඉවත් කිරීමට හේතුව	ගල්ඔය නිමින ව්‍යාපෘතිය යටතේ මෙම අභය භූමිය පිහිටුවීමෙන් පසු අම්පාර නගරය සංවර්ධනය වීමේදී මෙම ඉවත් කරන ලද කොටස් ජනාකීර්ණ ප්‍රදේශ බවට පත් වීම නිසා

2023 වනවිට නැවත රක්ෂිත ලෙස පවරාගත යුතු බවට හඳුනාගෙන ඇති භූමි පිළිබඳ විස්තර

- නැවත රක්ෂිත ලෙස පවරා ගත යුතු බවට හඳුනාගෙන නැත. කෙසේ වෙතත් නැවත වනජීවී කලාප ලෙස හඳුනාගත් ප්‍රදේශ ප්‍රකාශයට පත්කිරීමේ කටයුතු කරමින් පවතී. නාරංගල අභය භූමිය සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබී ඇති අතර යෝජිත මිරිස්ස සමුද්‍ර අභය භූමිය හා යෝජිත සාම්පලනීය අභය භූමිය සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුකමිටුවක් පත්කර ඇති අතර ඒවා ද ඉදිරියේදී ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට නියමිතය.

MWFC/01/2020 ලේඛණය හරහා නිදහස් කරන ලද භූමි ප්‍රමාණ 2020 – 2023

- MWFC/01/2020 ලේඛණය හරහා ඉඩම් නිදහස් කර ඇත.

වාර්ෂික බලපත්‍ර යටතේ නිකුත් කරන ලද ඉඩම් ප්‍රමාණ 2020-2023

26. උපුටා ගැනීම

- වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව. (2011) සාරාංශය [සිංහල]. 2011 ශ්‍රී ලංකාවේ පළමු දීප ව්‍යාප්ත ජාතික අලි සමීක්ෂණයේදී.

27. යොමු කිරීම

වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ආංශික අධීක්ෂණ කමිටුව වෙත සියලු දත්ත ලැබී ඇත